

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیام خاتم

سال دهم، شماره شانزدهم، بهار ۱۴۰۰

دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

شعبه غزنی

فهرست مطالب

۲	حسن مطلع
۵	پیام‌ها
۱۰	دیدار و گفتگو
۴۱	مقالات
۶۳	گزارش‌ها
۸۴	خاطرات دانشجویی
۹۰	حسن ختام
۹۶	فارغ التحصیلان به روایت تصویر

پیام خاتم در ویرایش مطالب و مقالات ارسالی آزاد است.
پیام خاتم از مقالات و نوشته‌های اساتید و دانشجویان استقبال می‌کند.
مسئولیت مطالب مندرج به عهده خود نویسنده است.

آدرس: شهر غزنی، سرک خواجه علی

ایمیل: info.ghazni@knu.edu.af

وب سایت: www.ghazni.knu.edu.af

شماره تماس: ۰۷۸۰۷۰۰۰۰۶ (۹۳+)

صاحب امتیاز:

دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

(شعبه غزنی)

مدیرمسئول:

دکتر خادم حسین حبیبی

سردبیر:

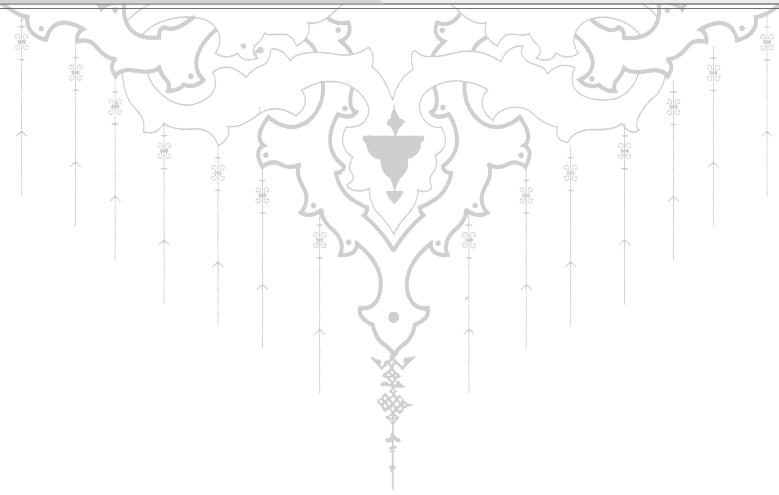
سید نجیب الله وجاهت

ویراستار و مدیر اجرایی:

بسم الله مهودوی

طراح و صفحه آرا:

محمد جواد واعظی

سرمقاله

ولو من المشركين»، «خذ الحق من اهل الباطل»، «الحکمه ضاله المؤمن خذوا هم حیث وجدتموهم»، «طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمه»، «و وقفوا اسماعهم علی العلم النافع لهم»، «اغد عالماً و متعلماً»...

این مستندات علاوه بر اینکه ادعای فوق را ثابت می‌کند، این مسئله را نیز یادآور می‌شود که از منظر اسلام دانش آموزی تکلیفی است فراگیر که حد یقف ندارد و فارغ التحصیلی به مفهوم توقف علم‌اندوزی برای پیروان بصیر آن متصور نیست. امت اسلامی در سده‌های نخستین هجری با سرلوحه قرار دادن همین دستورات یکی از شکوهمندترین فرهنگ و تمدن بشری را خلق نموده و در طول پنج قرن متوالی خدمات ارزشمند علمی و فرهنگی کم نظیری را به جهان بشریت ارزانی داشت. چیزی که واضح و از مسلمات تاریخی است، این است که خطه سبز خراسان قدیم و افغانستان امروزی جایگاه برجسته‌ای در خلق این تمدن پرافتخار و انسانی داشته و یکی از اقطاب مهم آن به شمار می‌آمده است و از این لحاظ تنه به تنه بغداد و بیژانس می‌زده است؛ اما درد و دریغ اینجاست که این شکوفایی و شکوهمندی بنا به دلایل متعددی تداوم نیافت و امت اسلامی در سده‌های پسین، نه تنها از تعالی و تکامل بخشیدن به فرهنگ و تمدن اسلامی متناسب با نیازهای جوامع بشری و امت اسلامی بازماند، بلکه به صورت حزن‌انگیزی در سراشیبی سقوط قرار گرفته و جایگاه برتر خود را به تمدن رقیب غربی واگذار کرد. در

در اندیشه و فرهنگ اسلامی علم و دانش جایگاه مهم و محوری دارد. هیچ دینی به اندازه اسلام به این مهم اهتمام نوززیده و جایگاه رفیعی برای علم و عالم منظور نداشته است. نیم‌نگاهی به منابع دینی به راحتی پرده از روی این حقیقت برمی‌دارد و نشان می‌دهد که اسلام در موارد مختلف و با بیان جملات متعدد؛ مثل «هل یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون»، «یرفع الله الذین آمنوا منکم و الذین اوتوا العلم درجات»، «فضل العالم علی العابد کفضل القمر علی سائر النجوم لیله البدر»... منزلت برتر علم و عالم نسبت به دیگر امتیازات بشری و اصناف اجتماعی را بر همگان مبرهن ساخته و گوشزد نموده است. البته این نیست جز به دلیل نقش تعیین‌کننده و تکامل بخش علم و دانش در عرصه‌های مختلف حیات بشری. بر مبنای این نگاه و جایگاه، اسلام تمامی محدوده و محدودیت‌های مرسوم و متصور در مسیر کسب و توسعه علم و دانش را مردود شمرده و تمامی مرزها و موانع ممکن، جز نافع بودن، را از آن برداشته است. به عبارت دیگر در منظومه فکری اسلام دانش‌اندوزی نه محدوده و محدودیت زمانی و سنی می‌شناسد، نه محدوده و محدودیت مکانی، جغرافیایی و اعتقادی را باور دارد و نه برای جنسیت و تفاوت‌های جنسیتی در آن نقش قائل است. واقعیاتی که با یک جستجوی ناقص در منابع دینی قابل اثبات بوده و برای تأیید آن، فرامین و مستندات هدایت‌گرایانه زیر در برابر پژوهشگران قرار می‌گیرد: «اطلبوا العلم من المحدث الى اللحد»، «اطلبوا العلم ولو بالصین»، «خذ الحکمه

این میان وضعیت افغانستان اسلامی دردناک تر و تأمل برانگیزتر است؛ جهل فراگیر و فقر علمی و معرفتی گسترده هزینه های زیادی را بر این کشور تحمیل نموده و قربانی های زیادی را از آن گرفته است. این وضعیت در کنار تأکید اکید دین مبین اسلام بر کسب علم و دانش اندوزی، مسئولیت سنگینی را بر عهده آحاد ملت مسلمان افغانستان و به خصوص اساتید، پژوهشگران، فرهیختگان و فرهنگیان آن گذاشته و ضرورت شکل گیری یک جنبش نرم افزاری در سطح ملی را، جهت پر کردن این خلأ و حل این چالش، گوشزد می کند و به محصلین و دانشجویان آن یادآور می شود که جشن فارغ التحصیلی هرگز به معنای بازنشستگی علمی و پایان دوره علم آموزی و متوقف ساختن مسیر آغاز شده کسب علم و آگاهی تصور نشود؛ جشن فارغ التحصیلی در واقع جشن پایان موفقیت آمیز یک دوره علم آموزی و کسب صلاحیت ورود به مراحل و مقاطع بالاتر، مهم تر و تخصصی تر است که قدم زدن در آن بدون عبور موفقانه از این مرحله امکان پذیر نیست.

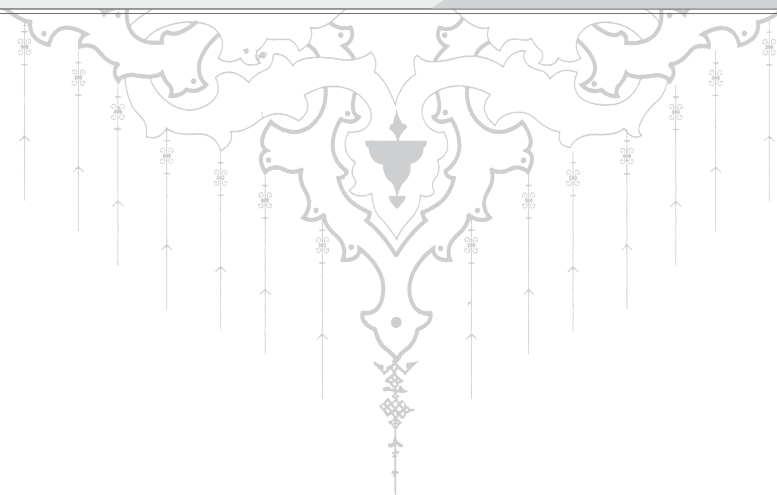
خاتم النبیین ﷺ با درک این وضعیت، تحت ارشادات عالم روشن ضمیر و فقیه مبارز حضرت آیت الله العظمی محسنی رضوان الله تعالی علیه، هدایت ها و سیاست گذاری های شخصیت فرهیخته و علمی کشور آقای دکتر عبدالقیوم سجادی و توجهات فرزانه بصیر حاج جواد محسنی، مسئولیتی برای خود تعریف نموده و از همان آغاز تأسیس در سال ۱۳۸۶ ش، به این مهم توجه نمود و یک فعالیت فراگیری علم گستری و آگاهی بخشی را آغاز کرد. در این راستا، متناسب با توانایی ها و امکانات خود، مناطق محروم و ناامن کشور را نیز از نظر دور نینداخت. بر پایه این توجه و تلاش شعبه کابل این دانشگاه موفق شده است که تا سال ۱۳۹۷ ش، ۲۴۴۴ دانشجوی فارغ التحصیل داده و تحویل جامعه نماید؛ آنهم از رشته های مختلف علوم صحتی، انسانی و مهندسی. هم چنین شعبه غزنی

دانشگاه خاتم توفیق داشته است که تا سال ۱۳۹۸ ش، ۱۲۶۰ دانشجو را فارغ التحصیل نماید؛ ۳۳۵ نفر از بخش علوم طبی و ۹۲۵ نفر از بخش علوم انسانی. واضح است که دانشگاه خاتم در سیاست علمی خود، فقط بر بعد کمی تمرکز نداشته است، بلکه تعهد خود را بر بعد کیفی و معیاری بودن آن نیز عملاً نشان داده است. اعطای سند رسمی اعتباردهی علمی از سوی وزارت تحصیلات علمی افغانستان به این دانشگاه، آن هم پس از پایان پروسه ارزیابی مرحله ی سوم تضمین کیفیت و اعتباردهی این وزارت، مؤید این ادعا است. اکنون شعبه غزنی این دانشگاه با حس رضایت مندی و افتخار، همراه با دانشجویان عزیز، پنجمین دوره پایان یک دوره آموزشی و تحصیلی (مقطع لیسانس) و خدمت گذاری موفقانه به وطن را جشن گرفته و ده ها جوان تحصیل کرده و آموزش دیده را به جامعه علمی، سیاسی، اداری... کشور معرفی می نماید. باشد تا این جوانان بیدار و علم دوست مصدر خدمت به کشور و مردم زجر دیده آن گردیده و در حد توانشان به بهبود جایگاه افغانستان در ساحات و حوزه های مختلف نقش آفرینی کنند.

قطعاً موفقیت فوق محصول تلاش متعهدانه ریاست دلسوز دانشگاه خاتم النبیین (شعبه غزنی) آقای دکتر حبیبی، اساتید فرهیخته و توانمند، مدیران ارشد، کارمندان و کارگران زحمتکش... است که به رغم فضای بد امنیتی ولایت غزنی، دست از فعالیت و جهاد علمی برنداشته و مشعل دانش گستری را در میان مردمان علم دوست دیار سنایی فروزان نگه داشته اند. قدردانی از تلاش های صادقانه و توسعه جویانه آن ها، وظیفه انسانی، دینی و ملی هر شهروند آگاه و با درک کشور است. پیام خاتم ضمن سپاسگزاری از این مبارزه تکامل بخش، برای تمامی این عزیزان و نیز برای دانشجویان گرامی توفیق بیشتر را آرزومند است.

«و من الله التوفیق»

بسم الله مهودوی

- ❁ دکتر سجادی: ما به معیاری سازی دانش متعهدیم
- ❁ حاجی جواد محسنی: ما مکلف به خدمتیم
- ❁ دکتر بینش: خاتم النبیین علم بردار جنبش نرم افزاری در ولایت غزنی
- ❁ دکتر حبیبی: افغانستان و ضرورت مضاعف دانش اندوزی

ما به معیاری سازی دانش متعهد هستیم

پیام دکتر عبدالقیوم سجادی، صاحب امتیاز دانشگاه خاتم النبیین و نماینده مردم غزنی در پارلمان، به مناسبت موفقیت دانشگاه خاتم النبیین ﷺ در مرحله سوم ارزیابی و ارتقای کیفیت و کسب سند رسمی اعتبار دهی علمی از سوی وزارت تحصیلات عالی افغانستان.

• تیم کاری همدل، اساتید متعهد و متخصص و کارمندان پر تلاش و مسئولیت پذیر مهم ترین شاخص های اعتبار علمی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ است. ما افتخار داریم که همراه با هیئت رهبری متعهد، اساتید فرهیخته و کارمندان پر تلاش در طی بیش از سیزده سال فعالیت علمی خود، گام های علمی ماندگار و ارزشمندی را برای ارائه خدمات علمی معیاری در کشور برداریم.

اینک دانشگاه خاتم النبیین ﷺ علاوه بر ثبت ده ها مقاله علمی در اندیکس های بین المللی، تربیت صدها کادر علمی جوان برای مراکز آکادمیک کشور، تقدیم صدها جوان متعهد و متخصص در عرصه های مختلف حکومت داری و نهادهای عدلی و قضایی، توانست سند رسمی اعتبار دهی علمی وزارت تحصیلات عالی دولت جمهوری اسلامی افغانستان را نیز به دست آورد. این گام مهم علمی در واقع سند زرین و پر افتخار تلاش خستگی ناپذیر نیروهای متعهد و متخصص این مرکز علمی خوش نام و بلند آوازه است که با همت بلند و گام های علمی استوار همه دست اندرکاران و

همکاران عزیزم در دانشگاه خاتم النبیین در تاریخ فعالیت های علمی این مرکز به ثبت رسید. این افتخار علمی بزرگ را برای همه همکاران فرهیخته و متعهد به ویژه ریاست محترم و هیئت رهبری دانشگاه، اساتید گرامی، کارمندان و مدیران پر تلاش، نیروهای خدماتی و امنیتی متعهد و همه همکاران گرامی، صمیمانه تبریک عرض می کنم. زحمات و تلاش های بی شائبه همه عزیزان را به دیده قدر نگرسته و از همه همکاران عزیزم اظهار تشکر و قدردانی می نمایم.

دکتر عبدالقیوم سجادی

ما مُکَلَّف به خدمتیم

پیام الحاج محمد جواد محسنی، صاحب امتیاز ارشد دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، به مناسبت موفقیت دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در مرحله سوم ارزیابی و ارتقای کیفیت و کسب سند رسمی اعتبار دهی علمی از جانب وزارت تحصیلات عالی. کسب سند رسمی اعتبار دهی علمی وزارت تحصیلات عالی توسط دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مایه‌ی مباهات و افتخار این جانب گردید؛ خداوند سبحان و علیم را بابت این موفقیت و دستاورد مهم شاکرم.

• بدون شک این موفقیت بزرگ با تلاش، همت و مجاهدت مدیریت دلسوز و متعهد، کادر علمی توانمند، کارمندان صادق و صبور و کارکنان زحمت‌کش و مصمم این مجموعه‌ی پر ثمر، میسر گردیده است.

سال‌هاست دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ با شعار تعهد و تخصص، پیشگام روش‌های نوین و روزآمد در عرصه‌های مختلف علمی، تحقیقاتی و آموزشی در کشور بوده است. تربیت نیروهای انسانی کادری و توانمند با رعایت اصل ارزش‌مداری، در رشته‌های مختلف، دستاوردهای تحقیقاتی و پژوهشی به همراه چاپ مقالات معتبر بین‌المللی و برنامه‌های منظم در راستای گسترش خدمات پژوهشی و آموزشی گواه این مدعاست.

وظیفه‌ی خود می‌دانم که از همکاران عزیزم در دانشگاه وزین خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، ریاست محترم، معاونین گرامی، رؤسای دانشکده‌ها و دیپارتمنت‌ها،

هیئت علمی و اساتید ارجمند، آمریت‌ها و مدیریت‌ها و کلیه کارمندان، کارکنان و حراست بابت زحمات و تلاش‌های خستگی‌ناپذیر و صادقانه‌شان که هر کدام در جای خود زمینه‌ی این دستاورد بزرگ را فراهم کردند، کمال تشکر و قدردانی را بجا آورم.

دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ همچنان متعهد است که با تمام توان در جهت ارتقای سطح علمی و ظرفیت آکادمیک کشور که از اهداف مؤسس و بنیان‌گذار فقید آن، حضرت آیت‌الله العظمی محسنی حُجْرَةَ عَلَيْهِ بود، حرکت نماید و معیاری برای برنامه‌های علمی، پژوهشی و آموزشی باشد.

و من الله توفیق و علیه التکلان

حاجی جواد محسنی

دانشگاه خاتم النبیین ﷺ پرچم دار جنبش نرم‌افزاری در ولایت غزنی

پيام دكتور محمد وحيد بينش، رئيس دانشگاه خاتم النبیین شعبه مرکز، به مناسبت پنجمین دوره جشن فراغت دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی.

هیئت محترم رهبری، اساتید گرامی، دانشجویان عزیز، همکاران پرتلاش اداری و خدماتی دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی السلام علیکم ورحمه الله.

• جای بسی افتخار است که جشن فراغت عده‌ای از دانشجویان عزیز ما، با آغاز سال تحصیلی عده دیگر از تشنگان علم و دانش همزمان گردیده است. این تقارن را به فال نیک گرفته، به فارغان عزیز و جدیدالشمولان گرامی، اساتید معظم، کادر اداری و خدماتی دانشگاه تبریک عرض می‌نمایم. امیدوارم چرخه دانش‌آموزی و علم‌پروری در کشور ما مستدام و پایدار باشد تا بتوان بر نابسامانی‌ها فائق آمد.

رسالت مهم دانشگاه پاسخگویی به نیازهای علمی و ارزشی جامعه است. مسلماً دانشگاه به عنوان منشأ تحولات در جامعه و برآوردن انتظارات مردم باید پیش قدم باشد. این مأمول وقتی محقق می‌گردد که دانشگاه خلایقیت، نوآوری و کارآفرینی را به عنوان ضرورت رشد و شکوفایی جامعه به طور مستمر تعقیب نماید. از سوی دیگر نظام آموزشی و دانشگاهی هر جامعه در ارتباط تنگاتنگ با حوزه فرهنگی و تمدنی آن جامعه قرار دارد. غزنه به عنوان پایتخت فرهنگی

جهان اسلام، نیازمند احیا، رشد و شکوفایی فرهنگ گذشته این خطه عظیم است. و این رسالت بزرگ دانشگاه، اساتید و دانشجویان است که در این امر مهم سهم قابل توجه داشته باشند.

دانشگاه خاتم النبیین به حمدالله با بهره‌گیری از کادر علمی مؤمن، مجرب و متعهد و دانشجویان بصیر و پرتلاش، می‌تواند به عنوان علم بردار جنبش نرم‌افزاری، نقش کلیدی و اساسی در این راستا داشته باشد. حفظ و استمرار رابطه فارغ‌التحصیلان با دانشگاه مطمئناً مسیر احیای فرهنگی و رشد تولید علم را هموار می‌سازد.

انتظار جامعه و مردم ما از فارغ‌التحصیلان، پشت کار، صداقت، همدلی و خلایقیت و از دانشجویان حفظ نظم، اخلاق شایسته دانشجویی، احترام به ارزش‌ها، تلاش مستمر برای کسب دانش، پرسشگری، نقد و نوآوری می‌باشد. مسلماً سخت‌کوشی، مدیریت، محبت، دقت و نظم اساتید محترم ما را به مقصود نزدیک‌تر می‌سازد.

دانشگاه هم وظیفه خود می‌داند حداکثر تلاش برای فراهم ساختن امکانات آموزشی مناسب، به عمل آورد. وظیفه همه ما است تا برای ثبات، امنیت، توسعه و آبادانی جامعه خود، مشترکاً گام برداریم.

والسلام علیکم ورحمه الله و برکاته

محمد وحید بینش

افغانستان و ضرورت مضاعف دانش اندوزی

پیام دکتر حسین حبیبی، رئیس دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی و خدمت گزار مردم ولایت غزنی، به مناسبت پنجمین دوره جشن فراغت دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی.

جشن فراغت یا به عبارتی جشن فارغ التحصیلی، در واقع چیزی جز جشن «دانش اندوختگی» نیست. اگر جشن فراغت به مفهوم پایان فراگیری و دانش اندوزی تلقی شود، این تلقی را نه منطق دینی اسلام برمی تابد و نه ضرورت های جامعه و زمانه اجازه می دهد. در منظومه فکری اسلام، علم و دانش از برترین ارزش های انسانی به حساب می آید و خداوند برای عالمان و حاملان معرفت و پیام گستران آگاهی و هدایت درجه بلند و مقام رفیع قائل شده است و علم و حکمت را گمشده آحاد امت اسلامی معرفی نموده است. رسول گرامی ﷺ نیز در حدیث شریفی علم آموزی را فریضه تک تک افراد مسلمان اعلام داشته است. در جوامع امروزی هم علم و دانش یک مسئله حیاتی، بنیادین و زیربنایی به حساب می آید. به گونه ای که توسعه و پیشرفت جوامع بشری متناسب با جایگاه علمی و تکنولوژیک آن ها سنجیده می شود. این در حالی است که افغانستان اسلامی، به رغم سابقه ی درخشان و تاریخی آن در عرصه های علمی و فرهنگی، امروزه در گرداب انحطاط و عقب ماندگی گرفتار و فقر علمی و معرفتی آن از عوامل و زمینه های اصلی و مهم چالش های ویرانگر و چند لایه آن به حساب می آید. این وضعیت ضرورت اهتمام مضاعف، نه فقط دانشجویان، بلکه آحاد انسان افغانستانی را نسبت به علم و دانش گوشزد می کند.

با توجه به این آموزه ها و ضرورت ها است که دانشگاه خاتم النبیین ﷺ با تشخیص فقیه فقید حضرت آیت الله العظمی محسنی رحمانی، اندیشمند فرزانه آقای دکتر سجادی و شخصیت متعهد و ارزشی حاج جواد محسنی فعالیت های علمی و اکادمیک خود را در شهر غزنی نیز آغاز نموده و در راستای تربیت و تأمین نیروهای متخصص و متعهد مورد نیاز کشور و ارتقاء جایگاه علمی و معرفتی آن مسئولیت مضاعفی را بر دوش گرفت. اکنون دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی این افتخار را دارد که در جهت دستیابی به اهداف تعیین شده، بخشی از مسئولیت انسانی، دینی و ملی خود را انجام داده و پس از نه سال فعالیت و ارائه خدمات علمی و اکادمیک به اقشار مختلف جامعه، با رضایت و افتخار، پنجمین دوره جشن فراغت (جشن دانش آموختگی) دانشجویان خود را برگزار می کند.

در اخیر جشن دانش اندوختگی و یک دوره فعالیت متراکم، منضبط و موفقانه علم آموزی مجموعه ای از دانشجویان عزیز دانشگاه پرافتخار خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی را تبریک عرض نموده و برای تمامی آن عزیزان آرزوی توفیقات مضاعف دارم و توصیه می کنم که از هر مقطع علمی و تحصیل رسمی که فارغ التحصیل شدید به آن بسنده نکنید و در جهت کسب دانش و طی مراحل و مقاطع بالاتر، پی گیر و جدی باشید.

هم چنین از تلاش های مستمر و شبانه روزی همکاران فرهیخته و اساتید توانمند این دانشگاه که به رغم نگرانی های امنیتی اخلاص مندانانه زحمت می کشند و با درایت و دلسوزی به ترویج و توسعه علم و آگاهی در میان هم وطنان همت گماریده و به تربیت نیروهای متخصص و متعهد کشور اقدام می کنند، سپاسگزاری و تشکر دارم. امید که این تلاش ها به نحو احسن به بار نشست و با همت و تلاش دانشجویان عزیز شاهد استقرار امنیت در کشور، توسعه یافتگی و ارتقای جایگاه علمی آن در سطح جهانی باشیم؛ به امید آن روز.

دکتر حسین حبیبی

رئیس دانشگاه خاتم النبیین - شعبه غزنی

دیدار و گفتگو

الف. خدمت‌گزاران عرصه‌های علمی، عدلی و صحی
ب. دانشجویان برتر دانشگاه خاتم النبیین - شعبه غزنی

یادآوری: بخش اول این گفتگوها عمدتاً توسط دانشجویان رشته‌های حقوق و طب دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و با هماهنگی آمریت فرهنگی - تربیتی این دانشگاه صورت گرفته است.

قسمت اول؛

گفتگوی نشریه پیام خاتم با خدمت‌گزاران عرصه‌های علمی، عدلی و صحتی

گفتگو با:

- ✿ آمر تضمین کیفیت دانشگاه خاتم النبیین - شعبه کابل
- ✿ رئیس دانشگاه تخنیکي غزنی
- ✿ رئیس عدلیه ولایت غزنی
- ✿ رئیس دانشکده طب دانشگاه خاتم النبیین - شعبه غزنی و سرطیب
- ✿ شفاخانه کدري این دانشگاه
- ✿ رئیس صحت عامه ولایت غزنی
- ✿ رئیس مؤسسه ادا در ولایت غزنی
- ✿ و...

تضمین کیفیت و اعتبار دهی علمی

در گفتگوی ویژه پیام خاتم با
سید محمد شریف شاکر

(آمر تضمین کیفیت دانشگاه خاتم النبیین - شعبه مرکز)

کیفیت در دانشگاه، تطبیق معیارهای تضمین کیفیت، تدوین و تطبیق پالیسی‌ها و رهنمودها و طرز العمل‌های مورد نیاز، واحد تضمین کیفیت در سطح دانشگاه و کمیته‌های فرعی آن نقش حیاتی و اثرگذار دارد؛ با این اقدامات کیفیت ارائه خدمات آموزشی بهبود می‌یابد. عمده‌ترین وظیفه این واحد در سطح دانشگاه، مشوره و راهنمایی، نظارت و ارزیابی از نحوه انجام فعالیت‌های آموزشی، تحقیقاتی و اداری می‌باشد. عمده‌ترین دستاورد واحد تضمین کیفیت در دانشگاه طی دو سال اخیر، تلاش جهت نهادینه ساختن این پروسه مهم با راهکار مشخص بوده که زمینه‌ی مشارکت تمامی همکاران در سطوح مختلف را در برنامه‌ریزی و اجرای امور فراهم ساخته است.

پیام خاتم: روند اعتبار دهی از سوی وزارت تحصیلات عالی جمهوری اسلام افغانستان در کل به چه شکل است؟ کمی معلومات دهید؛ یعنی دارای چند مرحله است و هر مرحله شامل چه مواردی می‌شود و چه امتیازاتی دارد؟
شاکر: روند اعتبار دهی دارای چهار مرحله زیر می‌باشد.

۱. کسب جواز درخواست به اعتبار دهی و آغاز ارزیابی خودی: مؤسسه تحصیلات عالی اجازه درخواست به نامزد شدن به مراحل اعتبار دهی را وقتی تقاضا می‌کند که جواز رسمی‌شان را از وزارت تحصیلات عالی دریافت کرده باشد.
۲. نامزد شدن مؤسسه برای مرحله اول اعتبار دهی: شرایط شامل شدن مؤسسه تحصیلات عالی در پروسه اعتبار دهی، تکمیل و ارائه سند عدم مسئولیت نهاد درخواست‌کننده در پروسه اعتبار دهی از ریاست‌های محترم انکشاف برنامه‌های علمی، نظارت و ارزیابی امور آکادمیک، تقرر و ترفیعات علمی، امور محصلان خصوصی، پلان پالیسی و تقنین، تفتیش داخلی، مالی و حسابداری و زیربناها در مورد عدم مسئولیت نهاد تحصیلی مذکور می‌باشد.

پیام خاتم: ضمن عرض سلام و اظهار سپاس از اینکه وقت تان را در خدمت نشریه پیام خاتم قرار دادید، در گام نخست می‌خواهیم خودتان را مختصراً برای خوانندگان نشریه معرفی نمایید.
شاکر: با عرض سلام و سپاس از مسئولین و دست‌اندرکاران نشریه وزین پیام خاتم، این جانب سید محمد شریف شاکر، افتخار عضویت هیئت علمی دانشکده کامپیوتر ساینس و آمر تضمین کیفیت سطح دانشگاه خوش نام خاتم النبیین را دارم.

پیام خاتم: چند مدت است که شما با دانشگاه خاتم النبیین همکار هستید؟

شاکر: بنده از آغاز سمستر خزانگی سال ۱۳۹۵ تا کنون به عنوان عضو هیئت علمی دانشکده کامپیوتر ساینس با دانشگاه خاتم النبیین همکاری داشته‌ام؛ آن هم در بخش‌های مختلف. در ابتدا به مدت دو سال به عنوان رییس دانشکده کامپیوتر ساینس و به مدت یک سال به عنوان آمر دیپارتمنت مهندسی نرم‌افزار کار کرده‌ام و از بهار سال ۱۳۹۷ به بعد، مسئولیت رسمی آمریت تضمین کیفیت دانشگاه را به عهده دارم.

پیام خاتم: از نظر شما بخش تضمین کیفیت چه جایگاهی در دانشگاه دارد؟
شاکر: در راستای نهادینه ساختن روند تضمین

با مراحل قبلی داشت؟
شاگرد: بر اساس چارچوب معیارهای تضمین کیفیت، بر علاوه حفظ تمام شرایط مراحل اول و دوم اعتبار دهی، تمرکز اساسی در مرحله سوم روی دیپارتمنت‌ها و کمیته‌های فرعی می‌باشد.
پیام خاتم: چقدر آمادگی داشتید برای ارزیابی مرحله سوم؟ و آیا از نحوه ارزیابی هیئت ارزیاب وزارت تحصیلات عالی راضی هستید؟

شاگرد: دانشگاه خاتم‌النبيين در سمستر خزانگی سال ۱۳۹۸ با تهیه گزارش ارزیابی خودی دانشگاه و ضمایم مورد نیاز، رسماً اعلام آمادگی خویش را برای مرحله سوم (کسب اعتبار علمی) به ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی وزارت تحصیلات عالی اعلام نمود. به دلایلی تأخیر در اعزام هیئت بازنگر از طرف وزارت تحصیلات عالی، همان طوری که شاهد بودیم، شیوع ویروس کرونا در کشور باعث یک سلسله تغییرات در نحوه ارائه خدمات آموزشی در دانشگاه‌های دولتی و خصوصی گردید. دانشگاه در ایام رخصتی ناشی از بحران کرونا تمام فعالیت‌های علمی و اداری خویش را به قوت تمام ادامه داد و مستمر پیگیر اعزام هیئت بازنگر از طرف وزارت تحصیلات عالی بود که در نهایت به تاریخ ۱۶ ماه قوس سال ۱۳۹۹ بازنگران مسلکی وزارت تحصیلات عالی در دانشگاه حضور یافتند و به مدت ۵ روز طبق اجندای مشخص جلسات و بازدید ساحوی را در تمام سطوح انجام دادند. در پاسخ به جزء دوم سؤالتان باید یادآوری نمایم که بنده از ارزیابی اخیر و هیئت محترم ارزیاب رضایت دارم. یادآوری این نکته مهم است که روند مراحل اعتبار دهی شفاف بوده و در صورتی که از نتیجه گزارش ارزیابی نارضایتی وجود داشته باشد، هر مؤسسه تحصیلی می‌تواند اعتراض خویش را با دقت تمام بر اساس اسناد ارائه شده به هیئت وزارت تحصیلات عالی، تهیه و رسماً به ریاست تضمین کیفیت ارائه

هم‌چنین مرحله اول اعتبار دهی عبارت از مرحله‌ای است که مؤسسه تحصیلات عالی تمام شاخص‌ها و معیارهای چارچوب اعتبار دهی مرحله اول را تکمیل نموده باشد. این مرحله شامل تهیه ارزیابی خودی از طرف مؤسسه و ارسال آن به ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی وزارت تحصیلات عالی، ارزیابی توسط اشخاص مسلکی وزارت تحصیلات عالی، گزارش‌ها و پیشنهادات بازنگرها و تصمیم شورای اعتبار دهی می‌گردد.

۳. نامزدی مؤسسه تحصیلات عالی در مرحله دوم اعتبار دهی: در این مرحله نیز ضمن ارائه فرم عدم مسئولیت نهاد به ریاست تضمین کیفیت و تأیید آن، مؤسسه باید تمام شاخص‌ها و معیارهای چارچوب تضمین کیفیت در مرحله دوم را تکمیل نموده و با تهیه گزارش ارزیابی خودی اعلام آمادگی نماید.

۴. درخواست برای اعتبار نهایی: روند مرحله سوم اعتبار دهی از سوی وزارت تحصیلات عالی، نیز نیازمند تکمیل فرم رفع مسئولیت بوده و شامل تهیه گزارش ارزیابی خودی مؤسسه و ارسال آن به ریاست تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی با تمام شواهد و مستندات مورد نیاز، مرور گزارش و اعزام هیئت از طرف ریاست تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی، بازدید از تمام بخش‌های مؤسسه طبق اجندای مشخص، تهیه گزارش و ارائه آن به شورای تضمین کیفیت از طرف هیئت بازنگر می‌باشد. در مراحل سه‌گانه فوق حد اقل نمره کسب اعتبار مرحله اول ۵۱ درصد، مرحله دوم ۷۱ درصد و در مرحله سوم ۸۵ درصد از مجموع نمرات در نظر گرفته در چارچوب اعتبار دهی مراحل سه‌گانه می‌باشد.

پیام خاتم: به تازگی دانشگاه خاتم‌النبيين مرحله سوم ارزیابی و ارتقای کیفیت علمی خود را موفقانه سپری کرده است. در این مرحله تمرکز شما بیشتر روی چه بوده و این مرحله چه تفاوت‌هایی

و انجام موارد یادشده، تغییرات در اسناد فوق مشاهده شده است که نوعی معیاری سازی و کاربردی نمودن مراحل اعتبار دهی است. از نظر بنده، عمده ترین چالش فرا راه اعتبار گیری مؤسسات تحصیلات عالی موارد زیر است؛

۱. نبود فهم مشترک و واضح از تفسیر معیارهای تهیه شده؛ از آنجایی که بنده بیشتر با مجریان و تطبیق کنندگان معیارهای اعتبار دهی در مؤسسات تحصیلات عالی سروکار دارم، به این نتیجه دست یافتم که هنوز هم بازنگرهای مسلکی وزارت محترم تحصیلات عالی، تفسیرهای گوناگونی از معیارهای تأیید شده دارند که این موضوع باعث سردرگمی نهادهای تحصیلات عالی گردیده است؛

۲. نهادینه نشدن پروسه اعتبار گیری در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی؛

۳. هرچند بعضی از مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی به دلیل داشتن بودجه مناسب و رقابت مثبت، تلاش می نمایند تا اعتبار علمی شان را کسب نمایند، اما در برخی موارد از قبیل داشتن زیربنای دایمی، نیروی انسانی، میزان جذب دانشجو و سایر موارد در مقایسه با مؤسسات تحصیلات عالی دولتی با مشکلاتی روبرو هستند.

چارچوب اعتبار گیری تهیه شده از سوی ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی وزارت محترم تحصیلات عالی برای عموم مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی یکسان تطبیق می گردد، در حالی که مواردی از قبیل زیربنا، بودجه و نیروی انسانی در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی از طرف دولت تأمین می گردد. نابرابری مؤسسات تحصیلات عالی و دانشگاه ها در موارد فوق و تطبیق یکسان پروسه تضمین کیفیت بدون در نظر داشت این نابرابری، یکی از مشکلات فراراه نهادینه شدن پروسه مذکور به شمار می رود.

۴. کم توجهی و دید تجاری بعضی از مؤسسات و

نماید. کمیته تضمین کیفیت سطح دانشگاه نیز با این حق، اعتراض خویش را به اسرع وقت تهیه و به ریاست تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی ارسال داشته و منتظر پاسخ قناعت بخش ریاست مذکور می باشد.

پیام خاتم: سپری کردن مرحله سوم اعتبار دهی و ارتقای کیفیت برای دانشگاه خاتم النبیین چه معنایی دارد و چه امتیازاتی را برای دانشگاه در پی دارد؟

شاکر: با کسب سند رسمی اعتبار گیری از سوی وزارت محترم تحصیلات عالی، ضمن اینکه برای تمام نیروی انسانی دانشگاه، فرصت های خوبی ایجاد می گردد، دانش آموختگان دانشگاه نیز از امتیازاتی خوبی بهره مند می شوند. علاوه بر این، فرصت ها و امتیازات ذیل برای دانشگاه ایجاد می گردد:

۱. ایجاد نمایندگی در دیگر ولایات؛
۲. توسعه رشته های تحصیلی مطابق به نیاز جامعه و دارای اولویت در پلان استراتژیک وزارت محترم تحصیلات عالی؛
۳. ارتقای مؤسسه تحصیلی به دانشگاه بعد از کسب سند اعتبار اکادمیک.
۴. و سایر امتیازات.

پیام خاتم: از نظر شما بخش ارتقا و تضمین کیفیت دانشگاه ها با چه مشکلات و چالش هایی مواجه است؟

شاکر: پروسه اعتبار گیری هرچند یک پروسه جدید است، اما با مشکلات و چالش های درون سازمانی و بیرون سازمانی مواجه است. برای نهادینه شدن این روند، ریاست محترم تضمین کیفیت و اعتبار دهی وزارت تحصیلات عالی در راستای تهیه و تدوین چارچوب مراحل سه گانه اعتبار دهی، رهنمودها، طرز العمل ها، چک لیست ها و پرسشنامه های مورد نیاز، تلاش های فراوانی نموده است. بعد از بررسی و بازخوردهای تطبیق

سرمایه‌گذاران مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی نسبت به هدایت‌های وزارت محترم تحصیلات عالی و سهم‌گیری فعال در این پروسه مهم.

پیام خاتم: شما به عنوان یک جوان موفق چه پیامی برای جوانان دیگر دارید؟
شاگرد: رسیدن به موفقیت در دنیای امروز آرزوی هر فرد است؛ اما قطعاً موفقیت چیزی نیست که به صورت تصادفی و اتفاقی برای انسان رخ دهد. تعیین هدف، نقطه آغازین حرکت به سمت موفقیت است و با آینده‌نگری و ترسیم چشم‌انداز واضح و با امید به آینده و باور عمیق به خوداتکایی و اعتماد به نفس، پیمودن این مسیر هموارتر می‌شود. برنامه‌ریزی و مدیریت زمان، تمرکز روی هدف معین و استقامت در برابر ناملایمات و تلاش خستگی‌ناپذیر از عوامل عمده رسیدن به موفقیت و دستیابی به اهداف به شمار می‌رود.

بنابراین، جوانان عزیز که نیروهای انسانی کشور را تشکیل می‌دهند، با تعیین اهداف معین در زندگی، باور و امید به آینده، خوداتکایی و اعتماد به نفس، برنامه‌ریزی و مدیریت دقیق زمان، تمرکز روی اهداف تعیین‌شده و مقاومت در برابر سختی‌ها می‌توانند قله‌های موفقیت را بیمایند.

• در اخیر، یادآوری این نکته لازم است که مدت اعتبار برای دانشگاه‌ها ۵ سال بوده و حفظ معیارها یکی از وظایف عمده دانشگاه می‌باشد. مسئولین مربوط در وزارت محترم تحصیلات عالی به صورت مستمر از فعالیت‌های علمی و اداری نهاد بازدید به عمل می‌آورند و در صورت عدم حفظ معیارها، با نهاد علمی مطابق لوایح وزارت تحصیلات عالی برخورد صورت می‌گیرد.

یک بار دیگر از تلاش مسئولین و دست‌اندرکاران نشریه پیام خاتم اظهار سپاس و قدردانی به عمل می‌آید.

و انجیرری انرژی به آن اضافه شده و دانشگاه
تخنیککی صاحب چهار رشته شد که فعلاً هم همین
رشته ها فعال می باشد.

پیام خاتم: دانشگاه تخنیککی غزنی چند دوره فراغت داشته و فعلاً به چه تعداد محصل بر حال دارد؟
دانش: ما تا هنوز سه دوره فراغت داشته ایم که اولین دور فراغت ما در سال ۱۳۹۷، دومین دور آن در سال ۱۳۹۸ و سومین دور فراغت ما در سال ۱۳۹۹ بوده است. ما در دور سوم به تعداد ۱۷۰-۱۶۰ نفر محصل فارغ دادیم و فعلاً تعداد محصلین بر حال ما به تعداد ۱۲۰۰ نفر می رسد.

پیام خاتم: ظرفیت دانشگاه در امتحان کانکور چند نفر می باشد و شما سالانه به چه تعداد محصل، پذیرش دارید؟

دانش: ظرفیت این دانشگاه در سال های ۹۳ و ۹۴ به تعداد ۱۰۰ نفر در هر رشته بود؛ در سال ۹۵ ما به تعداد ۶۰ نفر و بعداً به تعداد ۵۰ نفر ظرفیت خواستیم؛ ولی با ارسال نمودن ظرفیت از طرف دانشگاه، وزارت تجدیدنظر نموده و به تعداد ۱۰۰ نفر به ما ظرفیت می دهد که ما برآینم تا ظرفیت خویش را به طور معیاری ترتیب نماییم.

پیام خاتم: سیستم آموزشی این دانشگاه از لحاظ کیفیت و کمیت به چه شکل است؟

دانش: سیستم آموزشی دانشگاه طبق معمول که در تمام دانشگاه های کشور نیز تطبیق می شود همان سیستم کربدیت است؛ ولی به لحاظ کیفیت،

دانشگاه تخنیککی غزنی

در گفتگو با ذبیح الله دانش رئیس این دانشگاه
گفتگو از حبیب الله اصغری، فضل الباری جهانی
و لایق زمانی (خزان ۱۳۹۹)

پیام خاتم: ضمن سلام و آرزوی سلامتی و هم چنین سپاسگزاری از اینکه وقت گران بهایتان را به مجله دانشجویی پیام خاتم اختصاص دادید، در قدم نخست می خواهیم در مورد شخص خودتان معلومات داشته باشیم.

دانش: ذبیح الله دانش هستم، متولد سال ۱۳۶۰ ش و مدرک لیسانس از دانشکده کمپیوتر ساینس دانشگاه کابل دارم. ماستری را در رشته انجیرری یا مهندسی کمپیوتر در دانشگاه آنکارا به پایان رساندم. در سال ۱۳۹۳ مسئولیت دانشگاه تخنیککی غزنی به من سپرده شد و تا کنون به حیث رئیس این دانشگاه ایفای وظیفه می نمایم.

پیام خاتم: دانشگاه تخنیککی غزنی از چند سال بدین سو فعالیت داشته و فعلاً تشکیلات آن به چه شکل است؟

دانش: دانشگاه تخنیککی غزنی که قبلاً زیر نام دانشگاه تخنیککی انجیرری ولایت غزنی یاد می شد، در سال ۱۳۹۳، به افتخار اینکه شهر ما به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام مسمی شد، در مرکز ثقافت اسلامی ایجاد شد. این دانشگاه در اوایل فقط دو رشته داشت؛ یکی جیولوژی معدن و دیگری رشته برق. بعد رشته های انجیرری سیول

اهمیت می باشد. به خصوص اینکه ما در رشته های انجینیری و تخنیکي فقط سه دانشگاه دولتي در ولايات کابل، قندهار و غزني داريم. بنابراین دانشگاه تخنیکي غزني اهمیت بسزایی برای غزني و مردم غزني و حتی برای تمام ملت افغانستان دارد.

پیام خاتم: به عنوان یک شخصیت علمی و فرهنگی نقش دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را چگونه ارزیابی می کنید؟

دانش: دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یکی از بالاترین و تاپ ترین دانشگاه های خصوصی می باشد؛ هم چنین دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نقش مهم و بارزی را در ترقی مردم و کشور به لحاظ علمی و معنوی و نیز تربیت نیروهای جوان ایفا نموده و دراز بین بردن و ریشه کن کردن بی سوادی و فقر علمی متعهد می باشد. این دانشگاه بدون شک به مثابه یک آدرس دقیق جهت دستیابی به پیروزی و موفقیت است، ما دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را به عنوان یک نهاد علمی فعال و برجسته، نه تنها در ولایت غزني، بلکه در سطح افغانستان می بینیم و برایش جایگاه و احترام خاص قائلیم.

تدریس ما به خاطر بعضی وضعیت و بحران های امنیتی، متأسفانه، رو به کاهش بوده و از دو سال به این طرف ما دانشجویان خویش را برای تدریس عملی به معدن ها و سب استیشن های برق روان کرده نمی توانیم؛ هم چنین کمبود ما در بعضی از لابراتوارها هم تأثیر سوء بالای کیفیت تدریس ما داشته است.

پیام خاتم: در مورد کمبود لابراتوار آیا کدام اقدامی از طرف دانشگاه صورت گرفته است یا خیر؟
دانش: صد درصد، از طرف دانشگاه اکیداً این موضوع به مقام وزارت پیشنهاد شده است که در برخی موارد با جواب مثبت و بعضاً با جواب منفی مواجه شده ایم، در حال حاضر دو لابراتوار در اختیار داریم که یک آن لابراتوار انرژی سولری که یکی از بهترین لابراتوارها است و از بازار اروپا خریداری شده است، دیگری هم لابراتوار کیمیا که همچنان یکی از بهترین لابراتوار ما به شمار می رود؛ اما لابراتوار جیولوژی معدن ما حتی به سطح قناعت خود ما نیست. ما چندین بار این مشکل را به وزارت مطرح کردیم ولی متأسفانه جواب قناعت بخش دریافت نکردیم.

پیام خاتم: از نظر شما اهمیت دانشگاه تخنیکي غزني برای ولایت غزني و مردم آن چه است؟
دانش: اهمیت دانشگاه تخنیکي بر می گردد به اهمیت رشته های انجینیری تخنیکي که نه تنها برای مردم غزني، بلکه برای تمام ملت افغانستان حائز

مؤسسه تحصیلات عالی بارک در شهر زرنج نیمروز و دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی تدریس نیز داشته‌ام...

از نظر تجارب کاری و اداری، طی سال‌های مختلف به عنوان عضو تحقیقات ریاست سیاسی - عقیدتی وزارت دفاع ملی و تهیه‌کننده جزوه‌های درسی حربی شونزی، به عنوان مدیر عمومی قضایای دولت در ولایت میدان وردک و عضو جلسات عدلی و قضایی ولایتی این ولایت، به عنوان آمر قضایای دولت میدان وردک، رییس عدلیه ولایت میدان وردک، رییس عدلیه ولایت نیمروز و رییس عدلیه ولایت غزنی خدمت و انجام وظیفه کرده‌ام.

پیام خاتم: یکی از مباحث که شاید برای خیلی‌ها گنگ باشد، بحث جایگاه عدلیه در نظام حقوقی افغانستان است. از شما می‌خواهیم در این مورد کمی برای خوانندگان و دانشجویان روشن‌تری بی‌اندازید.

بصیر: وزارت عدلیه برای قانون و عدالت کار می‌کند و یک بخشی مهم از حکومت در راستای تأمین عدالت، از طریق تطبیق احکام قطعی و نهایی محاکم در قضایای مدنی در کشور، می‌باشد. **پیام خاتم:** رسالت اصلی عدلیه یا نظام عدلی در افغانستان چیست؟ و حوزه کاری آن تا چه سرحد می‌باشد؟

بصیر: همان‌گونه که گفته شد وزارت عدلیه وظیفه:

۱. تحصیل حقوق اشخاص را به عهده دارد؛
۲. از حقوق دولت و منافع عامه دفاع می‌کند؛
۳. قراردادهای مصالحه و حل منازعه را، که یک صلاحیت شبه قضایی است، در منازعات میان ارگان‌های دولتی صادر می‌کند؛
۴. مساعد حقوقی برای اشخاص متهم بی‌بضاعت ارائه می‌کند؛
۵. اسناد تقنینی را چاپ، نشر و پخش می‌کند؛

وظایف و کارکردهای عدلیه

در گفتگوی اختصاصی نشریه پیام خاتم با عزیزالله بصیر رئیس عدلیه ولایت غزنی (۱۳۹۹/۹/۲۵)

پیام خاتم: با عرض سلام خدمت آقای بصیر ریاست محترم عدلیه ولایت غزنی و با تشکر از اینکه وقت گران‌بهای خود را در خدمت نشریه دانشجویی پیام خاتم گذاشتید. در گام نخست می‌خواهیم در مورد خودتان برای خوانندگان نشریه کمی معلومات بدهید؟

بصیر: عزیزالله بصیر هستم، در مورد سابقه تحصیلی و وضعیت علمی، دیپلم صنف دوازده را از کالج «الفاضل» لاهور پاکستان دارم، لیسانس حقوق و علوم سیاسی را از دانشگاه آزاد اسلامی ایران گرفتم، ماستری اسلام‌شناسی و ادبیات عربی را در «المظفر» پاکستان بودم، با زبان‌های انگلیسی، عربی، دری، پشتو و اردو آشنا هستم. تا کنون کتاب‌های «آموزش زبان اردو» (۲ جلد) برای دری زبان‌ها و «اقوام بلوچ» را تألیف و تدوین نموده و کتاب‌های «افغانستان در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا» و «خاورمیانه در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا» را نیز در دست چاپ دارم. ده‌ها مقاله هم در مطبوعات داخل و خارج کشور از من به چاپ رسیده است. ترجمه هم انجام داده‌ام. هم‌چنین در بخش فعالیت‌های فرهنگی و نشراتی نیز تجربه خوبی داشته و به عنوان صاحب امتیاز، سردبیر و یا هم‌نویسنده انجام وظیفه کرده‌ام. مضاف بر این در

قضایا را دعاوی بالای زمین تشکیل می‌دهد. دلیل این مسئله زیاد است؛ از جمله نبود یک نظام مسلط و مقتدر در طول ۴۰ سال، نبود امنیت، ضعف اداره اراضی، عدم تفکیک جایدادهای دولتی و شخصی و سرانجام غصب زمین‌های دولتی توسط غاصبین. **پیام خاتم:** از نظر شما آیا موجودیت مراکز علمی عالی، برای نمونه موجودیت دانشگاه خاتم النبیین غزنی، در این ولایت، توانسته است در بخش عدلی نیز مؤثر باشد؟

بصیر: با توجه به کمبود منابع انسانی و نیروی متخصص در عرصه عدلی و قضایی، فعالیت دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه خاتم النبیین عجل الله تعالی فرجه در غزنی و فراغت صدها نفر از این مرکز علمی در رشته حقوق بسیار مفید بوده است.

۶. از طریق انستیتوت قانون‌گذاری، قانون را تسوید و وضع می‌کند؛
 ۷. برای ارتقای آگاهی عامه فعالیت می‌نماید؛
 ۸. با قاچاق انسان مبارزه می‌کند؛
 ۹. در پروسه ترک تابعیت اتباع اگر کسی خواهان آن باشد، اقداماتی می‌کند؛
 ۱۰. از حقوق بشر حمایت می‌کند و
 ۱۱. به احزاب سیاسی، جمعیت‌ها (شوراها، انجمن‌ها، بنیادها، فدراسیون‌ها و کنفدراسیون‌ها و اتحادیه‌ها)، راهنماهای معاملات و عریضه‌نویسان جواز فعالیت صادر و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند.
پیام خاتم: معمولاً اصطلاح عدلی در کنار قضایی می‌آید، مثلاً نظام عدلی و قضایی؛ چرا این‌گونه است؟ آیا عدلیه با قوه قضائیه پیوندی دارد؟ اگر بلی چه پیوندی؟

بصیر: ما دو ارگان مهم عدلی در کشور داریم؛ وزارت عدلیه و لوی حارنوالی [ثانوالی]. قضایای مدنی را در کشور وزارت عدلیه از طریق ادارات حقوق و قضایای دولت اجراءات می‌نماید و قضایای جزایی را لوی حارنوالی اجراءات می‌کند. این ادارات صلاحیت ترتیب دوسیه‌ها و تحقیق قضایا را دارند و برای صدور حکم به محاکم مربوطه ارسال می‌دارند. بعد از حکم قطعی یا نهایی این احکام را تطبیق می‌نمایند. بنابراین با توجه به ترتیب دوسیه‌های حقوقی (مدنی و جزایی)، تحقیق قضایای جزایی و در فرجام تطبیق احکام محاکم توسط دو نهاد متذکره پیوند و رابطه ناگسستنی ارگان‌های عدلی و قضایی آشکار می‌گردد.

پیام خاتم: در ولایت غزنی ریاست عدلیه با چه نوع قضایایی بیشتر مواجه است؟ و دلیل آن را شما در چه می‌بینید؟

بصیر: در ولایت غزنی در مربوطات ریاست عدلیه (ادارات حقوق و قضایای دولت) از جمله قضایای فامیلی، دیون، ملکیت‌ها و تجارتي بیش‌ترین

حارنوالی [ثارنوالی] به ما معرفی می‌شوند و در اینجا تحت نظارت و تربیت قرار می‌گیرند.

پیام خاتم: در مجموع مرکز اصلاح چه فعالیت‌هایی را انجام می‌دهد؟

حیدری: وظایف و مکلفیت‌های مرکز اصلاح در مجموع به چهار بخش تقسیم می‌شود؛ بخش اول آن نگهداری اعاشه و اباطه است، بخش دوم خدمات حقوقی و اجتماعی است که بر اساس آن دوسیه‌های‌شان از طرف ما در وقت و زمان در محاکم و حارنوالی [ثارنوالی] تعقیب می‌شود، بخش سوم تعلیم و تربیه می‌باشد که این اطفال از تعلیم بازمانند و بخش چهارم موضع صحتی و صحتشان است.

پیام خاتم: در حال حاضر چند کودک تحت پوشش مرکز اصلاح قرار دارد و در چه سنین می‌باشند؟

حیدری: اطفال متخلفی که از جانب ارگان‌های عدلی و قضایی به ما معرفی می‌شوند، بین سنین ۱۲ تا ۱۸ ساله هستند. فعلاً ما پنج طفل را تحت تربیت و نگهداری داریم.

پیام خاتم: شما چند مدت است که به عنوان مسئول این مرکز ایفای وظیفه می‌کنید و در این مدت چه اقداماتی برای بهبودی مرکز اصلاح انجام داده‌اید و پیش از شما وضعیت مرکز اصلاح چگونه بود؟

حیدری: بنده از سال ۱۳۸۹ به این طرف به صفت آمر مرکز اصلاح ایفای وظیفه نموده‌ام. قبلاً مرکز اصلاح معلم و استاد مسلکی نداشت و اطفالی که از طرف ارگان‌های عدلی و قضایی معرفی می‌شدند، از نعمت آموزش محروم بودند. ما در چارچوبی که قانون برای ما اجازه می‌داد و در قانون مسجل است، اقداماتی را روی دست گرفتیم. کوشش کردیم جلساتی حضوری با ریاست معارف داشته باشیم. طی این نشست‌ها آن‌ها را متقاعد ساختیم که سه نفر معلم مسلکی که بتوانند مضامین مکتب را از صنف اول الی دوازده تدریس کنند، به ما معرفی کنند؛ فعلاً ما این استادان را با خود داریم.

پیام خاتم: آیا مرکز اصلاح برای کودکان

مرکز اصلاح و تربیت اطفال شهر غزنی؛

تشکیلات، برنامه‌ها و اقدامات

در گفتگو با سید اسدالله حیدری آمر مرکز اصلاح و تربیت اطفال شهر غزنی

گفتگو از فضل الباری جهانی، حبیب‌الله اصغری و لایق

زمانی (۱۳۹۹/۱۰/۱۴)

پیام خاتم: ضمن تقدیم سلام و آرزوی سلامتی و هم‌چنین سپاسگزاری از اینکه فرصت گران‌بهایتان را در خدمت مجله دانشجویی پیام خاتم قرار دادید، در قدم نخست می‌خواهم در مورد شخص خودتان برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معلومات دهید.

حیدری: سید اسدالله حیدری هستم، در سال ۱۳۸۶ از رشته حقوق و دیپلماسی دانشکده حقوق دانشگاه کابل، مقطع کارشناسی، فارغ‌التحصیل شدم. بعد از فراغت به مدت دو سال در وزارت عدلیه منحیث مأمور جدیدالشمول ایفای وظیفه نمودم، بعد از آن اطلاع یافتم که ریاست عدلیه ولایت غزنی بست رتبه سوم خود را که همان آمریت مرکز اصلاح و تربیت اطفال باشد، به رقابت گذاشته است. با استفاده از فرصت، در امتحان آن شرکت جستیم که در نتیجه آن تا کنون در خدمت همشهریان عزیز شهر غزنی می‌باشم.

پیام خاتم: مرکز اصلاح برای اطفال در شهر غزنی، چه وقت پایه‌ریزی شده و چند مدت می‌شود که فعالیت می‌کند؟

حیدری: مرکز اصلاح و تربیت اطفال در سال ۱۳۸۲ که در آن زمان مستقل بود، ایجاد شده و اطفالی که از طرف ارگان‌های عدلی و قضایی به اتهام‌های مختلف دست‌گیر می‌شوند، از جانب

فرهیخته و برجسته غزنی نقش و جایگاه پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

حیدری: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ منحیث یک نهاد گسترده می‌باشد که دستاوردهای بسیاری با خود داشته است. این مرکز علمی از یکسو خود را ملزم به اشاعه آگاهی دینی می‌داند و از سوی دیگر در جهت توسعه علمی در غزنی خدمات بسیار ارزنده‌ای را انجام داده و موفقیت‌های مزیدی را در دستاورد خود داشته است.

پیام خاتم: در اخیر اگر پیامی برای خوانندگان نشریه و جوانان غزنی داشته باشید، پیام خاتم می‌تواند پیامتان را بازتاب دهد.

حیدری: پیام من منحیث یک شهروند همین است که ما جوانانی که در ولایت غزنی به سر می‌بریم، دست به دست هم داده و از حالت سکوت و بدبختی بیرون آییم و در قسمت عظمی که ولایت غزنی منحیث یک ولایت با فرهنگ و علم پرور تاریخ شکوهمندی داشته، کوشش کنیم که آن را دوباره زنده بسازیم.

پیام خاتم: و هم چنین پیامتان برای خانواده‌های اطفالی که متخلف هستند و در مرکز اصلاح بسر می‌برند، چیست؟

حیدری: پیام من برای تمامی خانواده‌ها، مخصوصاً خانواده‌هایی که فرزندان شان به گونه‌ای از طرف ارگان‌های کشفی و عدلی و قضایی دست‌گیر می‌شوند، این است که متوجه اعمال و حرکات

اطفال خود در خانه و در اجتماع باشند و کوشش نمایند که اطفال خود را از کارهایی که می‌فهمند مخالف نظم و اجتماع است، دور نموده و در قسمت اصلاح آنان توجه جدی نمایند. انشاء الله ما روزی شاهد این باشیم که در مرکز اصلاح هیچ طفل متخلفی وجود نداشته باشد.

کورس‌های آموزشی و تقویتی و مشوره دهی نیز دایر می‌کند؟

حیدری: دقیقاً، بلی مرکز اصلاح و تربیت اطفال همان طور که از نامش پیداست، در قسمت اصلاح مجدد اطفال منحیث افرادی که در آینده بتوانند به شکل قانون پذیر وارد جامعه شوند برنامه‌ها و کورس‌های مشوره دهی خوبی را دایر می‌کند. ما از طرف ریاست عدلیه یک بستی داریم زیر نام آگاهی عامه که آن‌ها هفته یک بار می‌آیند و قوانین و مقررات را به اطفال آموزش می‌دهند. هم‌چنین از طرف ریاست محترم ارشاد و حج و اوقاف یک ملا امام نیز تشریف می‌آورند و در قسمت ارشادات دین با ما همکاری می‌کنند. آن‌ها اطفال را از منظورات و اعمالی که قانون منع می‌دارد آگاهی می‌دهند.

پیام خاتم: اقداماتی برای بهبودی بیشتر وضعیت و رفاه کودکان روی دست دارید؟

حیدری: همان طور که یادآور شدم اقداماتی که ما انجام می‌دهیم، در چارچوب قانون بوده و در قوانین و مقررات مسجل است؛ ما طبق آن اقداماتی را انجام می‌دهیم، در سابق مبلغی که برای ۲۴ ساعت اطفال مصرف می‌شد، ناچیز بود. ما مرکز را متقاعد

ساختیم که در قسمت مصارف مالی برای اطفال همکاری نماید. خوشبختانه این پیشنهاد ما مورد قبول قرار گرفته و برای اطفال می‌شود، آن‌ها از نگاه جسمی و روانی در وضعیت مطلوبی قرار دارند.

پیام خاتم: مرکز اصلاح، آمریت بوده یا که ریاست و نیز تشکیلات اداری‌تان به چه شکل است؟

حیدری: مرکز اصلاح آمریت می‌باشد، تحت رهبری ریاست تنظیم امور زندان‌ها و توقیف خانه‌های ولایت غزنی. کارمندان اداری ما به تعداد ۱۵ نفر می‌باشند.

پیام خاتم: شما به عنوان یکی از شهروندان

تدریس و در شفاخانه‌های مختلف در بخش داخله عمومی منحیث متخصص کار نموده‌ام. فعلاً هم در شفاخانه و دانشگاه خاتم النبیین خدمت مردم شریف ولایت غزنی هستیم.

پیام خاتم: شما وضعیت صحتی را در سطح ولایت غزنی و به خصوص در شهر غزنی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

داکتر الهام: در مجموع وضعیت صحتی در غزنی به دلایل مختلف مناسب نیست و نیاز به توجه بیشتر دارد که نبود امکانات کافی، اشخاص مسلکی و مراکز تخصصی در بخش‌های مختلف از جمله این دلایل است. علاوه بر این مسیرهای طولانی و خطرناک و شرایط بد امنیتی از دیگر دلایل و عواملی است که باعث می‌شود، وضعیت صحتی در غزنی، در کل، مناسب نباشد.

پیام خاتم: شفاخانه کدری خاتم النبیین ﷺ چند مدت است که فعالیت می‌کند و در چه بخش‌هایی؟

داکتر الهام: شفاخانه کدری خاتم النبیین ﷺ از سال ۱۳۹۴ ش، فعالیت خود را در بخش‌های داخله عمومی، داخله اطفال و نوزادان، جراحی عمومی، نسایی ولادی و زایشگاه، معاینه تلویزیونی، واکسیناسیون و X-ray یا عکس‌رنکه آغاز نموده است.

پیام خاتم: شفاخانه از نظر تجهیزات چگونه است؟

داکتر الهام: با توجه به اینکه از عمر شفاخانه زیاد نمی‌گذرد، تجهیزات خوبی در اختیار دارد؛ در بخش‌های مختلف و بسیاری مشکلات بیماران در

شفاخانه کدری خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی

در گفتگو با داکتر سید تراب الهام
رئیس دانشکده طب دانشگاه خاتم النبیین - شعبه
غزنی و سرطیب شفاخانه این دانشگاه.

پیام خاتم: با تشکر از اینکه وقت‌تان را در اختیار نشریه پیام خاتم قرار دادید. نخست می‌خواهیم مختصر معلوماتی در مورد شخص جانب عالی داشته باشیم؟

داکتر الهام: با تشکر از شما، بنده سید تراب الهام هستم؛ طب معالجوی را در پوهنتون چراغ خواندم، بعد از تحصیل شامل برنامه اكمال تخصص وزارت صحت عامه شده و به مدت تقریباً ۴ سال در بخش داخله عمومی در شفاخانه عاجل ابن‌سینا که یکی از بهترین شفاخانه‌های کشور می‌باشد، سپری نمودم و سند تخصص در بخش داخله عمومی را به دست آوردم. همزمان در پوهنتون‌های مختلف طبی مضامین مختلف را

پیشرفته به خاطر جلوگیری از اختلال و ضایع شدن وقت مراجعین... این‌ها از جمله کارها و اقداماتی است که تا کنون در اینجا صورت گرفته است.

پیام خاتم: در اخیر اگر پیامی برای مردم و خوانندگان نشریه پیام خاتم داشته باشید؟

داکتر الهام: به عنوان یک داکتر پیام من برای مردم عزیز ما این است که به داکتر و سیستم صحتی خود باور داشته باشند، سیستم صحتی در افغانستان در سال‌های اخیر پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است و ما همواره برای حل مشکلات مردم تلاش می‌نمایم.

اینجا حل می‌شود.

پیام خاتم: مراجعین شفاخانه بیشتر از کدام قشر جامعه می‌باشند؟

داکتر الهام: مراجعین شفاخانه از همه اقشار جامعه هستند.

پیام خاتم: به نظر شما شفاخانه کدري خاتم النبیین ﷺ غزنی چه امتیازی نسبت به مراکز صحتی دیگر دارد؟

داکتر الهام: تفاوت‌های زیادی وجود دارد؛ از جمله این تفاوت‌ها می‌توان به کادر درمانی متخصص این شفاخانه اشاره کرد که در بخش داخله عمومی، داخله اطفال و نوزادان، در بخش جراحی و یا هم در بخش نسایی ولادی در این شفاخانه خدمت می‌کنند؛ همچنان برخورد شایسته کارمندان این شفاخانه در بخش‌های مختلف در شب و روز با بیماران و پایوژان قابل ذکر است.

پیام خاتم: شما به عنوان سر طیب جدید، چه طرح‌ها و برنامه‌هایی برای بهبود فعالیت‌های شفاخانه و ارائه خدمات صحتی بهتر برای مردم در نظر دارید و تا حال چه گام‌هایی برداشته‌اید؟

داکتر الهام: برنامه‌های زیادی به خاطر بهبود وضعیت صحتی و خدمت‌گذاری به مردم غزنی روی دست است که انشاءالله انجام شود؛ معیاری و تخصصی ساختن بخش‌های مختلف در شفاخانه خاتم از آن جمله است. اما کارها و اقداماتی که تا به حال انجام شده است، فعال‌سازی بخش اکسری و التراسوند شفاخانه، استخدام داکتران متخصص در بخش‌های مختلف داخله، جراحی، اطفال، نسایی ولادی و فعال ساختن شعبه عاجل که به صورت ۲۴ ساعته در خدمت شهروندان محترم می‌باشند؛ همچنین فعال ساختن مرکز اختصاصی تداوی و کنترل شکر که در ولایت غزنی وجود نداشت، تهیه دواهای باکیفیت از کمپنی‌های مشهور و بین‌المللی در بخش دواخانه و تهیه یک سیستم کمپیوتری

بعضی افراد اصلاً متوجه نمی‌شوند، مگر اینکه آزمایش مریضی را نشان دهد. از ۲۰ فیصد دیگر ۱۵ فیصد آن جدی است و باید بستری شود.

پیام خاتم: وضعیت عمومی کووید-۱۹ (کرونا) در سطح افغانستان و به ویژه در ولایت غزنی چگونه است؟

داکتر نیکم: در سطح افغانستان ۵۳۵۹۸ نفر به این بیماری مبتلا شده است؛ این آماری است که در لابراتوارها ثبت شده است. از این جمله ۲۸۸۸ نفر وفات کرده و فیصدی زیادی از آن شفایاب شده است. در سطح ولایت غزنی دو نوع ارقام داریم. یکی به صورت تقریبی است که براساس آن در دور اول حدود ۴۰٪ مردم مصاب شده بودند؛ اما ارقام که توسط لابراتوار تأیید شده و دقیق است، تعداد مبتلایان را ۸۵۲ نفر نشان می‌دهد. بیش‌تر از ۷۵۰ نفر آن شفایاب شده، بقیه یا در شفاخانه کووید-۱۹ و یا در خانه‌های خود تحت قرنطین می‌باشند.

پیام خاتم: آیا آمار دقیق از میزان مبتلایان و مرگ‌ومیر ناشی از ویروس کرونا در سطح افغانستان و به خصوص در سطح ولایت غزنی در دسترس هست؟ اگر بله، کدام میزان می‌باشد؟

داکتر نیکم: همان‌گونه که اشاره شد، دو آمار وجود دارد، یکی تقریبی و دیگری دقیق است که در لابراتوارها ثبت شده است. بر اساس آنچه در لابراتوارها ثبت شده، در سطح ولایت غزنی ۸۵۲ نفر مصاب شده که بیش‌تر از ۷۵۰ نفر آن شفایاب شده و ۷۵ نفر دیگر تلفات داریم.

پیام خاتم: رویکرد شما نسبت به شرایط کرونایی و مبارزه با آن در ولایت غزنی چه بوده و برای بهبودی وضعیت چه برنامه‌هایی در نظر گرفته شده است؟

داکتر نیکم: برای اطلاعات خوانندگان عرض کنم که تمام خدمات مربوط به کووید-۱۹، عرضه

کرونا در غزنی

گفتگو با داکتر ظاهر نیکم
(رئیس صحت عامه ولایت غزنی)

گفتگو از فرزانه حسنی، عظیم‌الله دانشجو و

مصطفی پارسا (۱۳۹۹/۱۰/۲۹)

پیام خاتم: ضمن عرض سلام و قدردانی از اینکه وقت گران‌بهایتان را در اختیار ما قرار دادید. اگر اجازه بدید، به عنوان اولین سؤال می‌خواهیم در مورد چپستی کووید-۱۹ و یا همان کرونا بدانیم؟

داکتر نیکم: در قدم نخست، تشکر می‌کنم از اداره علمیه خاتم‌النبیین و به خصوص از افرادی که در این نشریه علمی ایفای وظیفه می‌نمایند، با افراد مسلکی در مورد مسائل صحتی و از جمله در مورد کرونا مصاحبه‌های اختصاصی ترتیب داده و آن را انعکاس می‌دهند. راجع به کرونا باید عرض کنم که کرونا یک پاندمی است که تمام جهان را دربر گرفته است. در کشور عزیز ما در ماه حوت سال قبل (۲۰۱۹) اولین موردش در ولایت هرات ثبت شد. کرونا یک مرض ویروسی است که از یک انسان به انسان دیگر سرایت می‌کند و اکثراً مجرای تنفسی را مصاب می‌سازد. در صورتی که درست مراقبت نشود و مریض به موقع به مرکز صحتی نرسد و یا بیماری‌های زمینه‌ای داشته باشد، مرگ‌ومیر در این اشخاص بیشتر می‌شود. حدود ۸۰٪ افرادی مبتلا، مریضی‌شان بسیار سطحی می‌گذرد و حتی

پیام خاتم: شما میزان مؤثریت قرنطین را در جلوگیری از شیوع ویروس کرونا چگونه ارزیابی می‌کنید؟

داکتر نیکمل: اولاً باید عرض کنم که این ویروس یک پدیده نو است و مردم با این ویروس آشنایی نداشتند؛ با شیوع، تداوی و شیوه سرایتش... حتی در کشورهای پیشرفته این آشنایی وجود نداشت. در این شکی نیست که قرنطین مؤثریت خود را دارد، ما باید فواصل اجتماعی را مراعات کنیم، خصوصاً با افرادی که مشکوک باشد، سردردی، تب یا ریزش دارد و یا از کشورهای که این مریضی در آن زیاد است، آمده‌اند؛ باید فاصله نسبت به آن‌ها مراعات شود. هم‌چنین باید از ماسک استفاده شود، تا از گسترش این مریضی جلوگیری صورت گیرد. قرنطین به همین دلیل و با همین هدف وضع شده بود؛ چه در افغانستان و چه در سایر نقاط جهان. اما یک اشتباهی که صورت گرفت این بود که ما مردم را در پهلوی قرنطین ترسانده بودیم. وقتی شخصی بترسد معافیت بدن پایین می‌رود. شاید کرونا کاملاً از میان نرود؛ لذا ما باید یاد بگیریم که با وجود کرونا زندگی روزمره خود را پیش ببریم. فعلاً پالیسی وزارت صحت عامه این است که ما باید از ماسک استفاده کنیم و آن را ترویج کنیم که علاوه بر کرونا از دیگر امراض و آلودگی‌های هوا هم ما را حفظ می‌کند، کوشش نماییم که فاصله اجتماعی را رعایت کنیم و نظافت دست و شستشوی آن را رعایت کنیم و آن را با آب و صابون بشوییم. اگر این پالیسی صحت عامه را رعایت کنیم انشاءالله از شر این ویروس در امان می‌مانیم.

پیام خاتم: از نظر شما موج دوم شیوع ویروس کرونا چگونه ارزیابی می‌شود؟

داکتر نیکمل: نظر به پالسی‌ها و سیستم اپیدمولوژیک سکتور صحت، طبیعی است که بعضی امراض به شکل امواج صعود و نزول خود

خدمات صحتی آن از طرف وزارت صحت عامه طی قرارداد چهار ساله، در تمام کشور، به مؤسسات تطبیق کننده واگذار شده است؛ ولی نظر به وضعیت وخامت مرض این قرارداد هر شش ماه بعد تعدیل می‌شود. فعلاً از این قرارداد هم شش ماه اولش تمام شده و ما در شش ماه دوم قرار داریم. از طرف مؤسسه طرف قرارداد در شش ماه گذشته خدمات خوبی صورت گرفته است. از طرف ریاست صحت عامه و مقام ولایت، ما در شروع اقدامات بسیار خوبی که در اکثر ولایات نظیر نداشت، انجام دادیم. بودجه که از طرف دولت تخصیص یافته بود، به شکل شفاف و خوب در سطح ولایت مصرف شد؛ آنچه هم باقی ماند، محفوظ است، اگر خدای نخواستہ ضرورت مجدد حاصل شود، از آن استفاده می‌شود. ما در آن موقع شفاخانه تقریباً ۵۰ بستر را آماده ساختیم؛ تمام تجهیزات و امکانات طبی مورد نیاز در آن موجود بود. بعداً نظر به فیصله وزارت، قرارداد به مؤسسات واگذار شد. مؤسسات هم طبق قرارداد کارهایش را پیش می‌برد. در این شش ماه دستاوردی که تیم صحت در مجموع دارد، ما یک شفاخانه ۲۰ بستر داریم که از تمام تکنولوژی، ادویه مناسب و کدر با ظرفیت برخوردار است. در پهلوی این خدمات ما خواستیم که یک مرکز تشخیصی PCR در سطح ولایت داشته باشیم. ما به وزارت پیشنهاد کردیم، خوشبختانه پیشنهاد ما در وزارت منظور گردید. حالا کارهایشان رو به ختم است و تا ۱۵ یا ۲۰ روز دیگر فعال می‌شود؛ بعد از این انشاءالله خود ما می‌توانیم در سطح ولایت تشخیص دهیم. تمام خدمات شفاخانه ۲۰ بستر که به مردم ارائه می‌شود، از طرف ریاست صحت عامه و از طرف کمیته‌های پنج‌گانه ما نظارت می‌شود. به علاوه ما چالش‌های خود را همه‌روزه با وزارت صحت در میان می‌گذاریم. هر طوری که از طرف مرکز هدایت باشد، ما آن را در سطح ولایت تطبیق می‌کنیم.

بلی، بعضی از مریضان وقتی می‌آیند، شاید خودشان علاقمند باشند که به کابل بروند. بعضی از مریضان مستقیم خودشان به کابل و یا به قندهار می‌روند. این به علاقه‌های خود آن‌ها برمی‌گردد و نه به پلان و عملکرد ما.

پیام خاتم: همان‌گونه که در جریان هستید، در بعضی از کشورهای جهان واکسن و ویروس کرونا فراهم شده و شهروندان آن را دریافت می‌نمایند، واکسن شدن شهروندان افغانستان و به ویژه ساکنین شهر غزنی چه زمانی متصور است؟

داکتر نیکم: در سطح جهان کمپانی‌های مختلفی در حال تلاش و رقابتند که واکسن‌های مؤثر و با کیفیت بالا را اختراع و تطبیق کنند. خوشبختانه همزمان چندین کمپانی در این زمینه کار می‌کند و آزمایشاتی را هم انجام داده و تأیید خود را به دست آورده است. در مورد افغانستان، از آنجایی که این کشور دارای مشکلات مالی است، سازمان صحتی جهان و یونیسف نظر به تقاضاهای صحت عامه، در صدد این است که به زودی واکسن مورد نظر را به افغانستان وارد کند. هفته قبل هم مسئولین مربوطه در وزارت صحت عامه در این مورد نشست داشتند و چگونگی واردات واکسن، چگونگی نگهداری، چگونگی تطبیق آن و تهیه منابع بشری آن را به بحث گرفتند. در مسئله تطبیق، شاید در قدم اول به کسانی اولویت داده شود که آسیب‌پذیرند، بعد سایر طبقات و اصناف تحت پوشش قرار گیرند. اما اینکه چه زمان واکسن وارد کشور ما شود؟ شاید تا شش ماه آینده واکسن کرونا در افغانستان وارد شود.

پیام خاتم: در میان مردم تعدادی بر این باورند که شفاخانه‌ها به مریضان کرونایی پیچکاری مرگ‌آور و زهرآلود تطبیق می‌کند. نظر شما در این خصوص چیست؟

داکتر نیکم: بعضی اوقات شایعه و افواها در

را خواهد داشت. در مورد کرونا هم سناریوهایی وجود داشت؛ از جمله اینکه بعد از گذراندن موج اول و سرد شدن هوا، شاید موج دوم برسد و فراگیر شود. با سرد شدن هوا تشخیص تفریقی کرونا با سایر مرض‌های انفلوآنزانی و تنفسی بسیار مشکل خواهد بود. همین‌گونه هم شد؛ اما خوشبختانه با تجربه‌ای که وزارت صحت عامه از موج اول داشت، توانست که موج دوم را به صورت قابل قبولی کنترل کند. شیوع مرض زیاد بود؛ ولی چون آمادگی از قبل وجود داشت؛ مثلاً آدویه لازم، اکسیجن مناسب، مواد مناسب، پرسنل با ظرفیت... مهیا بود، موج دوم کرونا نسبت به دور اول زودتر کنترل شد. حالا خوشبختانه مریضان ما کاهش یافته است و موج دوم از چندین هفته به این طرف، به سمت نزول است. در موج اول شفاخانه ما ۲۰ بستر بود؛ ولی ما ۴۰ تا ۴۵ مریض داشتیم؛ وضع همگی هم وخیم بود. در موج دوم هم مریضان ما در شفاخانه بیش از ۲۰ نفر بود، ولی فعلاً حدود ۵ نفر را در بستر داریم و این نشان از این دارد که موج دوم خوب کنترل شده است. از مردم هم به خاطر رعایت توصیه‌های سکتور صحت تشکر می‌کنیم.

پیام خاتم: نحوه (سیستم) ارجاع مریضان کووید-۱۹ به کابل چگونه بوده است؟

داکتر نیکم: هدف این است که مرض کووید-۱۹ تداوی شود و سیستم تداوی‌اش هم دواي ضد ویروس، ضد تب و درد، تداوی حمایتی و اکسیجن است. این امکانات اگر در کابل باشد یا جای دیگر، فرق نمی‌کند. لذا ما هیچ وقت مریض را به خاطر کووید-۱۹ به کابل نفرستادیم؛ چون امکاناتی که در کابل است، تقریباً عین امکانات در غزنی هم میسر است. مریضی که در غزنی تداوی نشود، در مرکز هم تداوی نمی‌شود. ما کسانی را دیدیم که به مرکز رفتند؛ ولی یا تلف شدند و یا رها شدند؛ در مجموع ما کسی را به مرکز نمی‌فرستیم.

دوش سکتور صحت کار کرده است. در مبارزه با کرونا هم همیشه این‌ها کوشش کردند مریضان را تداوی کنند. در دواپاشی که ما خواهش کردیم، سهم گرفتند. بخش وقایه امراض و معالجه آن نقش براننده داشت. ما شاهد هستیم که پوهنتون خاتم النبیین نشست‌های علمی خوبی برگزار کرده که مقالات علمی در آن ارائه می‌شد. امیدوارم که ما بتوانیم نام غزنی را، همچنان که در دیگر بخش‌ها بالا است، در بخش معرفت هم بالا ببریم.

جامعه موجود است. قسمی که شاید و باید، سطح دانش مردم به دلیل چهار دهه جنگ، رشد نکرده است. این فقط به کرونا تعلق ندارد، در دیگر بخش‌ها هم این نوع شایعه‌ها وجود دارد؛ مثلاً به دلیل فقر فکری بعضی‌ها هنوز در مقابل واکسن هم مقاومت می‌کنند. به این بهانه که این دسیسه کفار است و برای اطفال و خانم‌ها مضر است. در حالی که واکسن نتایج مثبت خود را به اثبات رسانده و خیلی از بیماری‌ها را ریشه کن کرده است. به هر حال این یک شایعه است که به دلیل معلومات نادرست مردم، صورت گرفته است. به خصوص که در دور اول، مرگ و میر ناشی از کرونا زیاد هم بود. این در حالی است که ما تلاش می‌کنیم مریض را بدون پیچکاری تداوی کنیم. ما هیچ وقت پیچکاری زهرآلود نمی‌کنیم؛ داکترای ما در صف مقدم و در شرایطی خدمت می‌کردند که حتی پایوهای مریض جرئت نداشتند به بیمارانشان نزدیک شوند؛ کسانی را دیدیم که مریضشان را که مرده بود، دفن نمی‌کردند. برای یک داکتر، یک چین سفید مریض، مریض است؛ چه مریض کرونایی باشد یا هر مریض دیگر. وقتی یک خانم به داکتر می‌آید، فکر می‌کنند، خواهرشان است یا مادرشان؛ وقتی یک پیرمرد می‌آمد، فکر می‌کردند که پدرشان است. آن وقت چطور می‌توانند سهل انگاری کنند یا دوا غلط بدهند. اما حالا که مردم به چشم سر خود دیدند، اطلاعاتشان بهتر شد، الحمدالله این شایعات هم پایان یافت و از میان رفت.

پیام خاتم: شما نقش پوهنتون خاتم النبیین را در بخش صحت ولایت غزنی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

داکتر نیکم: پوهنتون خاتم النبیین از نامش هویدا است. از یک طرف پوهنتون است، مهد علم است و از طرف دیگر خاتم النبیین است؛ به این معنا که هم علوم عصری در آن تدریس می‌شود و هم نگاه دینی در آن حاکم است. ما بسیار خوش هستیم که هم فاکولته طب دارد و هم شفاخانه کدري دارد. همیشه دوش تا

از طریق یک شفاخانه ولایتی، سه شفاخانه ولسوالی و بقیه مراکز صحتی که در تمام ولسوالی‌ها موجود است. در مجموع از نظر کمیت عالی است؛ اما از نظر کیفیت نیازمند کار بیش‌تر است.

پیام خاتم: قرار اطلاع، سکتور صحت ولایت غزنی نسبتاً موفق عمل کرده و در سطح افغانستان از اعتبار بالایی برخوردار می‌باشد. شما علت آن را در چه می‌بینید؟

داکتر نیکفر: همان‌گونه که می‌دانید، خوشبختانه بخش صحت غزنی سال گذشته و امسال بر اساس ارزیابی‌هایی که از سوی جناح ثالث صورت گرفته است، حائز مقام اول شده و با یک لوح تقدیر از طرف وزیر صحت عامه جمهوری اسلامی افغانستان مورد تقدیر قرار گرفته است. در این ارزیابی نه وزارت صحت عامه و نه مؤسسات، هیچ‌یک دخیل نبودند؛ جناح ثالث خود ارزیابی‌هایشان را انجام دادند. بر مبنای این ارزیابی و با توجه به اسناد و شواهد، خوشبختانه بخش صحت غزنی در سطح افغانستان برای دومین سال به این مقام دست یافت. علتی که غزنی از نظر صحت درخشیده و خوب‌تر عمل کرده همان روحیه هم‌پذیری و همکاری بین تمام

بخش‌های صحت، خصوصاً رهبری خوب ریاست صحت ولایت غزنی و همکاری‌های بی‌شائبه‌اش و نیز تجارب خوب که ما در این زمینه داشتیم می‌باشد. مؤسسه ادا از ۲۰۰۵ به این طرف در غزنی تجربه دارد؛ بر اساس این همکاری‌ها و تجارب ما توانستیم خدمات صحتی را از نظر کمی و کیفی در غزنی بیش‌تر و بهتر بسازیم. همین باعث شده که کارهای ما بهتر و موفقانه باشد. ما توانستیم میزان مرگ و میر اطفال و خانم‌ها را کاهش دهیم، وضعیت تغذیه اطفال و خانم‌های شیرده را بهتر بسازیم، به واکسیناسیون بیشتر توجه کنیم و یک تیم متخصص و کارا را توزیع کنیم... ما از این طریق خدمات را به وجه احسن در اختیار مردم قرار دادیم.

ارزیابی وضعیت و خدمات صحتی در غزنی

در گفتگو با محترم داکتر سمین نیکفر
(رئیس محترم مؤسسه ادا)

گفتگو از عظیم‌الله دانشجو، مصطفی پارسا و
فرزانه حسنی (۱۳۹۹/۱۰/۲۹)

پیام خاتم: ضمن عرض سلام اگر اجازه باشد، مستقیم وارد بحث صحت شویم و به عنوان اولین سؤال، شما وضعیت صحتی را در ولایت غزنی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

داکتر نیکفر: ضمن عرض سلام و تشکر، با وجود تمام چالش‌ها، موانع و مشکلاتی که از حیث امنیتی، امکانات و صحتی در ولایت غزنی وجود دارد، خوشبختانه وضعیت صحتی در ولایت غزنی قناعت بخش است. با این وجود تلاش‌ها جریان دارد که باز هم از نظر کیفیت بهبود پیدا کند. به عبارتی از نظر دسترسی به خدمات و از نظر کمیت بسیار خوب و مطلوب است؛ تمام مردم غزنی به خدمات صحتی دسترسی دارند. اما از نظر کیفی برنامه‌هایی روی دست است که بالای کیفیت و بهبود کیفیت کار شود تا کیفیت خدمات صحتی نیز بیش‌تر شود و نیازهای مردم از نظر صحت مرفوع شود. در این مورد تلاش‌های مشترک بین مؤسسات جریان دارد؛ از جمله دفتر ادا که مؤسسه همکاری و انکشاف برای افغانستان است و بزرگ‌ترین پروژه‌های صحت عامه را در غزنی تطبیق می‌کند و ای پروژه از طریق ۱۰۹ مرکز صحتی تمام ۱۸ ولسوالی ولایت غزنی و مجموعاً یک میلیون و سه صد هزار نفوس را تحت پوشش دارد؛ آنهم

صحنی ما در ولسوالی‌ها قرار دارد و از ۱۰۲ مرکز ۵۲ مرکز ما در زمستان راهشان مسدود می‌شود؛ ما در دو سال گذشته برای این‌ها پلان‌گذاری کردیم و زمینه‌ای ایجاد کردیم که مشکلی در این زمینه حس نشود. در ماه میزان ما پلان خود را تطبیق کردیم و برای مدت ۶ ماه ادویه کافی، مواد لابراتوار، مواد مصرفی طبی، مواد غذایی، مواد محرقاتی... را آماده ساختیم و برای مراکز صحنی دوردست، طی یک ماه کاری، روان کردیم که در مراکز صحنی تا ۱۱ حمل را هیچ‌گونه کمبود احساس نخواهد شد.

پیام خاتم: برای بهبودی هرچه بیش‌تر بخش صحت در ولایت غزنی چه برنامه‌ها و اقداماتی در نظر دارید؟

داکتر نیکفر: برای بهبودی وضعیت صحت در غزنی تلاش‌ها باز هم جریان دارد و پلان‌هایی روی دست است. مطابق پلان‌های سالانه، ما یکسری اقداماتی را روی دست داریم؛ از جمله افزایش ظرفیت پرسنل صحنی که ما برای آن‌ها برنامه‌های آموزشی را در نظر داریم؛ در سال بعد این برنامه را تطبیق خواهیم کرد و بیش از ۲۰۰ کارمند ما می‌توانند از این برنامه استفاده کنند. ما سطح آموزش آن‌ها را ارتقاء می‌بخشیم و دوباره به حوزه مأموریتشان ارسال می‌کنیم. هم‌چنین تدارک ادویه به موقع و استخدام اشخاص مسلکی، لایق و توانا از دیگر پلان‌های روی دست است. ایجاد و یا ارتقاء بعضی کلینیک‌ها از اقدامات و برنامه‌های بعدی ما در این زمینه است؛ افزایش سطح نظارت و بالا بردن آگاهی عامه در مورد صحت پلان دیگر ما در راستای بهبود هرچه بیشتر بخش صحت در غزنی است. باورمندیم هرچه آگهی مردم در این زمینه بیش‌تر باشد، به صورت بهتری می‌توانند همکار ما باشند. علاوه بر این‌ها بررسی ماهانه مشکلات مراکز صحنی در مناطق مختلف و حل آن‌ها را روی دست داریم. مجموع این برنامه‌ها و اقدامات باعث بهبود کیفیت صحنی در غزنی خواهد شد.

پیام خاتم: در طول یک سال گذشته در سطح ولایت غزنی چه تعداد کلینیک جدید تأسیس شده و چه تعداد ارتقا یافته است؟

داکتر نیکفر: سیاست صحت عامه افزایش دسترسی مردم به خدمات صحنی است. بر این اساس ما در دو سال اخیر توانستیم که بیش از ۶ کلینیک را ایجاد کنیم و بیش از ۴ کلینیک دیگر را ارتقا دهیم. فعلاً به دنبال این هستیم که قسمت‌هایی را که سفید است و مردم دسترسی مستقیم به خدمات صحنی ندارند، مورد توجه قرار دهیم و با توجه به شاخص‌ها و اولویت‌هایی که صحت عامه دارد، مراکز صحنی بیش‌تری ایجاد نماییم و یا ارتقا دهیم. ما در سال گذشته کلینیک غجور را به کلینیک جامع عالی و پیشرفته که دارای اطاق عملیات‌خانه و خدمات جراحی و ولادی تغذی است، انکشاف دادیم. خوشبختانه روزانه چند عملیات در آن صورت می‌گیرد که از دستاوردهای خوب ما است. هم‌چنین در ولسوالی ناوه که از دورترین و محروم‌ترین ولسوالی‌ها است، در آنجا بخش جراحی را فعال کردیم. بیش‌ترین عملیات جراحی را در آنجا هم انجام می‌دهیم. در واغز، مالستان... ما مراکزی ایجاد کردیم که دسترسی مردم به خدمات صحنی زیاد شود.

پیام خاتم: چنانکه در جریان هستید مناطق دوردست ولایت غزنی در فصل زمستان با مشکلات جدی از قبیل کمبود مواد طبی و ادویه‌جات مواجه می‌شود، آیا در این خصوص شما کدام برنامه و اقدامی روی دست دارید؟

داکتر نیکفر: نظر به شناختی که ما از اقلیم غزنی، جغرافیا و مشکلات زمستان آن‌ها داریم، ما طی دو سال، پلان زمستانی را طرح کردیم که مطابق آن پلان ما از اکمالات مواد ادویه، مواد محرقاتی، پرسنل مسلکی... خود را مطمئن می‌سازیم. در ختم میزان هر سال ما تمام مراکز صحنی مان را که در زمستان با مشکلات ارتباطی مواجهند، از نظر مواد مصرفی اکمالات می‌کنیم. تقریباً بیش از پنجاه فیصد مراکز

پیام خاتم: خدمات آمبولانس جهت انتقال بیماران از ولسوالی ها به مرکز و از مرکز ولایت به کابل چگونه می باشد؟

داکتر نیکفر: خدمات آمبولانس یکی از اولویت های ماست؛ ما از این طریق می توانیم خدمات عاجل را برای مریضان انجام دهیم و آن ها را به موقع به مراکز صحتی منتقل کنیم. ما فعلاً ۳۴ آمبولانس بسیار منظم، مجهز و فعال در ولایت غزنی داریم که در مرکز و ولسوالی ها فعالیت دارد. ما با این ۳۴ عراد آمبولانس طی دو سال گذشته هر ماه بیش تر از ۴۰۰ نفر را از ولسوالی به مرکز و از مرکز به کابل انتقال داده ایم که با توجه به وضعیت و فقر اقتصادی بخش قابل توجهی از افراد جامعه یک خدمت بسیار ارزنده است. در مجموع آمبولانس های موجود در طول سال افراد مریض زیادی را از ولسوالی به ولایت و از ولایت به مرکز انتقال می دهد و طی یک سیستم منظم از آن ها استفاده می شود.

پیام خاتم: شما نقش پوهنتون خاتم النبیین را در بخش صحت (آموزش و کلینیک) چگونه ارزیابی می کنید؟
داکتر نیکفر: پوهنتون خاتم النبیین یکی از پوهنتون های معتبر در سطح افغانستان است و کدرهای زیادی را در بخش طب فارغ داده است. در زمان آزمون استخدام، وقتی ما آزمون به خاطر استخدامشان اخذ می کنیم، فارغان این مرکز علمی در مقایسه با سایر پوهنتون ها بهترین و بیش ترین نمرات را اخذ می کنند.
فعلاً در دفتر ولایتی ما هم ۵ نفر از کدرهای خاتم النبیین است و به عنوان آفیسر و منیجر و مسئولین بخش های مختلف ایفای وظیفه می کنند. هم چنین در مراکز صحتی و ولسوالی ها و در مرکز مشغول به خدمت رسانی هستند. ما از کیفیت درس ها در خاتم النبیین راضی هستیم.
امیدوارم بتوانند باز هم از نظر کیفیت بیش تر توجه و در این زمینه کار کنند و خصوصاً برای بخش کلینیک ها.

قسمت دوم؛

گفتگوی ویژه نشریه پیام خاتم با دانشجویان برتر دانشگاه خاتم النبیین - شعبه غزنی

گفتگو با:

- ✿ اول نمره عمومی دانشگاه
- ✿ دوم نمره عمومی دانشگاه
- ✿ سوم نمره عمومی دانشگاه
- ✿ اول نمره انستیتوت علوم صحی
- ✿ و...

دل کمال امتنان و سپاسگزاری می‌نمایم؛ به خاطر حمایت‌های همه‌جانبه‌ای که ایشان از محصلین انجام داده و از این رهگذر باعث شکوفایی استعدادهای نهفته‌ی بسیاری شده است.

من اسدالله شمس هستم، متولد ۱۳۷۸ در قریه چراغ سنگ از مربوطات ولسوالی ناهور. در یک خانواده متدین و علم‌پرور چشم به جهان گشوده و دروس مقاطع ابتدائیه، متوسطه و لیسه مکتب را در مرکز ولایت غزنی گذرانده‌ام. پس از کنکور وارد دانشگاه خاتم‌النبیین شده و تا کنون سال سوم تحصیلی خود را در این دانشگاه به پایان رسانده‌ام. در سال اول ورودی، ۱۳۹۷، اول نمره دانشکده حقوق شدم و در سال دوم تحصیلی، یعنی در سال ۱۳۹۸، اول نمره عمومی دانشگاه خاتم‌النبیین صلى الله عليه وآله وسلم شعبه غزنی را کسب نمودم. **پیام خاتم:** شما در سال تحصیلی ۱۳۹۸ اول نمره عمومی دانشگاه شدید، چطوری به این موفقیت دست یافتید؟

شمس: در کنار یکسری عوامل معنوی و ادبی که در موفقیت و کامیابی یک انسان نقش مهمی ایفا می‌کند، مثل احترام به والدین و اساتید، می‌توان از زحمت، تلاش، پشت کار و علاقه و انگیزه نسبت به رشته تحصیلی یاد کرد که عامل بنیادی در موفقیت تحصیلی افراد به حساب می‌آید. در واقع هیچ موفقیت از این دست که حالت رقابتی دارد، بدون تلاش سخت و داشتن پشتکار و پیگیری جدی به دست نمی‌آید. این تلاش‌ها و پیگیری‌ها هم زمانی بازدهی بهتری دارد که با علاقه و انگیزه پشتیبانی شود. خوب من هم از وضعیت استثنا نیستم. اولاً اینکه نسبت به رشته تحصیلی خود انگیزه و علاقه زیادی دارم؛ ثانیاً پشت کار و مطالعه منظم و مستمر هم دارم. یادم نمی‌آید که مطالعه درس امروز را برای فردا گذاشته باشم؛ یعنی درس هرروز را در همان روز مطالعه و در کنار آن منابع

مقدمه

• تشویق یکی از شناخته‌ترین و مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر روحیه و رفتار آدمی است. تشویق روحیه فرد را بالا برده و انگیزه او را در تداوم و پیمایش هرچه بیشتر و جدی‌تر مسیر تقویت می‌کند و در برانگیختگی و شکوفاسازی استعدادهای افراد نقش برانزنده و برجسته‌ای ایفا می‌کند. دانشگاه خاتم‌النبیین همیشه به این مهم توجه نموده و همه‌ساله دانشجویان برتر دانشگاه را با شیوه‌های متفاوت و مختلفی مورد حمایت و تشویق مادی و معنوی قرار می‌دهد. مصاحبه و گفتگو با این دانشجویان و چاپ تصاویر آن‌ها در نشریه، یکی از این موارد است که جنبه تشویقی و تبلیغی زیادی دارد. این کار علاوه بر اینکه نوعی ارج‌گزارى نسبت به تلاش‌ها و زحمات آن‌ها بوده، نکات خوبی برای سایر دانشجویان نیز دارد و رموز راز موفقیت تحصیلی را، با توجه به تجارب و روش‌های مطالعاتی این عزیزان، ارائه می‌کند و در معرض استفاده دیگر دانشجویان قرار می‌دهد.

اول نمره عمومی دانشگاه

صلى الله عليه وآله وسلم **خاتم‌النبیین**

شعبه غزنی

گفتگوی اختصاصی از نشریه پیام خاتم

پیام خاتم: لطفاً خود را مختصراً برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی نمایید؟

شمس: با نام و یاد خدا، سلام و ادای احترام دارم خدمت کارگزاران محترم و عزیز نشریه پیام خاتم و کمال تقدیر و تشکر دارم از شمایان که یادی از ما نمودید. همچنان از اندیشمند فرزانه شخصیت توانا و علمی کشور جناب دکتر حبیبی، ریاست محترم دانشگاه خاتم‌النبیین صلى الله عليه وآله وسلم از عمق

ثالثاً؛ باید پیش مطالعه و طرح سؤال صورت گیرد: از نکات مهم در یادگیری پیش مطالعه است و ما می‌توانیم در پیش مطالعه از موضوع مورد نظر سؤالات لازم را که برایمان ایجاد می‌شود، طرح نماییم. این امر موجب می‌شود که بیشتر به درس ارائه شده توجه داشته باشیم و به دنبال جواب‌های مورد انتظار باشیم.

رابعاً؛ مرور دروس در زمان امتحانات صورت گیرد؛ البته در صورت که روش فوق در جریان سمستر اجرا و پیاده شود، دیگر هراس از امتحانات بی‌معنا می‌شود. در ایام امتحانات فقط یک مرور کافیهست و ضرورت ندارد که شب امتحان تا صبح بیدار بمانید و از امتحان هراس داشته باشید؛ چون که محتوا قبلاً در ذهن شما نهادینه شده و مطلب برای ارائه آماده است.

این روشی است که من در مطالعه و درس خواندنم اعمال می‌کنم.

پیام خاتم: شما به عنوان یک دانشجو، فضای دانشگاه را چگونه یافتید؟

شمس: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ خانه تمام اقوام باهم برادر افغانستان است. بر اساس مشاهدات من تعصب و قوم‌گرایی در خاتم النبیین ﷺ به دور از تصور است. رسالت اساسی و بنیادین که دانشگاه خاتم النبیین ﷺ برای خود تعریف کرده است، تربیت نیروی جوان، متعهد و متخصص می‌باشد و ما می‌بینیم که بر همین اساس نیز پیش رفته است. اینکه امروزه دانشگاه خاتم النبیین ﷺ تبدیل شده است به یک پایگاه علمی معتبر در سطح بین‌المللی و به خصوص در افغانستان، به دلیل اتخاذ و پیگیری همین سیاست است. جلب و جذب اساتید توانا و شخصیت‌های علمی کشور که در سطح دکترا و ماستری در این نهاد علمی ایفای وظیفه می‌نمایند، هم نشان از سیاست علم‌گرایی این دانشگاه داشته و هم از دلایل موفقیت‌های علمی آن به شمار می‌آید.

معرفی شده را نیز مطالعه می‌کنم؛ یعنی برای فهم مطلب فقط به مطالعه درس‌های داده شده اکتفا نمی‌کنم، بلکه منابع معرفی شده دیگر را نیز مرور می‌کنم. این روشی است که من از اساتید بزرگوامر آموختم.

پیام خاتم: در مورد نحوه‌ی درس خواندن و مطالعه‌تان و آمادگی برای امتحانات برای خوانندگان یک توضیحی بدهید، ممکن است برای خیلی‌ها الگو باشید و آنان خواهان شنیدن و بهره بردن از تجربه شما در این زمینه باشند؟

شمس: روشی که من در درس خواندن مورد استفاده قرار می‌دهم و از آن نتایج عالی هم گرفته‌ام، از اساتید بزرگوامر آموخته‌ام. بر اساس این روش، اولاً؛ درس هر روز باید در همان روز مطالعه شود. اگر درس هر روز را در همان روز مطالعه و مسائل راجع به آن را در همان روز حل کنیم، مباحث مطالعه شده به صورت ماندگاری در ذهن ما جا خواهد گرفت و در آینده با مشکل خاصی در این زمینه مواجه نخواهیم شد. متأسفانه تعدادی از دانشجویان فقط در شب امتحان روی کاغذ پاره‌های خود را باز می‌کنند. بدیهی است که چنین افرادی به هیچ جایی نخواهند رسید؛ خواهش ما از دانشجویان گرامی این است که به این نکته اساسی توجه و اهتمام ورزند.

دوما؛ در هر مضمون حد اقل دو کتاب مناسب و مرتبط مطالعه شود؛ زیرا هرچه مطالعه بیش‌تر باشد به همان مقدار فهم افراد از مطلب بهتر و عمیق‌تر می‌شود؛ به سخن دیگر پیرامون یک موضوع آن قدر مطالعه شود تا مطلب به صورت موم به دست افراد بیاید و مسئله برای شما حل شود. وقتی مسئله حل شد، آنگاه می‌توان آن را به شیوه‌های متفاوتی تجزیه و تحلیل کرد و برای آن استدلال ارائه داد. آن وقت مسئله امتحانات مشکلی به حساب نخواهد آمد.

۲. بنیان‌گذاران این دانشگاه شخصیت‌های فرزانه و علمی هستند و توجه و اهتمام خاصی به کیفیت برنامه‌ریزی‌ها و پلان‌های درسی دارند. این عنایت و اهتمام در شعار این پایگاه علمی معتبر که تعهد و تخصص باشد نیز بازتاب یافته است. ما می‌بینیم که در عمل نیز به صورت دلسوزانه‌ای در همین مسیر گام برداشته شده است.

۳. وجود اساتید توانا و برجسته در این نهاد علمی با خیر و برکت دلیل دیگر من برای انتخاب این مرکز علمی برای تحصیل بود. وجود و فعالیت‌های این اساتید فرهیخته، دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را تبدیل به یک پایگاه علمی معتبر در سطح کشور گردانیده است.

• بسیار خرسندم که در محضر اساتید بسیار توانمند زانوی ادب می‌زنم و از خرمن دانش آن‌ها خوشه‌چینی می‌کنم. اساتیدی که حداقل در سطح ولایت غزنی بی‌نظیر هستند. توفیقات روزافزون اساتید توانمند و عزیزمان را از خداوند لایزال مسألت داریم.

پیام خاتم: نقش دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شمس: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ در افغانستان و به خصوص در ولایت غزنی نقش مهم، ماندگار و پررنگی را ایفا کرده است. در این پایگاه علمی معتبر تعدادی کثیری از جوانان دیار سنایی اعم از طبقه ذکور و اناث مشغول تحصیل و دانش‌افزایی هستند. این دانشگاه تا کنون چهار دوره فراغت نیز داشته که خوشبختانه تعدادی از این دانشجویان از طریق دانشگاه به ماستری فرستاده شده و تعداد زیاد در شعبات مختلف مصروف خدمت به جامعه غزنی و افغانستان هستند. این نقش و این فعالیت‌ها در سطح ولایت غزنی بی‌بدیل است.

هم‌چنین امکانات خیلی خوبی در این دانشگاه در اختیار دانشجویان قرار داده شده است؛ مثل وجود برنامه‌های درسی منظم، صنوف مجهز با تکنولوژی روز، کتابخانه غنی و بزرگ، کتابخانه مجازی با داشتن هزاران جلد کتاب در رشته‌های مختلف، دسترسی دانشجویان به اینترنت، فرستادن دانشجویان ممتاز به دوره ماستری در دانشگاه‌های خارج از افغانستان... از جمله امکاناتی است که در این دانشگاه وجود داشته و فضای مناسب تحصیلی را ایجاد کرده است.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی فعال و موفق چه گفتنی‌هایی برای دیگر محصلین و جوانان دارید؟

شمس: تقاضای من از جوانان و دانشجویانی که این نشریه را مطالعه می‌کنند این است که بیاییم به آرزوهای والدینمان جامه عمل بپوشانیم و به پاس زحمات آن‌ها تعهد کنیم که خودفریبی نکنیم، جوانی خود را حیث ننموده و با توکل به خدا و اراده مستحکم تلاش نماییم و سخت درس بخوانیم، تا از جمله نخبگان و بهترین‌های جامعه خود باشیم و به خصوص تلاش کنیم که گرهی از گره‌های جامعه خود بگشاییم. این شدنی نیست، مگر اینکه سخت تلاش کنیم و علم‌آموزی را اولویت زندگی خود قرار دهیم.

پیام خاتم: چرا خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

شمس: به چند دلیل مهم و بنیادی این دانشگاه را برای تحصیل انتخاب نمودم:

۱. دانشگاه خاتم النبیین ﷺ تربیت نیروی متعهد و متخصص در جامعه را رسالت اصلی خود تعریف نموده است؛ زیرا تخصص بدون تعهد و تعهد بدون تخصص مثمر ثمر واقع نخواهد شد. هردو در کنار هم کارایی دارد و این اصول بنیادین و اساسی در سایر دانشگاه‌های کشور به صورت توأم امکان‌پذیر نیست.

اصلاً احساس آرامش ندارم. فکر می‌کنم این موارد و مسائل بیش‌ترین نقش را در کسب این مقام ایفا کرده باشد.

پیام خاتم: در مورد نحوه درس خواندن و مطالعه‌تان و آمادگی برای امتحانات برای خوانندگان بگویید؛ ممکن است برای خیلی‌ها الگو باشید و آنان خواهان شنیدن و بهره بردن از تجربه شما در این زمینه باشند؟

حبیبی: اولاً بنده در دوران تحصیل و روزهای درسی تلاش می‌نمایم که حتی یک روز غیبت نداشته باشم؛ شاید اساتیدی که در صنف علما درس داشته متوجه شده باشند که بنده در طول چهار سال تحصیل به غیر از روزهای محرم، که عذر موجه داشتم، شاید ده روز بیشتر غیبت ندارم. من برای این حضور منظم و همیشگی در صنف، آنهم در طول هشت سمستر، نیز نقش مهمی در موفقیت‌م قائل هستم. دیگر اینکه عادت بنده همیشه این بوده که درس‌های ارائه‌شده را مفهوم‌گیری و خلاصه آن را یادداشت نموده و برای همیشه در حافظه می‌سپارم. در نتیجه من، در کنار استمداد همیشگی از خداوند، برای سه چیز در موفقیت‌م نقش قائل بوده و آن را به دانشجویان عزیز نیز گوشزد می‌کنم:

۱. حضور دایمی و منظم در کلاس‌های درسی
 ۲. مفهوم‌گیری و خلاصه نمودن درس‌ها
 ۳. مطالعه فراوان موضوعات درسی و غیردرسی.
- پیام خاتم:** شما به عنوان یک دانشجو، فضای دانشگاه را چگونه یافتید؟

حبیبی: در میان همه خوبی‌ها در دانشگاه خاتم سه نکته را یادآور می‌شوم:

۱. با توجه به تجربه‌ای که از دانشگاه‌های دولتی و خصوصی دارم، به نظر من دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در بعد نظم و قانون و مقررات حرف اول را می‌زند؛ چیزی که در جای دیگر خیلی کم‌رنگ است.

توکل، تلاش و نظم؛

رموز سه‌گانه

موفقیت تحصیلی؛

علی‌نقی حبیبی، دوم‌نمره عمومی دانشگاه، در گفتگو با نشریه پیام خاتم

پیام خاتم: خود را مختصراً برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی نمایید؟

حبیبی: بنده علی‌نقی حبیبی فرزند عبدالحمید، متولد ۱۳۵۶، در ولسوالی قره‌باغ منطقه نی قلعه می‌باشم؛ فعلاً هم در نوآباد غزنی زندگی می‌کنم. دوره لیسه و صنف دوازده را از لیسه نی قلعه به درجه اول فارغ‌التحصیل شدم؛ ضمن اینکه فارغ‌التحصیل ۱۴ از رشته ادبیات دری به درجه اول از «دارالمعلمین میوند وال غزنی» نیز هستم.

• حالا هم در رشته حقوق و علوم سیاسی در دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ غزنی سال چهارم تحصیلی‌ام را می‌گذرانم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۸ دوم نمره عمومی دانشگاه شدید. چطور این موفقیت را کسب کردید؟

حبیبی: اولاً تشکر می‌نمایم از ریاست محترم دانشگاه آقای دکتر حبیبی، ریاست دانشکده حقوق و علوم سیاسی آقای دکتر موسوی و همه اساتید معظم که منت گذاشته و بنده را شایسته این امر دانسته‌اند. فکر می‌کنم دو چیز عامل این موفقیت بوده؛ ۱. توجه به خدا و کمک خواستن از خداوند در همه عرصه‌های زندگی به ویژه در عرصه‌های علمی و تحصیلی ۲. تلاش‌های پی‌گیر و شبانه‌روزی در طول دوره تحصیل به خصوص در زمان امتحانات. دیگر اینکه من خیلی آدم حساسی هستم و تا مطمئن به حل موضوع نشوم

میلاد است. استاد گفت: قمری و قبل از میلاد فرق نمی کند.

پیام خاتم: نقش دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

را در جامعه چگونه ارزیابی می کنید؟

حبیبی: بسیار مثبت و ارزنده. زیرا در جامعه ی اسلامی رفتارها باید علمی- اسلامی باشد؛ تعاملات و رفتارهای فردی و اجتماعی بر مبنای دستورات اسلامی صورت گیرد، آموزش و پرورش، فضا و محیط علمی و فرهنگی بر اساس باورهای اسلامی شکل گیرد. از این منظر خاتم النبیین ﷺ نقش برارنده را در نهادینه سازی فرهنگ اسلامی در جامعه افغانستان بازی نموده و تلاش نموده تا بر اساس دستورات اسلامی الگو و روزنه امیدی برای مردم افغانستان باشد.

۲. جنبه سازندگی محیط و فضای خاتم النبیین ﷺ که در، درودیوارش شعارهای اسلامی و انسانی به وضاحت دیده می شود.

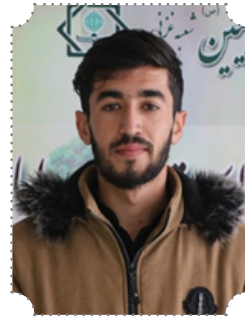
۳. از جنبه عفت، حیا و رعایت شئون اخلاق اسلامی بی نظیر بوده و من از تمام خانواده های مسلمان غزنه باستان تقاضا می نمایم که چه برای رشد فکری- علمی و چه جهت کسب شخصیت و اندیشه ناب اسلامی فرزندان را تشویق کنند که خاتم النبیین ﷺ را به عنوان محل و مرکز تحصیلی و دانش افزایی انتخاب نمایند.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی فعال و موفق چه گفتنی هایی برای محصلین و جوانان دارید؟

حبیبی: تقاضایم از تمام جوانان و کسانی که به دنبال علم و دانش می باشند، این است که بیایند از اوقات گران بهای عمرشان استفاده بهینه نمایند و مکان مناسب برای شکوفای الفبای فکری و توسعه افق ذهنی شان که همانان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ است را انتخاب نمایند؛ انتخابی که قطعاً پشیمانی ندارد.

پیام خاتم: چرا دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

حبیبی: بر مبنای همان شعاری که دانشگاه خاتم النبیین ﷺ دارد: تعهد و تخصص. امروزه و بعد از سپری شدن چهار سال این شعارها را در وجود اساتید نمونه و مسلکی این دانشگاه یافتیم. حالا با این خاطره کوتاه می خواهم اهمیت این مسئله را برای خوانندگان عزیز نشان دهم. زمانی در یک مرکز آموزشی، غیر از خاتم النبیین ﷺ، درس می خواندم؛ مضمون ثقافت اسلامی بود. استاد از روی چپتر درس می داد، رسید به جایی که به صورت مخفف نوشته شده بود: ق؛ یعنی قبل از میلاد؛ اما استاد برای محصلین می گفت قمری با ضم قاف. من عرض کردم به معنای قبل از

هدف ما در تحصیل نه کسب درجه و کامیابی در امتحان، بلکه فهم مطلب و موضوع باشد

احمد عرفان فتاح. سوم نمره عمومی دانشگاه، در گفتگوی اختصاصی با نشریه پیام خاتم

پیام خاتم: لطفاً خود را به صورت اختصار برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی نمایید؟

فتاح: احمد عرفان « فتاح » هستم، در اسفنده از مربوطات مرکز ولایت غزنی زندگی می‌کنم. هم‌چنین محصل سمستر ششم دانشکده اقتصاد دانشگاه خاتم‌النبیین رحمۃ اللہ علیہ شعبه غزنی می‌باشم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۸ سوم نمره عمومی دانشگاه شدید، این موفقیت را چگونه کسب کردید؟

فتاح: با نهایت تلاش و استفاده بهینه از بزرگ‌ترین و گران‌بهارترین سرمایه زندگی‌ام که عبارت از وقت باشد، در این مقام ایستادم و به موفقیت تحصیلی دست یافتم و البته با همکاری و هدایت‌های اساتید گرامی فاکولته اقتصاد.

پیام خاتم: در مورد نحوه درس خواندن و مطالعه‌تان و آمادگی برای امتحانات برای خوانندگان بگویید، ممکن است برای خیلی‌ها الگو باشید و آنان خواهان شنیدن و بهره بردن از تجربه شما در این زمینه باشند؟

فتاح: من در تمام جلسات درسی حضور منظم داشتم، مطالب اساتید را تماماً یادداشت برداری

می‌کردم، روی فرمایشات اساتید تمرکز جدی نموده و در مورد موضوعات مطروحه تحقیق و مطالعه بیشتر می‌کردم. باورم این است که با به کار انداختن و تمرکز تمام فعالیت‌ها روی اهداف درسی و علمی به هدف مورد نظر می‌رسیم. به خصوص اینکه هدف ما نه کسب درجه و کامیابی در امتحان، بلکه هدف فهم مطلب و موضوع باشد.

پیام خاتم: شما به عنوان یک دانشجوی فضای دانشگاه را چگونه یافتید؟

فتاح: دانشگاه خاتم‌النبیین جهت تحصیل و آموزش محیط و فضای بسیار عالی دارد؛ تمامی امکانات و شرایط مطلوب و مناسب برای تحصیل در آن فراهم است؛ مثل منابع متعدد و مورد نیاز، اساتید توانمند، روش و شیوه‌های تدریس عالی اساتید دانشگاه، احترام متقابل و برخورد نیک میان اساتید، محصلین و کارمندان اداری، آرامش ناشی از رویکرد دینی و اسلامی حاکم بر دانشگاه...
پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی فعال و موفق چه گفتنی‌های برای دیگر محصلین و جوانان دارید؟

فتاح: به عنوان یک دانشجوی توصیه من به محصلین و جوانان این است که از گران‌بهارترین سرمایه زندگی‌شان که عبارت از وقت است، استفاده درست نموده و مصمم باشند که وطن را از حالت و شرایط دشوار و ناگوار امروزی نجات دهند و به عنوان بخش فکری و فرهنگی جامعه شرایط مناسب جهت یک زندگی سعادت‌مندانه را برای شهروندان کشور رقم زنند.

پیام خاتم: چرا خاتم‌النبیین رحمۃ اللہ علیہ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

فتاح: دانشگاه خاتم‌النبیین رحمۃ اللہ علیہ در عرصه تحصیل یک نهاد پیشتاز و آزموده شده است و بیگمان یکی از با اعتبارترین نهادهای تحصیلی در افغانستان به شمار می‌رود.

درس امروز را به فردا نمی گذارم

سویتا عمر خیل اول نمره انستیتوت علوم صحی
در گفتگو با نشریه پیام خاتم.

پیام خاتم: لطفاً خود را برای خوانندگان نشریه

پیام خاتم به طور مختصر معرفی نمایید؟

عمر خیل: سویتا عمر خیل هستم و در رشته
قابلیگی سمستر سوم تحصیل می کنم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۸ اول
نمره انستیتوت شدید، این موفقیت را چگونه به
دست آوردید؟ و احساساتان در مورد این موفقیت
چيست؟

عمر خیل: موفقیت در مسائل مهم بدون تصمیم
قاطع و تلاش سخت به دست نمی آید. در کل
موفقیت سه رکن دارد: مشورت، تصمیم و انتخاب.
من به این امر عمل کردم؛ با تلاش، زحمت و درس
خواندن های زیاد این موفقیت را به دست آوردم و
بسیار خوشحالم از اینکه توانستم نامم را در فهرست
محصّلین برتر دانشگاه ثبت نمایم.

پیام خاتم: در مورد نحوه درس خواندن و
آمادگی برای امتحانات برای دیگر محصلین کمی
توضیح دهید؛ شاید برای بعضی ها نمونه قرار گیرید
و تجربه های شما برای آن ها مفید واقع شود؟

عمر خیل: من همیشه نسبت به درس هایم توجه
زیادی دارم. هر درس را در روزش مطالعه می کنم و
در طول سمستر تکرار می کنم. فقط در شب امتحان
سراغ کتاب و درس رفتن جبران کم کاری های طول
سمستر را نمی کند. نظر من این است که در درس

• چندین دور فراغت محصلین از دانشکده های مختلف
حکایت از تجارب این نهاد دارد. این مسائل باعث شد
که دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را در صدر گزینه ها برای
تحصیل قرار دهم.

پیام خاتم: نقش دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

را در جامعه چگونه ارزیابی می کنید؟

فتاح: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ همچون شمع
در جامعه نورافشانی می کند و در مسیر پاسخ دهی
به نیازهای علمی و معنوی جامعه و برآورده شدن
آرزوهای جوانان فعالیت می کند. من با وجود نهادهای
تحصیلی همچون دانشگاه خاتم النبیین ﷺ به
آینده بهتر و روشن تر خوش بین هستم و با استفاده از
فرصت، از رهبری و اساتید دانشگاه خاتم النبیین ﷺ
خصوصاً شعبه غزنی آن، به خاطر فراهم کردن زمینه
تحصیل بهتر در این شهر، سپاسگزاری می نمایم و از
بارگاه الله یگانه موفقیت و کامیابی هرچه بیشتر آن ها
را استدعا دارم.

در جایی هزینه می‌کنم که

نتایج بهتری برایم داشته باشد

بشرا فتیحی سوم نمره کانکور ۱۳۹۹ دانشگاه

خاتم النبیین شعبه غزنی در گفتگو با

نشریه پیام خاتم

پیام خاتم: خود را مختصراً برای خوانندگان

نشریه پیام خاتم معرفی نمایید؟

فتیحی: بشرا بنت عزت‌الله هشتم محصل سال

اول دانشکده حقوق دانشگاه خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ،

دوره ثانوی را در مکتب «لیسه عالی خواجه علی»

به درجه اعلی به اتمام رسانیدم و در ولایت غزنی

هم سکونت دارم.

پیام خاتم: شما در کنکور سال ۱۳۹۹ سوم

نمره دانشگاه شدید؛ این موفقیت را چگونه کسب

کردید؟

فتیحی: به مدت یک سال برای کنکور آمادگی

خواندم، در این مدت زیاد تلاش می‌کردم و دروس و

مضامین مکتب را تعقیب می‌نمودم.

لذا در کانکور سال ۱۳۹۸ به پوهنتون کابل

راه پیدا کردم. چون در کابل مسکن نداشته و

با مشکلاتی مواجه بودم، نتوانستم دروسم را در

دانشگاه پی‌گیری نمایم. بنابراین به پوهنتون

خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ مراجعه نمودم و برای کانکور

دوباره ثبت‌نام نموده و به این پوهنتون راه یافتیم.

پیام خاتم: شما به عنوان یک دانشجو فضا

دانشگاه را چگونه یافتید؟

فتیحی: پوهنتون خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ در مقایسه

به پوهنتون‌های خصوصی دیگر ولایت غزنی دارای

فضای نسبتاً آرام و علمی بوده و تمام امکانات

لازم و مورد نیاز یک مرکز علمی را دارا می‌باشد که

کتابخانه مجهز، بخش آی تی کانتین و صنوف

منظم درسی و غیره... از جمله آن است.

خواندن برای امتحان باید خلاصه‌نویسی صورت گیرد؛ تمامی کلیات به صورت شاخه‌های کوچک تقسیم‌بندی شود تا آسان‌تر قابل فهم گردد.

پیام خاتم: شما به عنوان یک محصل، فضای

انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ را

چگونه یافتید؟

عمرخیل: بسیار امن و آرام و مناسب برای

تحصیل. تمام تجهیزات و لوازم ضروری برای

تدریس در اینجا وجود دارد. در کل و از هر حیث

مکان مناسب برای تحصیل.

پیام خاتم: به عنوان یک محصل موفق

و فعال چه گفتنی‌هایی برای دیگر محصلان و

جوانان دارید؟

عمرخیل: حرف من این است که تا می‌توانیم

از فرصت جوانی استفاده نموده و به شدت درس

بخوانیم. ما چه بخواهیم و چه نخواهیم زمان

درگذراست، لذا باید از زمانی که در دسترس داریم

به صورت احسن استفاده کنیم و آن را بیهوده هدر

ندهیم.

پیام خاتم: بهترین خاطره شما از دوران تحصیل

در خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ چه بوده است؟

عمرخیل: هر لحظه زندگی خاطره است؛

یکی از خاطرات شیرین من از دوران تحصیل در

خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ گرفتن مقام اول در انستیتوت

است.

• روزی که از سوی رئیس دانشکده انستیتوت به خاطر

کسب مقام اول تقدیر شدم، حس بسیار زیبا و خوبی

داشتم و فهمیدم که زحمت کشیدن بهره شیرین دارد.

پیام خاتم: شما به عنوان یک دانشجوی فعال و موفق چه گفتنی برای دیگر محصلین و جوانان دارید؟
فتیحی: وطن عزیز ما افغانستان به جوانان زحمت کش ضرورت دارد؛ چون جوانان آینده سازان این کشور هستند.

• پیام من به این عزیزان این است که تا می‌توانند درس بخوانند و زحمت بکشند و کشور رنج‌دیده‌ی ما را از این حالت بحرانی بیرون آورند و مصدر خدمات صادقانه برای جامعه شوند.

پیام خاتم: چرا دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟
فتیحی: پوهنتون خاتم النبیین ﷺ با داشتن اساتید ورزیده در سطح ماسترو و دوکتور و دیگر امکانات تحصیلی و تحقیقی یکی از برترین پوهنتون‌ها در سطح ولایت غزنی و در سطح کل کشور می‌باشد و خدمات و دستاوردهای آن در این زمینه کاملاً واضح و عریان است. من هم که هزینه پرداخت می‌کنم، سعی دارم که آن را در جایی پرداخت کنم که نتیجه بهتری برایم داشته باشد. خاتم النبیین این شرایط و خصوصیات را دارد.

پیام خاتم: نقش دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟
فتیحی: خاتم النبیین در سطح مرکز و ولایت غزنی به عنوان یک دانشگاه پیشگام در عرصه تحصیل بهتر و برتر ظاهر شده و محصلین زیادی را از دانشکده‌های مختلف فارغ داده، ضمن اینکه برای محصلین خود زمینه کار و بورسیه تحصیلی را نیز فراهم نموده و آنان را مصدر خدمات ارزشمندی در جامعه قرار داده است.

این خدمات خاتم النبیین ﷺ از دید جامعه پنهان نمانده و ماندگار است.

مقالات

- ❁ اصل صلاحیت سرزمینی و استثنائات آن در کد جزای افغانستان
- ❁ اسلام و منع خشونت علیه زنان
- ❁ بررسی مقایسه‌ای میزان آگاهی دانشجویان خانم دانشگاه خاتم‌النبیین و دانشجویان انستیتوت علوم صحتی ولایت غزنی در مورد سرطان پستان
- ❁ هیپاتیت B از کشنده‌ترین بیماری‌ها در جهان و افغانستان
- ❁ و ...

۱. چیستی صلاحیت سرزمینی

صلاحیت سرزمینی عبارت است از صلاحیت کیفری دولت نسبت به جرایم ارتکاب یافته در قلمرو حاکمیت آن دولت؛ به این معنا که قوانین کیفری یک کشور شامل کلیه کسانی می‌شود که در قلمرو آن کشور مرتکب جرم شوند و نسبت به جرائمی که در خارج از آن رخ می‌دهد، قابلیت نفوذ ندارد.

بنابراین اصل صلاحیت سرزمینی حاکی از آن است که تعقیب قضایی و محاکمه مرتکب جرم در سرزمینی صورت گیرد که جرم در آن سرزمین واقع شده است و قوانین همان کشور در آن مورد قابل تطبیق است. در واقع سایر صلاحیت‌های تطبیق قانون در مکان، مکمل و استثنای این اصل‌اند، در این صورت موضوع تابعیت مرتکب یا مصلحتی که مورد تعرض قرار می‌گیرد نقشی ندارد.

۲. استقلال سیاسی مبنای اصل صلاحیت سرزمینی:

مبنایی که اصل صلاحیت سرزمینی را توجیه می‌کند و آن را مورد پذیرش قرار می‌دهد، این است که هر دولت دارای استقلال سیاسی و خودمختاری داخلی است؛ لذا حق دارد در داخل قلمرو خود، قوانینی را که از طریق مجالس تقنینی وضع شده است، توسط نهادهای عدلی و قضایی خود تطبیق نماید. تطبیق این اصل در واقع احترام گذاشتن به حاکمیت ملی کشورها و به رسمیت شناختن قدرت دولت‌ها در داخل مرزهای آن‌هاست.

گفتار دوم؛ اصل صلاحیت سرزمینی و استثنائات آن در کد جزای افغانستان

حال به این مسئله می‌پردازیم که قانون‌گذار در کد جزا چه مواجهه‌ای با این اصل داشته و چه استثنائاتی برای آن قائل شده است.

۱. اصل صلاحیت سرزمینی در کد جزایی افغانستان

اصل صلاحیت سرزمینی در فقره ۱ ماده ۱۶ کد جزای افغانستان، به این صورت مورد توجه واقع

اصل صلاحیت سرزمینی و استثنائات آن در کد جزای افغانستان

اسدالله شمس

(دانشجوی سال سوم رشته حقوق)

• مقدمه: حقوق جزا از جمله زیرشاخه‌های حقوق عمومی به شمار می‌رود. این حقوق یک سلسله اصول کلی و بنیادینی دارد که حاکم بر حقوق جزا است؛ اصل صلاحیت سرزمینی یکی از این اصول حاکم است. صلاحیت سرزمینی به این معنا است که قوانین کیفری نسبت به تمامی ساکنین یک کشور، اعم از اتباع داخلی یا خارجی و یا اشخاص بدون تابعیت که در قلمرو یک کشور مرتکب جرم شوند، قابل اجرا است؛ ولی در خارج از سرحدات کشور نفوذ ندارد. به عبارت دیگر این اصل مبین این مطلب است که وقتی در داخل محدوده یا جغرافیای سیاسی یک کشور جرمی صورت گیرد، در واقع جرم به نظم عمومی جامعه خاص تعلق گرفته، همان نظمی که قانون به رعایت آن تاکید کرده است، نقض شده و آسیب دیده است. از آنجایی که تمام عناصر تشکیل دهنده جرم در همان سرزمین واقع شده است، در صورتی که کدام عامل بیرونی دیگر در این زمینه مداخله نداشته باشد، اصل صلاحیت سرزمینی ایجاب می‌کند که مجرم در همان سرزمین مورد تعقیب و محاکمه قرار داده شده و باید قانون همان کشور و سرزمین مورد تطبیق واقع شود. این اصل بنیادین و اساسی مورد پذیرش سیستم‌های حقوقی و قوانین داخلی کشورها می‌باشد. در اینجا بر آنیم که مواجهه قوانین جزایی افغانستان را با این مسئله بررسی نموده و استثنائات آن را مشخص سازیم.

گفتار اول؛ مفاهیم و مباحث کلی

در اینجا دو بحث را روشن خواهیم کرد؛ یک: چیستی صلاحیت سرزمینی، دو: مبنای اصل صلاحیت سرزمینی.

در ملکیت دولت مربوطه نیست، اما زیر بیرق دولت یاد شده کار می‌کنند؛ بنابراین صلاحیت سرزمینی شامل صلاحیت اصلی و هم شامل صلاحیت حکمی می‌شود که نوع دوم آن را دربر می‌گیرد و طبق ماده مورد بحث هر دو نوع طیاره‌ها و کشتی‌های فوق جزء قلمرو افغانستان به شمار می‌روند.

مسئله دیگر اینکه جرم زمانی در قلمرو افغانستان ارتکاب یافته محسوب می‌شود که عمل جرمی یا نتیجه جرمی آن در قلمرو افغانستان واقع شده باشد. بر همین مبنا است که قانون‌گذار حکم نموده بود، هرگاه عمل جرمی و یا نتیجه جرمی آن در قلمرو افغانستان واقع شده باشد، جرم در سرزمین افغانستان واقع شده محسوب می‌شود. اگر فرض نتیجه جرم را در قالب یک مثال توضیح دهیم، باید عرض کنم که فرضاً کسی از خاک پاکستان به داخل افغانستان تیراندازی کرده و شخصی را به قتل رسانیده باشد، در این صورت عملیات اجرایی در پاکستان به وقوع پیوسته و نتیجه مجرمانه آن در افغانستان حاصل شده است، بر اساس فقره فوق جرم واقع شده در قلمرو افغانستان محسوب می‌شود.

مطلب دیگر اینکه اگر شخصی در خارج از قلمرو افغانستان مرتکب عملی گردد که بر اثر آن فاعل، شریک یا معاون جرمی شناخته شود، محاکم افغانستان در صورتی صلاحیت به رسیدگی به این قضیه را دارد که جرم، کلاً و یا قسماً در قلمرو افغانستان ارتکاب یافته باشد. منظور از واژه کلاً، این است که عنصر مادی جرم در قلمرو افغانستان تحقق یافته باشد و منظور از قسماً یعنی یک بخش عنصر مادی، در قلمرو کشور خارجی و بخش دیگری آن در قلمرو افغانستان تحقق یافته باشد. به عنوان مثال شخصی را تصور نمایید که در خارج از افغانستان به عضویت باندهی درآمدی است که به قاچاق مواد مخدر از افغانستان به اروپا می‌پردازد. چنین شخص هرگاه گرفتار شود، در محاکم

شده است که: «احکام این قانون بر هر تبعه افغانستان، شخص بدون تابعیت یا هر تبعه خارجی که در قلمرو کشور مرتکب جرم شود، تطبیق می‌گردد».

در این ماده قانونی صلاحیت سرزمینی و جنبه‌های مختلف آن مورد توجه واقع شده و قانون‌گذار آن را با ذکر کلمات «تبعه افغانستان، تبعه خارجی و یا شخص بدون تابعیت مورد تصریح قرار داده است. این در حالی است که در قانون جزای ۱۳۵۵ و همچنین قوانین برخی کشورهای دیگر، چنین تصریحی وجود ندارد و صرفاً با ذکر کلمه هر شخص اکتفا شده است که البته شامل هر سه گروه مذکور در این فقره، می‌شود.

نقطه ثقل و اساسی این ماده محل ارتکاب جرم است که قلمرو افغانستان می‌باشد. بر اساس محل ارتکاب جرم، صلاحیت سرزمینی تعیین می‌شود. حالا قلمرو افغانستان شامل چه بخش‌هایی است؟ این بخش‌ها در فقره ۲ این ماده مشخص شده است. در این فقره قلمرو افغانستان شامل مکان‌های ذیل تعریف شده است: ۱. سطح و عمق زمین و فضای هوایی داخل سرحدات کشور، ۲. آب‌های داخلی؛ مثل رودخانه‌ها... ۳. دریاها و جهیل‌های سرحدی الی خط مرزی که مطابق اسناد بین‌المللی و معاهدات میان جمهوری اسلامی افغانستان و دول همسایه تعیین گردیده است، ۴. طیارات و کشتی‌های افغانی در داخل قلمرو کشور یا در خارج از آن، مگر اینکه طبق اسناد بین‌المللی تابع قلمرو کشور خارجی شمرده شوند و ۵. طیارات و کشتی‌های که زیر بیرق جمهوری اسلامی افغانستان در خارج از قلمرو کشور قرار می‌گیرند، مگر اینکه طبق اسناد بین‌المللی تابع کشور خارجی شمرده شوند.

قابل ذکر است که طیارات و کشتی‌ها بر دو نوعند؛ یکی طیارات و کشتی‌هایی که در ملکیت دولت مربوطه قرار دارد و دیگری طیارات و کشتی‌هایی که

عبارت از موقعیتی است که دارنده آن به دلیل دیپلمات بودن از تعقیب قانون و مأموران دولت در صورت ارتکاب جرم در امان است؛ به عبارت دیگر مصونیت عبارت از امتیاز خاص و ویژه‌ای است که قانون برای برخی از اشخاص نظر به خصوصیت اجرای وظیفه آن‌ها اعطا می‌کند، تا بتوانند وظیفه محوله را با کمال آزادی و دور از هر نوع دغدغه خاطر انجام دهند. یعنی حتی با وجود ارتکاب جرم از ناحیه شخص دارنده مصونیت، مأموران دولت حق گرفتاری، تعقیب و تعرض به وی را ندارند.

دیپلمات‌ها یا اشخاصی که به عنوان نمایندگان دولت خود در دولت دیگری توظیف می‌گردند، طبق قواعد حقوق بین‌الملل از مصونیت‌های خاص تعقیب عدلی برخوردارند؛ یعنی نمی‌توان آن‌ها را تحت تعقیب، رسیدگی و مجازات قرارداد. تعرض به آن‌ها در واقع تعرض به حاکمیت دولت فرستنده تلقی می‌شود. در چنین صورتی دولتی که جرم در قلمرو آن تحقق یافته، مکلفیت دارد که موضوع را با کشور فرستنده در میان گذارد. هرگاه دولت مزبور در رابطه به نماینده سیاسی خود تصمیم اتخاذ نکند، کشوری پذیرنده می‌تواند فردی را که از این مصونیت برخوردار است، به عنوان عنصر نامطلوب معرفی نموده و آن را از کشور اخراج نماید.

قانون اساسی افغانستان در پاراگراف اول ماده هفتم خود مسئله مذکور را این‌گونه مورد توجه قرار می‌دهد: «دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین‌الدول، میثاق‌های بین‌المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیه جهانی حقوق بشر را رعایت می‌کند». چون میثاق‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی برای نمایندگان سیاسی و کنسولی کشورها امتیازات و مصونیت‌های را در نظر گرفته‌اند، بنابراین ملحق شدن به این میثاق‌ها به معنای پذیرش حق مصونیت دیپلمات‌های خارجی، منزل و دفتر آن‌ها از سوی دولت افغانستان

افغانستان مورد محاکمه قرار می‌گیرد. این مورد یکی از مثال‌هایی است که در آن، جرم قسماً در افغانستان رخ می‌دهد و مرتکب فاعل و یا شریک آن به حساب می‌آید. اگر شخص مذکور گروهی را غرض کشت و یا تولید مواد مخدر به داخل افغانستان از خارج کشور رهبری و یا تحریک کند، جرم کلاً در افغانستان واقع شده و مرتکب در صورت رهبری، سازمانده و در صورت تحریک، معاون جرم شمرده می‌شود.

در مجموع بر اساس ماده ۱۶ کد جزا، اصل صلاحیت سرزمینی دارای دو جنبه مثبت و منفی می‌باشد. بر اساس جنبه مثبت آن کلیه اشخاصی که در داخل قلمرو حاکمیت افغانستان مرتکب جرم شوند، طبق قوانین افغانستان قابل محاکمه در داخل این کشور هستند؛ اعم از اینکه افغانی باشند یا خارجی و یا هم از جمله اشخاص بدون تابعیت. بر اساس جنبه و ویژگی منفی آن، افرادی که خارج از قلمرو حاکمیت افغانستان مرتکب جرم شوند، اصولاً در افغانستان قابل محاکمه نیستند. به دیگر سخن، قوانین جزایی کشور برای اتباع آن در خارج از مرزهای جغرافیایی قابل اجرا نیست و این به نوعی حفظ آزادی افراد در سایر کشورها است.

۲. استثنائات اصل صلاحیت سرزمینی در کد

جزایی افغانستان

به رغم اینکه بر اساس ماده ۱۶ کد جزا تمامی اعمال جرمی و یا نتایج جرمی که از سوی اشخاص در قلمرو جمهوری اسلامی افغانستان صورت می‌گیرد، در محاکم افغانستان قابل بررسی و پی‌گیری می‌باشد؛ اما بعضاً مصلحت‌هایی وجود دارد که این اصل را استثنا می‌زند. این استثنا می‌تواند، موارد زیر باشد.

۱-۲. مصونیت سیاسی (دیپلماتیک و کنسولی)

مصونیت در لغت به معنای مصون ماندن و محفوظ بودن آمده است. در اصطلاح مصونیت

مصونیت برخوردار می‌باشند. در مجموع مصونیت دیپلماتیک و مصونیت پارلمانی از استثنائات اصل صلاحیت سرزمینی در افغانستان شمرده شده است. نتیجه‌گیری:

در یک جمع‌بندی کلی از آنچه که بیان شد می‌توان چنین نتیجه گرفت که صلاحیت سرزمینی در واقع ریشه در حاکمیت ملی دولت‌ها دارد و رعایت این اصل در حقیقت احترام گذاشتن به حاکمیت ملی کشورها و به رسمیت شناختن قدرت دولت‌ها در داخل مرزهای آنهاست. این اصل که بر اساس آن تمامی اشخاصی که در قلمرو حاکمیت اصلی و حکمی افغانستان مرتکب جرم شوند، مورد تعقیب عدلی و قضایی قرار گرفته و مجازات می‌گردد، در ماده ۱۶ کد جزا مورد توجه قرار گرفته است.

فقط دو گروه از زیرمجموعه آن استثنا شده و از تعقیب قضایی مصونند؛ دیپلمات‌های خارجی به شمول خانواده‌های آنها و نمایندگان پارلمان در محدوده ایفای وظایف شان.

منابع و مأخذ

۱. رسولی، محمد اشرف، دوره کامل حقوق جزا عمومی، نشر واژه، کابل، ۱۳۹۶ ش.
۲. ساوانی، اسماعیل، حقوق جزایی عمومی، میزان، تهران، ۱۳۹۱ ش.
۳. خالقی، علی، جستارهای حقوق جزا بین‌الملل، شهر دانش، تهران، ۱۳۸۸ ش.
۴. حبیبی، خادم حسین، اصول حاکم بر حقوق جزا، جزوه درسی، مطبعه خاتم، ۱۳۹۷ ش.
۵. قانون اساسی افغانستان، ۱۳۸۲.
۶. کود جزای افغانستان، ۱۳۹۶.

می‌باشد. اما اینکه این دیپلمات‌ها شامل چه افرادی می‌شود؟ این افراد در کنوانسیون ۱۹۶۹ ویانا که مکمل کنوانسیون ۱۹۶۱ وین راجع به مصونیت‌ها و امتیازات دیپلماتیک است، معرفی شده و در فقره ۷ ماده ۴ کد جزا نیز از آنها با صراحت نام‌برده شده است: «اشخاص دارای مصونیت بین‌المللی اند عبارتند از رئیس‌جمهور، معاونین رئیس‌جمهور، صدراعظم، وزیر، سفیر، سایر نمایندگان سیاسی دول خارجی، نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی و بین‌الحکومتی و سایر اشخاصی که مطابق کنوانسیون ۱۹۶۹ ویانا در مورد مصونیت دیپلماتیک و کنوانسیون ۱۹۷۳ در مورد جلوگیری و مجازات جرایم علیه اشخاص مورد حمایت بین‌المللی، دارای مصونیت بین‌المللی هستند، به شمول اعضای خانواده آنها».

۲-۲. مصونیت پارلمانی

استثنای دوم در مورد اصل فوق، مصونیت پارلمانی است؛ اما اصل تعرض ناپذیری و مصونیت در مورد نمایندگان پارلمان در افغانستان به طور مطلق پذیرفته نشده است. به این معنا که نمایندگان پارلمان در صورت ارتکاب جرایم عادی، قابل تعقیب می‌باشند. منظور از جرایم عادی هم جرائمی غیر از ایفای وظایف نمایندگی است. با این توضیح روشن می‌شود که نمایندگان مجلس فقط در حدود ایفای وظایف نمایندگی از مصونیت برخوردار خواهند بود و نه بیش از آن. در این مورد ماده ۱۰۱ قانون اساسی می‌گوید: «هیچ عضو شورای ملی به علت رأی یا نظریه‌ای که در هنگام اجرای وظیفه ابراز می‌دارد، مورد تعقیب عدلی قرار نمی‌گیرد».

بنابراین مصونیت پارلمانی در افغانستان، فقط در محدوده اجرای وظیفه نمایندگان این نهاد ملی پذیرفته شده است و به حکم قانون اعضای شورای ملی در حدود اجرای وظایف قانونی خود از

کلی که در روشن شدن و وضوح مباحث نقش دارد، بررسی و روشن شود.

گفتار اول؛ مفاهیم و مباحث کلی

۱. **منع**: واژه منع به معنی بازداشتن از کاری و نیز به معنای جلوگیری کردن، ممانعت کردن و قدغن کردن آمده است.

۲. **خشونت علیه زنان**: خشونت عرصه وسیعی از رفتار انسان‌ها را دربر می‌گیرد که بسیار متحول و متغیر بوده و احياناً وابسته به ارزش‌های فرهنگی و قومی نیز می‌باشد. به همین دلیل تعاریف گوناگون و متعددی برای آن ارائه شده است. با این حال در بسیاری از این تعاریف عناصر مشترکی وجود دارند که با توجه به آن‌ها می‌توان در مجموع نسبت به شناخت خشونت علیه زن به یک جمع‌بندی کلی رسید. مطابق یکی از این تعاریف، خشونت علیه زن عبارت است از: هرگونه عملی مبتنی بر زور که زندگی، جسم، سلامت و انسجام روانی و آزادی مشروع زن را تهدید می‌کند. در تعریف دیگر گفته شده که خشونت علیه زن، رفتاری است با قصد و نیت آشکار (یا پوشیده اما قابل درک) جهت وارد کردن آسیب بدنی به زن که این تعریف بیشتر ناظر به خشونت فیزیکی و وارد ساختن آسیب مطرح شده است.

۳. **پیشینه تاریخی خشونت علیه زن**: پژوهشگران معتقدند که در بخش زیادی از تاریخ بشر که در جامعه‌شناسی از آن به دوره «مادرشاهی» یاد می‌شود، زن در جامعه نه تنها مورد ظلم و خشونت نبوده، بلکه مقام سروری بر اجتماع را داشته است. در همین زمان است که خدایان به صورت زنان زیبا، خوش اندام، مظهر خرد و دانش تمثیل و تصویر شده و رؤسای قبایل عمدتاً از میان آن‌ها انتخاب می‌شده است. شاهزادگان زن در این دوره با اینکه برادر بزرگ‌تری نیز داشتند، ملکه شده و به تنهایی فرمان‌روای می‌کردند.

با تکامل یافتن ابزار تولید و به دست آمدن ارزش

اسلام و منع خشونت

علیه زنان

رمضان مدقق

(دانشجوی سال چهارم رشته علوم سیاسی)

• مقدمه: زن به عنوان نیمی از پیکره‌ی اجتماع نقشی مهم، تأثیرگذار و تعیین‌کننده در حیات اجتماعی و در تمدن سازی و بالندگی و شکوفاسازی فرهنگ جوامع داشته و دارد؛ آنهم در قالب‌ها و نقش‌های مختلف و عرصه‌های متفاوت؛ اما این عضو مکمل و تأثیرگذار جامعه همواره با خشونت، بدرفتاری، تبعیضات جنسیتی، دآوری‌های ناعادلانه، تصمیم‌گیری‌های نامعقول و غیرانسانی مواجه بوده و هست. این چنین رفتارها و تصمیم‌گیری‌ها در میان افرادی از طبقه و اصناف مختلف اجتماعی و در موقعیت اقتصادی، شغلی، تحصیلی و خانوادگی... مختلف و متفاوت قابل مشاهده است. به خصوص در افغانستان، به عنوان یک جامعه اسلامی، خشونت علیه زنان هنوز هم گسترده بوده و به رغم تحولاتی که به خود دیده و تغییراتی که نموده است، ولی باز هم به قدری شایع است که از جامعه عموماً و از زنان به خصوص قربانی می‌گیرد. هنوز هم مجموعه زیادی از زنان مورد ضرب و جرح واقع شده و از دوستان، اقارب، سازمان‌های زنان، وکلا و قانون دانان و رهبران مذهبی استمداد می‌جویند. این در حالی است که اسلام برای احترام خاصی قائل بوده و آموزه‌های رهایی‌بخش آن خشونت نامشروع علیه زنان را برنمی‌تابد. نگاهی هرچند محدود به منابع اسلامی به وضوح و صراحت مبرهن می‌سازد که خشونت‌های چند لایه علیه زنان که در این کشور اعمال می‌شود، تعارض صریح با آموزه‌های انسانی و متعالی اسلامی دارد.

نوشته حاضر تلاش دارد که این مسئله را مورد بررسی قرار دهد و با توجه به آیات و روایات دیدگاه اسلام را در مورد منع خشونت علیه زنان ارائه نماید. اما قبل از آن لازم است که برخی مفاهیم و مباحث

۲-۴. عامل محرومیت: بعضی پژوهشگران محرومیت‌هایی را که ناشی از عوامل مختلف می‌دانند، به عنوان عامل خلق خشونت علیه زنان قلمداد می‌کنند.

۳-۴. عامل فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی: برخی از کارشناسان فقر، بی‌سوادی، اعتیاد، مشکلات زناشویی، تربیت غلط دوران کودکی، جهل و ازهم گسیختگی خانوادگی (طلاق و زندگی حسادتمندانه فرزندان با یکی از والدین) را که جمله‌ای را می‌توان زیرمجموعه وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جمع نمود، از جمله عوامل خشونت‌آفرین معرفی می‌کنند که در بحث تعلیل خشونت علیه زنان نیز قابل تطبیق است. حتی به نظر بعضی از اندیشمندان تراکم فیزیکی چه به صورت تعداد زیاد افراد در یک خانه با افزایش میزان خشونت رابطه مستقیم دارد.

۴-۴. یادگیری از طریق مشاهده: گفته شده است کودکانی که شاهد خشونت والدین خود علیه یکدیگر می‌باشند، می‌آموزند که در بزرگسالی از خود چنین رفتار را نشان دهند. در نتیجه خشونت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود و دوام می‌یابد. این را چرخه خشونت نیز می‌گویند که از اثر مرور زمان به وجود می‌آید.

۵-۴. خلأهای قانونی: نارسایی قانونی (کمبود یا نبود قوانین منطقی و مؤثر در مبارزه با خشونت علیه زنان) یا اجرای نادرست قوانین، می‌تواند تشویق‌کننده ظهور یا ادامه خشونت باشد.

۵. جایگاه مرد و زن در اندیشه و تفکر اسلامی: خداوند بزرگ انسان را در دو قالب زن و مرد و طبق فرمایشات الهی از حقیقت واحدی (زمر/۶) و یا به عبارتی از خاک آفریده است (طه/۵۵). لذا از نظر انسانی تفاوتی میان آن‌ها وجود ندارد؛ زنان به همان اندازه یک انسان تمام‌عیار، مستقل، مؤثر و ارزشمند هستند که مردان هستند. در این

اضافی و نیز شکل‌گیری مالکیت خصوصی بروسائل تولید، جوامع ابتدایی تجزیه شده و به تدریج سیستم بردگی رایج گشت و زن به خاطر ارزش فوق‌العاده تولید نسل و زیبایی و کدبانویی از مقام سابق خود سقوط نموده و به اسارت مرد درآمد. از این دوران به بعد، زنان همیشه در تاریخ مظلوم واقع شده و خشونت در دامنه و ابعاد وسیعی علیه آنان اعمال گردید. تا جایی که در بعضی جوامع حتی در انسان بودن زنان تشکیک شده و در سال ۵۷۸ م انجمنی در فرانسه تشکیل و درباره اینکه آیا زن انسان است یا از نوع دیگری به گفتگو پرداختند. هم‌چنین زنان در ممالک دیگر نیز مورد خشونت و بد رفتاری قرار گرفت که معروف‌ترین نقاط عالم از این حیث جزیره العرب در دوره جاهلیت است که در آن دختران را زنده به گور نمودند. در میان روس‌ها آزار زنان و خشونت علیه آنان به قدری نهادینه شده بود که وارد ضرب‌المثل‌های آن کشور شده و آمده است که «زن کوزه نیست که بشکند، از زدنش دریغ مکن». نمونه‌ای از این دست زن ستیزی در ضرب‌المثل‌های ایرانی‌ها، یونانی‌ها... نیز آمده است. البته در ادبیات فارسی نیز مؤیدات زیادی از خشونت علیه زنان بازتاب یافته است که مجال طرح آن نیست.

۴. علل و عوامل شکل‌گیری خشونت علیه زنان: همان‌گونه که مصادیق و نشانه‌های خشونت متنوع و متعدد است، علل متنوع نیز برای ظهور و بروز خشونت عنوان شده است. این عوامل، به طور خلاصه، چنین بیان شده است:

۱-۴. عامل غریزی: از دیدگاه بعضی کارشناسان خشونت در جانداران یک گزینه است که برای دفاع از خود و حفظ بقا به کار می‌رود؛ اما این گزینه در انسان‌ها تحت تأثیر عوامل شخصیتی و اجتماعی تغییر شکل داده و به عامل مخرب و آزاردهنده علیه زنان تبدیل می‌شود.

زمینه هیچ‌گونه نقص و یا برتری و امتیازی میان این دو وجود ندارد؛ تنها امتیاز یک انسان بر انسان دیگر مطابق با منطق دینی اسلام، تقوا و بی‌تقوایی است که این هم ربطی به زن و مرد ندارد. در همین مورد است که خداوند می‌فرماید: «ای مردم، ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم... همانا گرامی‌ترین و برترین شما نزد خداوند، باتقواتر شما است.» (حجرات/۱۳). به همین دلیل است که خداوند در قرآن کریم در کنار سخن از طیبین، طبیات را نیز مورد توجه قرار می‌دهد و هنگام پرداختن به مؤمنین، مؤمنات را هم متذکر می‌شود... با توجه به این مباحث، از نظر دین اسلام زن و مرد حقیقت و ریشه واحدی داشته و هیچ‌کدام بر دیگری امتیاز و برتری ندارد، مگر با ویژگی‌های اکتسابی انسانی که آنهم متفاوت و خارج از منظر زن و مرد بودن است. زن باتقوا بر مرد و زن بی‌تقوا برتری دارد و مرد باتقوا در پیشگاه خداوند نسبت به زن و مرد بی‌تقوا ارج و منزلت بالایی دارد.

تساوی زنان و مردان در پیشگاه خداوند زمینه هرگونه سوءاستفاده از تفاوت‌های جنسیتی را از میان برداشته و آنچه را که خشونت ناموجه علیه زنان دانسته می‌شود، مردود می‌شمارد. با این وجود هستند افرادی که این مسائل را نادیده می‌گیرند و از توانایی فیزیکی خود سوءاستفاده نموده و دست به خشونت‌های ناروا علیه زنان می‌زنند. این در حالی است که خداوند به صراحت نیز خشونت علیه زنان را منع نموده است.

البته هیچ‌کسی نمی‌تواند منکر وجود یکسری تفاوت‌ها و خصوصیات جنسیتی میان زنان و مردان که وظایف و مسئولیت‌های خاصی را نیز متقاضی است، شوند؛ اما این تفاوت‌ها و تقسیم وظایف، در منطق دینی اسلام، برای ایجاد نظام احسن و اتم لازم و ضروری بوده و از چنین مبنایی برخوردار است.

گفتار دوم: اسلام و منع خشونت علیه زنان:

در منطق اسلام، نه تنها مردان حق اعمال خشونت نامشروع علیه زنان ندارند، بلکه به صراحت از آن منع شده و توصیه‌هایی اکید بر مهربانی، محبت و پرهیز از هر نوع اجبار، اکراه و بدرفتاری نامشروع شده است. قرآن کریم سفارش‌ها و فرامین صریحی در این مورد دارد که به بعضی از آن‌ها اشاره می‌شود:

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شما را حلال نیست که زنان را برخلاف میلشان به ارث ببرید. و تا قسمتی از آنچه را که به آن‌ها داده‌اید بازپس ستانید بر آن‌ها سخت مگیرید، مگر آنکه مرتکب فحشایی به ثبوت رسیده شده باشند. و با آنان به نیکویی رفتار کنید. و اگر شما را از زنان خوش نیامد، چه بسا چیزها که شما را از آن خوش نمی‌آید در حالی که خدا خیر کثیری در آن نهاده باشد.» (النساء/ ۱۹). در آیه ۲۲۹ از سوره بقره نیز سفارشی به همین مضمون آمده است: «حلال نیست که از آنچه به زنان داده‌اید چیزی بازستانید مگر آنکه بدانند که حدود خدا را رعایت نمی‌کنند». در آیات دیگری از قرآن کریم به شرایط دوران نارضایتی و طلاق که معمولاً با عصبانیت و کدورت همراه بوده و خشونت خلق می‌کند، پرداخته شده و باز هم صراحتاً مسیر ایذا و بدرفتاری علیه زنان را مسدود می‌نماید و می‌فرماید: «یا به وجهی نیکو [زنان را] نگاهشان دارید یا به وجهی نیکو از آن‌ها جدا شوید» (سوره طلاق: آیه ۲)، «زنان طلاق داده را (تا پایان عده نگه داشتن) به اندازه توان خود، در همان جا سکونت دهید که خود سکونت دارید و به آنان آسیب و زیان نرسانید تا عرصه را بر آنان تنگ کنید (و زندگی را بر آنان سخت و دشوار سازد)» (طلاق/ ۶).

در شرایطی که زنان به سرکشی، نافرمانی و هنجارشکنی اقدام می‌کنند نیز قرآن کریم هدایت می‌دهد که: «و زنانی که از سرکشی و نافرمانی آنان بیم دارید (در مرحله اول) پندشان دهید و (در مرحله

اخلاق‌ترین شما نسبت به همسرانشان می‌باشد، یا اینکه از نشانه‌های سعادت و خوش بختی مرد، خوش اخلاقی وی است و از نشانه‌های بد بختی وی نیز بد اخلاقی اوست و یا هم اینکه نسبت به زنان نیکی ورزید، زیرا آنان، نزد شما امانت و عاریه هستند. خداوند شما را در باره زنان به نیکی سفارش می‌کند، زیرا آنان، زنان، مادران، دختران و خاله‌های شما هستند. نشستن مرد نزد همسرش پیش خداوند متعال محبوب‌تر از اعتکاف در مسجد من است. از امام علی علیه السلام نیز رسیده است که: خداوند را در آن چه بر شما واجب کرده و شما را به آن فرمان داده پیروی کنید (که یکی از آن موارد) نیکی کردن به زنان است.

از مجموع روایات فوق نیز نفی و منع خشونت علیه زن قابل استنباط بوده و مبرهن می‌شود که خشونت بدنی غیر مشروع علیه زنان در این دنیا قصاص را به دنبال داشته و در آخرت عذاب الهی را در پی خواهد آورد.

گفتار سوم: راه‌های جلوگیری از خشونت علیه زنان

خشونت علیه زنان را با راسخ ساختن ایمان (عقیده)، به یاد داشتن و تطبیق نمودن اوامر خداوند بزرگ و توصیه‌های حضرت محمد صلی الله علیه و آله و ائمه طاهرین علیهم السلام قابل جلوگیری است. فرامین و توصیه‌هایی که توسط عالمان عامل و نهادهای فرهنگ‌ساز جامعه باز تعریف شده و توضیح داده می‌شود و یا از راه مطالعه آموزه‌های اسلامی که در آن مقام و منزلت بالای زنان از دیدگاه اسلام به خوبی ترسیم و توصیف شده و از اعمال خشونت علیه زنان منع صورت گرفته است، به دست می‌آید. به خصوص اینکه قرآن کریم از زنان با فضیلت تجلیل نموده و به عظمت یاد کرده است. چنانچه از حضرت آسیه و حضرت مریم علیهما السلام به عنوان یک الگو و سرمشق برای همه مؤمنان یاد نموده است (تحریم/ ۱۱ و ۱۲) و حضرت مریم علیها السلام

دوم) در بستر و خوابگاه‌ها از آنان دوری گزینید و (اگر اثر نبخشید) آنان را (به قصد تأدیب، به آرامی) بزیند سپس اگر فرمان بردار شدند هیچ راهی (برای ستم) بر آنان مجوید که خدا بلندمرتبه و بزرگ است. (سوره نساء/ ۳۴).

از آیات فوق این نکته به دست می‌آید که خداوند (ج) هر نوع خشونت علیه زنان را نفی کرده و تحت هیچ شرایط و به هیچ بهانه‌ای آن را نمی‌پذیرد، مگر خشونت که مشروع باشد و به عبارتی بر اساس رعایت حدود الهی انجام شود که آنهم شرایط زیادی دارد. البته در شرایط نافرمانی زن این اجازه به مرد داده شده است که تأدیباً به تنبیه بدنی وی اقدام کند؛ اما تنبیه نباید شدید باشد. چنانچه از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله روایت است که تنبیه باید به گونه‌ای باشد که به زن آسیب بدنی وارد نگردد.

علاوه بر آیات هدایت بخش قرآن کریم، در روایات و احادیث شریف نیز از خشونت علیه زن ممانعت صورت گرفته است. در این مورد از رسول گرامی روایت شده است که: بدترین مردان شما کسی است که تهمت زننده، خسیس و بد زبان باشد و همسرش را بزند. من در شگفتم از کسی که زن خود را می‌زند در حالی که خودش به کتک خوردن سزاوارتر است. زنانتان را با چوب زنید که قصاص دارد. هر مردی که به همسرش سیلی بزند خداوند فرشته مالک آتش جهنم را فرمان می‌دهد که در گرمای آتش جهنم هفتاد سیلی به او زده شود و هر مردی از شما که دستش را بر موهای زن مسلمانش قرار دهد و آن را بکشد دستش با میخ‌هایی از آتش جهنم میخ‌کوب خواهد شد.

به غیر از نفی صریح خشونت و اهانت، فرامینی مبنی بر خوش‌رویی، محبت و نیک رفتاری نسبت به زنان نیز صورت گرفته است؛ مثل آنجایی که رسول گرامی می‌فرمایند: بهترین شما، خوش

عوامل اختلال یادگیری

زبیده مدرس زاده
دانش آموخته رشته علوم
(سیاسی)

• مقدمه: مطمئناً همه ما با این جملات آشنا هستیم: نتوانستم خوب یاد بگیرم، می‌خواهم زبان عربی یاد بگیرم، عاشق یادگیری هستم... هر روز از این واژه استفاده می‌کنیم و البته مدام چیزهای جدیدی یاد گرفته و در حال آموختن هستیم. این‌ها بیانگر اهمیت مسئله یادگیری در زندگی انسان‌ها بوده و مبین آن است که اساساً پیشرفت انسان‌ها با میزان یادگیری آن‌ها بی‌ارتباط نیست؛ چه این یادگیری درس باشد یا روابط اجتماعی و یا هم مسائل عاطفی... و درعین حال نشان می‌دهد که یادگیری انسان‌ها ممکن است با چالش‌ها، مشکلات و موانعی نیز مواجه شده و دچار اختلال گردد. حال این موانع و یا به عبارتی عواملی که باعث شکل‌گیری اختلال یادگیری می‌شود، چیست. در نوشتار حاضر به این مسئله پرداخته و پاسخ‌هایی به پرسش آن ارائه خواهیم داد. البته بیشتر مطالب ناظر به یادگیری متعلمین و مسائل مربوط آن‌ها خواهد بود.

گفتار اول؛ مفاهیم و مباحث کلی

۱. تعریف یادگیری:

دانشمندان و پژوهشگران هنوز تعریف واحدی از یادگیری ارائه نداده و دیدگاه‌ها و نظریات مختلفی را در این زمینه ارائه داده‌اند. ما وارد این بحث نشده و به ذکر تعریف ارنست هیلگارد و مارکویز از این مسئله اکتفا می‌کنیم.

آن‌ها در تعریف یادگیری می‌گویند: یادگیری عبارت است از: تغییر نسبتاً پایدار در احساس، تفکر و رفتار فرد که بر اساس تجربه ایجاد شده باشد. البته یادگیری انواعی دارد که وارد این بحث نشده و به اختلال یادگیری می‌پردازیم.

را همانند پیامبران بزرگ الهی مورد خطاب قرار داده و پاکی و برتری وی را بر زنان عالم متذکر شده است (آل عمران/۴۲). راه دیگر، گوش دادن به ندای وجدان سالم انسانی است که زن را به حیث یک انسان تکریم نموده و شایسته و بایسته یک برخورد انسانی، سالم و به دور از خشونت‌آمیزی می‌داند. بنابراین توجه به آموزه‌های اسلامی و گوش دادن به ندای وجدان دوراهاکار اصلی و مهم کاهش و پایان دادن به خشونت علیه زنان می‌تواند مطرح باشد.

نتیجه‌گیری

خشونت علیه زنان سابقه دیرینه در تاریخ بشر دارد که از عوامل مختلفی نشأت می‌گیرد. این پدیده نامیمون هنوز هم، و به رغم پیشرفت‌هایی که در فرهنگ و سبک زندگی جوامع بشری صورت گرفته است، چالش‌هایی را برای جامعه بشری و به خصوص برای زنان جامعه ایجاد نموده و قربانی‌هایی از آن می‌گیرد. خشونت علیه زنان و در مضیقه قرار دادن آن‌ها در واقع به مفهوم محروم ساختن جامعه از نیمی از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های پیشرفت است. این در حالی است که از نظر انسانی نیز خشونت غیر مشروع قابل قبول نبوده و یک رفتار جاهلانه و غیرانسانی تلقی می‌شود. اسلام با این دست خشونت به شدت مبارزه نموده و از اعمال آن باز داشته است. اسلام پیروان خود را به داشتن نگاه معقول به زن و شخصیت او دعوت نموده و با هر پدیده تبعیض‌آلود بین زن و مرد و خشونت ناموجه علیه انسان‌ها و از جمله علیه زنان مخالفت می‌ورزد و هرگونه رفتار دور از شأن انسانی را محکوم نموده، مردود می‌شمارد و سخت نکوهش می‌کند.

باشد. با این وجود، اگر کودکی در فهمیدن و پیروی کردن از دستورالعمل‌ها، در یادآوری چیزی که به او گفته شده است، هماهنگی در راه رفتن، ورزش کردن یا مهارت‌هایی از قبیل نگه‌داشتن یک مداد، در نگهداری از وسایل مورد نیاز برای تکالیف مثل کتاب‌های مدرسه و... و در فهمیدن مفهوم زمان مشکل دارد و یا در مقابل انجام دادن تکالیف یا فعالیت‌هایی که نیاز به خواندن، نوشتن یا ریاضیات دارد، مقاومت می‌کند، یا دائماً نمی‌تواند تکالیف را بدون کمک قابل توجه دیگران کامل کند و یا هم اعتراض می‌کند، خصومت یا واکنش‌های هیجانی شدید در مدرسه نشان می‌دهد... این دست کودکان احتمالاً اختلال یادگیری داشته باشند.

البته راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی (DSM) که توسط انجمن روان‌پزشکی آمریکا منتشر شده است، علایم دیگری را نیز در این مورد مطرح کرده است؛ مثل روخوانی دشوار، کند و نادرست کلمات، اشکال در درک معنای آنچه که خوانده می‌شود، مشکلات هجی کردن، روخوانی اشکالات بیان نوشتاری... گفته شده است که حتی وجود یکی از علایم فوق می‌تواند نشانگر اختلالات یادگیری باشد. به همین دلیل، اگر علامتی مشاهده شد، در اولین فرصت به متخصص مراجعه صورت گیرد.

گفتار دوم؛ عوامل بروز اختلالات یادگیری

حال مسئله این است که اختلالات یادگیری به چه دلیل شکل می‌گیرد و از چه عواملی منبعت می‌شود. طبق دیدگاه محققان ناتوانی و اختلالات یادگیری مفهومی چند رشته‌ای است؛ لذا عواملی که در رشته‌های مختلف جای بحث دارد، در این زمینه مؤثر خواهد بود. ما در اینجا به برخی از این عوامل اشاره خواهیم کرد:

۱. عوامل آموزشی:

در بخش آموزشی مسائلی مثل ضعف آموزشی

۲. اختلال یادگیری:

هر اختلالی که در آن موفقیت تحصیلی فرد، با توجه به سن، آموزش و هوش و یا بر اساس آزمون‌های معیار خواندن، نوشتن و محاسبه، از آنچه انتظار می‌رود بسیار کم‌تر باشد، اختلال یادگیری توصیف می‌شود.

البته مفهوم اختلال یادگیری از مسئله نیاز به تشخیص و خدمت به متعلمینی برخاسته است که به طور مداوم در کارهای درسی خود با شکست مواجه می‌شوند. این در حالی است که این متعلمین و دانش‌آموزان در چهارچوب سنی کودکان استثنایی هم نمی‌گنجند؛ ظاهر طبیعی دارند، رشد جسمی داشته و هوش کمابیش عادی دارند، به خوبی صحبت می‌کنند، مانند سایر کودکان بازی و مثل همسالان خود با سایرین ارتباط برقرار می‌کنند...؛ اما با تمام این‌ها توانایی لازم برای به جریان انداختن اطلاعات برای بیان کردن و به ویژه نوشتن را ندارند. پس با توجه به مشخصات کلی این متعلمین، آن‌ها در گروه جدیدی بنام متعلمین دچار اختلال یادگیری تعریف می‌شوند. این اختلال می‌تواند به شکل عدم توانایی کامل در گوش کردن، صحبت کردن، خواندن، نوشتن، هجی کردن یا انجام محاسبات ریاضی ظاهر شود.

دانش‌آموزان مبتلا به این مشکل نیازمند آموزش ویژه‌ای هستند که بنا بر نظر آموز باید با تمرین‌های مخصوص، غیرمعمول و با کیفیتی غیرعادی سروکار داشته باشند. این امر جدا از شیوه‌های آموزشی و منظمی است که اکثر کودکان از آن استفاده می‌کنند. وظیفه کارشناسان در این زمینه این است که عهده‌دار جبران ناتوانی یادگیری به خصوص کودک به صورت آموزش انفرادی یا گروه‌های کوچک باشند.

۳. علایم اختلال یادگیری:

تشخیص اختلال یادگیری ممکن است دشوار

از برخی عوامل دیگر و مؤثر در این زمینه، به خاطر جلوگیری از طولانی شدن مطلب، صرف نظر شد.

نتیجه‌گیری

یادگیری تغییر نسبتاً دایمی در رفتار است که در نتیجه تمرین حاصل می‌شود. یادگیری در همه صحنه‌های زندگی نقش مهمی را بازی می‌کند. هرچند ما در این بحث وضعیت متعلمین را محور قراردادیم؛ اما دامنه بحث یادگیری شامل مباحث رشد هیجانی، تعامل اجتماعی و حتی رشد شخصیت را نیز دربر می‌گیرد. مثلاً اینکه از چه چیزی بترسیم، چه چیزی را دوست داشته باشیم، چگونه مؤدبانه رفتار کنیم و چگونه صمیمیت نشان دهیم... این‌ها همه در زیرمجموعه بحث یادگیری قابل گنجایش و تعریف است.

اختلال یادگیری به موضوع افت تحصیلی و شکست در برنامه‌های آموزشی فرد (البته با توجه به سن، آموزش و هوش و یا بر اساس آزمون‌های معیار خواندن، نوشتن و محاسبه) اشاره دارد که منبعث از عوامل متعدد و از جمله نشئت گرفته از عوامل آموزشی، تحریک زبانی، عوامل فیزیولوژیکی، تغذیه، رشد اجتماعی و عاطفی، تأخیر رشد دستگاه عصبی، عوامل جنیتیکی... می‌باشد.

منابع و مأخذ

۱. جویس، بروس و همکاران، الگوهای تدریس (۱۳۸۵)، ترجمه محمدرضا بهرنگی، انتشارات کمال تربیت، تهران.
۲. شعبانی، حسن، مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس) (۱۳۷۱)، سمت، تهران.
۳. دلاکاتو، کارل، اختلال خواندن (۱۳۸۰)، فاطمه سرحدی زاده، انتشارات گفتمان خلاق، تهران.
۴. ویکی‌پدیا دانشنامه

کودک به دلیل تدریس ناکافی، ضعف مهارتی معلم جهت تدریس مضامین پایه در مدارس، توقعات غیرمنطقی معلمین (بیش از اندازه بالا یا پایین)، طرح و برنامه‌ریزی ضعیف آموزشی، عدم فعالیت‌های برانگیزنده، تدریس عملی نادرست و بی‌توجهی به آموزش مهارت‌های اجتماعی، یادگیری، حرکتی، جسمی و عدم پرداختن به یادگیری‌های زبانی و شفاهی مورد توجه واقع شده است.

۲. تحریک زبانی:

زبان به واسطه نقشش در تفکر و یادگیری سایر مهارت‌ها در محیط زندگی کودک جایگاه ویژه دارد و ممکن است ناتوانی کودک از نبود مدل‌های درست در اوایل رشد وی سرچشمه گرفته باشد.

۳. رشد اجتماعی و عاطفی:

بسیاری از کودکان مبتلا به ناتوانی یادگیری مضطرب، نامطمئن، بی‌اختیار و سرکش هستند که ممکن است این رفتارها با فقدان امنیت طبیعی، ثبات محبت و گرمی و پذیرش در منزل و محیط مدرسه پیوند داشته باشد.

۴. عوامل فیزیولوژیکی:

بسیاری از متخصصان بر این باورند که علل اساسی و عمده ناتوانی‌های یادگیری آسیب‌دیدگی‌های مغزی، شدید یا جزئی و صدمه وارده به دستگاه عصبی و مرکزی است.

۵. تأخیر رشد دستگاه عصبی:

بندر، دهریش، جانسکی، لانگ فود... اظهار می‌دارند که عدم ظهور علائم رشدی برخی از کودکان مبتلا به ناتوانی یادگیری ممکن است از تأخیر رشد برخی اجزای دستگاه عصبی مرکزی سرچشمه گرفته باشد که این‌گونه کودکان پس از بزرگ‌تر شدن بر این مشکلات غلبه می‌کنند. آنچه ذکر شد، برخی از مهم‌ترین عواملی بود که در مسئله اختلال یادگیری مؤثر دانسته شده است؛

مدیریت در یک نگاه

عادلہ محمدی

(محصل سال دوم انستیتوت

علوم صحی)

سازماندهی، بسیج منابع و امکانات و هدایت و کنترل آن است.

پیدایش تفکر مدیریت

فهم نظریه مدیریت عصر حاضر و کاربردهای آن بدون درک پیشینه و آشنایی با سیر تاریخی آن اگر غیرممکن نباشد، دشوار خواهد بود. دانشمندان تفکر مدیریت را به چند دوره تقسیم کرده‌اند که به بعضی از آن‌ها فقط اشاره می‌شود:

۱. اندیشه‌های نخستین مدیریتی: تمامی مسائل مدیریتی مطرح از ابتدای تاریخ بشر تا سال ۱۸۸۰ را در این قسمت طبقه‌بندی کرده‌اند. مسائلی نظیر سیستم‌های اداری و مدیریتی سومری‌ها، مصری‌ها، ایرانیان باستان و مواردی نظیر ساخت اهرام ثلاثه مصر و ساخت دیوار چین در این حوزه طبقه‌بندی می‌شود.

۲. مکتب کلاسیک: این نظریه‌ها از سال ۱۸۸۰ تا ۱۹۲۰ دربر می‌گیرد. محوریت بحث نظریه‌های مدیریت کلاسیک دستیابی به حداکثر کارایی در سازمان است. کلاسیک‌ها به سازمان رسمی توجه داشته و وجود سازمان غیررسمی را مضر می‌دانستند. دیدگاه‌های کلاسیک شامل نگرشی صرفاً مکانیکی به سازمان و افراد بوده است. کلاسیک‌ها انسان را هم‌ردیف با سایر عناصر تولید دانسته و برایش هویت مستقل قائل نبودند.

۳. مکتب نئوکلاسیک (روابط انسانی): نئوکلاسیک‌ها (۱۹۲۰ تا ۱۹۵۰) بر جنبه‌های انسانی مدیریت تأکید می‌کردند. آن‌ها معتقد بودند که مدیریت باید توجه خود را بر افراد متمرکز کند؛ به بیان دیگر متغیرهای اجتماعی را مؤثرتر از متغیرهای فیزیکی می‌دانستند.

۴. مکتب نوگرایی: در مطالعات مدیریت امروز بسیاری از نظریه‌ها از ترکیب تئوری‌های کلاسیک‌ها و نئوکلاسیک‌ها شکل گرفته است. این‌ها بر تصمیم‌گیری‌های علمی، به‌کارگیری

• مقدمه: امروزه مسلم است که مدیریت علمی، کاراو هدفمند اساس پیشرفت و موفقیت نهادها و کارهای جمعی به حساب می‌آید؛ بر این اساس کشورهای مختلف روی افزایش ظرفیت و توان مدیریتی‌شان سرمایه‌گذاری هنگفتی می‌کنند؛ بودجه برای آن تعریف نموده و نشست‌های علمی مختلفی در مورد آن برگزار می‌کنند. چیزی که به شدت مورد نیاز جامعه و نهادهای مختلف سیاسی، علمی، فرهنگی، اقتصادی... افغانستان نیز بوده و در واقع گمشده آن به حساب می‌آید. به خصوص اینکه بعضاً نوعی ابهام و ندانم‌کاری موجود در سیستم‌های مختلف کشوری عقب‌ماندگی‌های کاری را نیز به وجود آورده است. لذا ضرورت دارد که این مسئله مورد دقت و تحقیق موشکافانه قرار گیرد.

در اینجا به دنبال ایجاد یک تصویر کلی از مدیریت هستیم؛ مدیریت را تعریف نموده و به پیدایش تفکر مدیریت اشاره خواهیم نمود، بعد با برشمردن وظایف و مهارت‌های مدیران به توضیح مدیریت موفق و مؤثر و بهترین روش در مدیریت خواهیم پرداخت. در اخیر با بحث علم و هنر مدیریت مباحث را خاتمه بخشیده و نتیجه‌گیری خواهیم کرد.

تعریف مدیریت

هرچند تعریف واحدی از مدیریت وجود ندارد، با این وجود ما به این تعریف بسنده می‌کنیم که مدیریت عبارت از: علم و هنر به‌کارگیری منابع مادی و انسانی جهت برآورده شدن اهداف ادارات می‌باشد. به تعبیر دیگر مدیریت فرایند به‌کارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه‌ریزی،

رایانه و ابزارهای تصمیم‌گیری تأکید دارند، از بهبود و بازسازی سازمان صحبت می‌کنند و معتقدند که قبل از آنکه بتوان به اصولی پایبند شد، لازم است مدیران زیادی را به طور عملی مورد مطالعه قرارداد.

وظایف مدیران:

هر مدیر در سازمان با امور مختلفی سروکار دارد که بعضی مدیریتی و بعضی دیگر غیر مدیریتی است. گاهی یک مدیر کل برای گروه از افراد محلی و یا به منظور جلب کمک‌های مالی با بخشدار یا دیگر مقامات بخش به مذاکره می‌پردازد و یا یک رهبر پروژه علمی نشریه را مرور و بررسی می‌کند؛ اگرچه هر کدام از این فعالیت‌ها یا اقدامات به نوبه خود بخشی از یک شغل معین به شمار می‌آیند که باید به نحو احسن انجام شود، اما جنبه مدیریتی ندارند و باید آن‌ها را از کار مدیر جدا دانست.

اما اینکه کار مدیریتی چیست؟ در این مورد هنری فایول، صنعتگر فرانسوی، می‌گوید که: همه مدیران، پنج وظیفه یا کار، انجام می‌دهند: برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری، هماهنگی و کنترل. پیتر دراگر، وظیفه مدیران را بازاریابی و نوآوری بیان می‌کند و متون جدیدتر عمده وظایف مدیران را برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری، استخدام و کنترل می‌دانند. برخی منابع، استخدام را از فهرست وظایف مدیران حذف کرده و هماهنگی را جایگزین آن نموده‌اند.

۱. برنامه‌ریزی: برنامه‌ریزی یا طرح‌ریزی به عنوان یکی از وظایف مهم مدیران، یعنی از قبل اندیشیدن. متخصصین از زوایای متعددی به این موضوع پرداخته و در مورد آن تعاریف زیر را ارائه کرده‌اند:

۱-۱. تعیین هدف، یافتن و ساختن راه وصول به آن،

۲-۱. تصمیم‌گیری در مورد اینکه چه کارهایی باید انجام گیرد،

۳-۱. تجسم و طراحی وضعیت مطلوب در آینده و یافتن و ساختن راه‌ها و وسایلی که رسیدن به آن

را فراهم کند،

۴-۱. طراحی عملیاتی که شیء یا موضوعی را بر مبنای شیوه‌ای که از پیش تعریف شده، تغییر بدهد.

۲. سازماندهی: سازماندهی فرایندی است که طی آن تقسیم کار میان افراد و گروه‌های کاری و هماهنگی میان آنان، به منظور کسب اهداف صورت می‌گیرد.

• در رابطه با سازماندهی، مدیر باید هم ساختار سازمان را متناسب با اهداف و منابع سازمان ایجاد نماید و هم به دنبال فراهم نمودن افراد مناسب برای ساختار تعیین شده باشد. در صورت لزوم، مدیر، مسئولیت، اختیار و قدرت خود را به فرد دیگری تفویض می‌کند.

۳. رهبری سازمان: رهبری یا هدایت یعنی تلاش مدیر برای ایجاد انگیزه و رغبت در زیردستان جهت دست یافتن به اهداف سازمان.

۴. ارزیابی یا کنترل: کنترل، تلاش منظمی است در جهت رسیدن به اهداف استاندارد، طراحی سیستم بازخورد اطلاعات، مقایسه اجزای واقعی با استانداردهای از پیش تعیین شده و سرانجام تعیین انحرافات احتمالی و سنجش ارزش آن‌ها بر روند اجرایی که در بر گیرنده حداکثر کارایی است.

مهارت‌های مدیران

مدیران عموماً دارای سه نوع مهارت می‌باشند:

۱. مهارت‌های فنی: مهارت‌های فنی یا حرفوی به توانایی‌هایی اطلاق می‌گردد که از تخصص، تجربه آموزش و کارآموزی به دست آمده و برای استفاده از فنون و تجهیزات به کار می‌رود؛ مانند مهارت‌های حسابداران و یا انجینیران.

۲. مهارت‌های انسانی: به مهارت‌هایی گفته می‌شود که یک مدیر کارمندان را فن و علم خوب کار کردن می‌آموزد. این دست مهارت‌ها برای تمام

طریق آموزش فراگرفت و بخشی دیگری آن را در ضمن کار آموخت. آن بخشی که با آموزش فراگرفته می‌شود، علم مدیریت است و آن بخشی که موجب به کار بستن اندوخته‌ها در شرایط گوناگون می‌شود، هنر مدیریت نامیده می‌شود.

نتیجه‌گیری

مدیریت با مسئله رهبری و کارآمدی نهادها و سازمان‌ها در ارتباط است. لذا مدیریت یعنی هنر دمیدن روح مشارکت در سازمان، یعنی ایجاد تکاپو در بسترهای ساکن، یعنی به حرکت درآوردن سلول‌های خفته و حذف سکون و سکوت. در اینجا هنر آن است که نقیصه را به موقع ردیابی و آن را حل کنی نه آنکه چشم‌ها را بسته، تصمیم‌گیری... مدیران باید بدانند که یکی از نقش‌های ارزنده آن‌ها اتخاذ تصمیمات صحیح و به موقع و بر مبنای اخذ اطلاعات از زیردستان است؛ هم‌چنین تفویض اختیار به کارکنان جهت تصمیم‌گیری‌های لازم، در جای خود شایسته و بایسته است. علاوه بر این انعطاف‌پذیری، ملاحظه شرایط کارمندان و سازمان، تصمیم‌گیری بر اساس اطلاعات و داده‌های علمی، مشارکت در تصمیم‌گیری و استفاده از نظر دیگران بهترین روش در مدیریت به حساب می‌آید.

منابع و مأخذ

۱. امینی، حمیدالله، نظری به جغرافیای اقتصادی افغانستان، ش دوم.
۲. شعبه مدیریت عمومی، مرکز عواید مربوطه، وزارت مالیه سال ۱۳۸۲.
۳. مجله وزارت تجارت و اقتصاد، ش اول، ۱۳۷۸.
۴. احصائیه مرکزی، احصائیه اموال صادراتی افغانستان، ۱۳۷۸.
۵. عارض، غلام جیلانی، جغرافیای ولایات افغانستان، ۱۳۷۹.
۶. ویکی‌پدیا.

مدیران در یک اداره و یا مؤسسه لازم است. ۳. مهارت‌های ادراکی: به قدرت و تفکر و طراحی فعالیت‌های یک ارگان در قالب مدل‌ها و نمونه‌ها مهارت‌های ادراکی گفته می‌شود. این نوع مهارت برای مدیران طبقه بالا بسیار مهم است.

مدیریت موفق و مؤثر

مدیریت موفق و مؤثر عبارت است از کسب اهداف سازمانی و یا چیزی بیش از آن. ویلیام جیمز با تحقیقی که در باره انگیزش انجام داد به این نتیجه رسید که کارکنان ساعت، تقریباً با میزان کاری در حدود ۲۰ الی ۳۰ درصد توانایی‌شان، می‌توانستند شغل خود را حفظ کنند و اخراج نشوند. این تحقیق هم‌چنین نشان داد که اگر کارکنان، انگیزش بیشتری داشته باشند، تقریباً با ۸۰ الی ۹۰ درصد توانای خود، کار می‌کنند. مدیری که بتواند حتی حداقل کار مورد قبول را با استفاده از امکانات مدیریتی مانند ترس، کسر حقوق... فراهم سازد، مدیر موفق نامیده می‌شود. ولی مدیر مؤثر کسی است که بتواند ۸۰ الی ۹۰ درصد توانایی‌های افراد را به کار گیرد.

بهترین روش مدیریت

پژوهشگران معتقدند که بهترین روش در مدیریت یک سیستم انعطاف‌پذیری است که در آن مطابق با شرایط مختلف، مدیر انعطاف‌پذیری نشان داده و با تغییر شیوه‌ها و روش‌ها، بهترین روش کار با کارمندان را انتخاب و اتخاذ نماید. مدیریت‌های این‌چنینی معمولاً با خصوصیت‌های زیر نیز همراه است: در آن تصمیم‌گیری‌ها پایه علمی داشته و ضمن مشارکت دادن مدیران و کارمندان در امر تصمیم‌گیری، همواره شرایط کارمندان و سازمان توأم مد نظر واقع می‌شود.

جنبه‌های علمی و هنری مدیریت

بخشی از مسائل و مباحث مدیریت را می‌توان از

کنجکاوی، مصمم است بداند که در آینده تاریخ چه اتفاقی رخ می‌دهد و جایگاه انسان معاصر در آینده تاریخ کجا است؟ نسل معاصر اهل قصه و حکایت نیست که زندگی و سرنوشت آینده خود را با نصایح و باورهای مذهبی سپری نمایند، بلکه رفتار آینده آن‌ها تابع منطق و عقلانیت است. لذا بر پایه شاخص‌های علمی به آینده‌پژوهی مبادرت می‌کنند.

۲. دانش افزایی

دانش افزایی یک رشته عام است، به معنی بالا بردن سطح دانش و تخصص به کار می‌رود، تا سطح روابط بین عناصر به شکل منطقی و علمی مورد تحلیل و سنجش قرار گیرد. بیش‌ترین کاربرد این واژه در سطح سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی است که از آن به عنوان مدیریت دانش یاد می‌کنند. نسل معاصر بر خلاف نسل‌های پیشین دارای روح ناآرام و بی‌قرار بوده و آنچه را که به عنوان علم و دانش به دست می‌آورند، اول و آخر علم نمی‌دانند، بلکه باور دارند که هرچه دانش و تخصص انسان افزایش یابد، جهالت انسان نسبت به رازهای پنهان و جنبه‌های ناشناخته انسان و جهان بیش‌تر خواهد شد.

نسل معاصر تلاش دارد که ارزش‌های اجتماعی خود را بر پایه دانش افزایی ارتقا دهد. این‌ها به داشتن مدرک دیپلم، لیسانس، ماستری و دکترا اکتفا نمی‌کنند و تلاش دارند که فهم و تخصص خود را، حتی بدون توجه به جنبه‌های کاربردی آن، افزایش دهند و بالا ببرند.

۳. مهارت‌های فنی و تئوریک

مهارت‌های فنی و تئوریک به معنای استفاده از اصول، فنون و روش‌های علمی و کمی در انجام دادن کارها است. امروزه این شاخص بیشتر در قالب مفاهیم چون فناوری اطلاعات، تکنولوژی، اینترنت، ریاضیات و احصائیه به کار گرفته می‌شود.

ویژگی‌ها و دغدغه‌های

فکری نسل معاصر

محمدیوسف رضایی

(معاونت علمی - تدریسی دانشگاه

خاتم النبیین شعبه غزنی)

• مقدمه: نسل امروز متفاوت از نسل‌های گذشته است؛ از نظر الگوی زندگی، باورها و عقاید اجتماعی، خواست و انتظارات و کلاً از نظر هویت و یادگیری نسل امروز با گذشته تفاوت دارد. به همین خاطر است که از نسل هزاره سوم گاهی به نسل کوچ، گاهی به نسل سرگردان، گاهی به نسل تخصص و دانش و گاهی هم به نسل اطلاعات و تکنولوژی یاد می‌شود. در این فرصت کوتاه خطوط و ویژگی‌های فکری نسل معاصر که دانشجویان عزیز ما هم در ذیل آن قرار می‌گیرد، مورد توجه و اشاره واقع می‌شود. پرسش این است که خواست‌ها و انتظارات آن‌ها از زندگی و تحصیل چه است؟

مهم‌ترین ویژگی‌ها و دغدغه‌های فکری نسل معاصر موارد ذیل است:

۱. آینده‌نگری و آینده‌پژوهی

آینده در واقع موقعیتی است که باید آن را بسازیم و ایجاد نماییم، آینده انسان مثل زمان، در حال تغییر و تحول است، قبل از اینکه زمانش برسد، باید مدیریت کنیم و در ساختن آن نقش داشته باشیم. انسان معاصر که از آن به عنوان نسل هزاره سوم یاد می‌شود، یکی از مهم‌ترین دغدغه و نگرانی که دارد، آینده مبهم و پیچیده است که در پیش رو دارد. انسان معاصر بر خلاف نسل‌های گذشته به سادگی و راحتی سرنوشت خود را به بخت، اقبال، تقدیر و مفاهیم رازآلود دین و مذهب نمی‌سپارد، بلکه تلاش می‌کند که از روی دانش و جمع‌آوری اطلاعات و برنامه‌ریزی صحیح، در ساختن آینده خود ایفای نقش کند. این انسان از روی حس

۵. رفاه اجتماعی

رفاه اجتماعی به معنای افزایش سطح درآمد و تغییر در الگوی مصرف است که باعث بهبود، آسایش و سلامت جامعه می‌گردد. بر اساس تحقیقات صورت گرفته، وقتی سطح درآمد افزایش پیدا کند تغییر در الگوی مصرف به وجود می‌آید؛ مثلاً با افزایش سطح درآمد، هزینه‌های خوراک، پوشاک، مسکن، برق و ... روند رو به کاهش خواهد داشت، در مقابل روحیه خیرخواهی، حمایت از بی‌نویان و نگرش‌های اخلاقی در جامعه افزایش می‌یابد. همچنین با افزایش سطح درآمد، نیازهای جدیدی در جامعه شکل می‌گیرد که نسل‌های پیشین اصلاً شناختی نسبت به آن‌ها نداشته‌اند.

• انسان معاصر در تلاش است که با افزایش سطح درآمد خود، تغییری در الگوی مصرف به وجود آورد و از این طریق بتواند نگرش‌های اخلاقی و خیرخواهی را در جامعه به وجود آورد.

جمع‌بندی

دانشجویان عزیز که در قلمرو نسل هزاره سوم قرار دارند در پناه حمایت و لطف خداوند تلاش نمایند که ظرفیت‌های علمی خود را افزایش داده و رسالت‌های انسانی و اسلامی خود را به درستی ایفا نمایند.

در این مسیر خطوط اصلی حرکت و راهنمایی دانشجویان توجه به شاخص‌های زیرانسان معاصر است:

آینده‌نگری، دانش‌افزایی، مهارت‌های انسانی، مهارت‌های تکنیکی و رفاه اجتماعی.

بدون شک شاخص اصلی قدرت انسان معاصر قدرت مهارت‌های فنی و تکنیکی است. اهمیت و ارزش مهارت‌های فنی و تکنیکی آن‌چنان بالا است که می‌توان گفت: موضوعات مانند جهانی شدن، توسعه ارتباطات، آموزش الکترونیکی، رفاه اجتماعی و ساخت انسان‌های مشابه به وسیله مهارت‌های فنی و تکنیکی انجام می‌گیرد. نسل معاصر گرایش و تمایلات فکری و روانی‌شان به روش‌های کیفی علوم انسانی رو به کاهش است. این‌ها تلاش می‌کنند که با روش‌های کمی و تکنیکی ارزش و منزلت تحقیقات علمی خود را به دست بیاورند.

۴. مهارت‌های انسانی

مهارت‌های انسانی به معنای قدرت و توانایی کار کردن با تیم و گروه است. منشأ اساسی مهارت‌های انسانی ویژگی‌های شخصیتی افراد است؛ ولی از طریق آموزش و تربیت نیز می‌شود که مهارت‌های انسانی را در رفتار انسان نهادینه نمود. خوب حرف زدن، محبت کردن، احترام گذاشتن، کمک و همکاری کردن با دیگران، تقسیم کار، ایجاد انگیزش، تعامل و ارتباطات مؤثر از مؤلفه‌های اصلی مهارت انسانی به شمار می‌رود. در اهمیت و ارزش مهارت‌های انسانی همین بس که در دنیای معاصر، شاخص انسان باسواد و انسان بی‌سواد مهارت‌های انسانی تعیین شده است.

کسانی که از مهارت انسانی برخوردار باشند، انسان‌های باسواد تلقی می‌شوند، هرچند خواندن الفبا را بلد نباشند، از سوی دیگر کسانی که فاقد مهارت‌های انسانی باشند، از جمله انسان‌های بی‌سواد شمرده می‌شوند، اگرچه دارای تحصیل و تخصص باشند. نسل معاصر تلاش می‌کنند که با کسب مهارت‌های انسانی، خود را در گروه‌های باسواد قرار دهند.

بررسی مقایسه‌ای میزان آگاهی

دانشجویان خانم دانشگاه

خاتم النبیین ﷺ و دانشجویان

انستیتوت علوم صحتی ولایت غزنی

در مورد سرطان پستان

عارفه نوری (دانش‌آموخته رشته قابلگی)

پیشین از این بیماری و شیوه‌های پیش‌گیری و درمان آن برای بانوان لازم است. به ویژه اینکه در افغانستان عدم آگاهی بسیاری زنان مبتلا به سرطان سینه یا پستان سبب شده است که زنان مبتلا به این سرطان جانشان را از دست بدهند. این مسائل باعث شد که در تحقیق حاضر میزان آگاهی دانشجویان دو مرکز علمی در غزنی را از این بیماری به ارزیابی نشست و مورد بحث قرار دهیم؛ اما قبل از آن لازم است که روش کار را در این تحقیق بیان نموده و اشاراتی هم در مورد سرطان پستان داشته باشیم.

روش نمونه‌گیری

به صورت نمونه در دسترس از بین محصلین رشته قابلگی انستیتوت علوم صحتی غزنی ۱۱۰ نفر و از پوهنتون خاتم النبیین نیز ۱۱۰ نفر که دارای معیارهای ورود به پژوهش بودند، انتخاب شده و پرسشنامه در اختیار آن‌ها قرار داده شده و از هر یک از محصلین خواسته شد که به سؤالات پرسشنامه به صورت دقیق پاسخ دهند.

روش انجام پژوهش

این مطالعه به صورت پرسش‌نامه‌ای صورت گرفته است که در آن در سال ۱۳۹۶ ش، ۲۲۰ محصل از دو مرکز علمی مذکور انتخاب شده و پرسش‌نامه‌ها در میان آن‌ها توزیع گردید. پرسش‌های این پرسشنامه در دو بخش تنظیم شده بود که در بخش اول آن به سؤالاتی در مورد دموگرافی مانند سن، محل تحصیل، محل زندگی، شغل و غیره پرداخته شده و در بخش دوم آن به سؤالات تخصصی مانند انجام دادن معاینه پستان توسط فرد توجه شده بود. تجزیه و تحلیل این سؤال‌ها توسط نرم‌افزار SPSS صورت گرفته است. با این توضیح روشن شد که روش گردآوری اطلاعات ما نیز پرسشنامه‌ای بوده است. با روشن شدن روش تحقیق، حال به استقبال این بحث می‌رویم که سرطان پستان چیست.

• مقدمه: سرطان پستان از جمله شایع‌ترین بیماری‌های پستان به حساب می‌آید این بیماری علت مرگ ۵۴۸۰۰۰ زن در کل جهان می‌باشد. گفته می‌شود که از هر هشت نفر زن یک نفر به این بیماری مبتلا بوده و سرطان پستان بیش از سایر سرطان‌ها باعث مرگ و میر زنان می‌شود. در افغانستان نیز سرطان سینه / پستان روند رو به رشد داشته و سالانه هزاران زن به آن مبتلا می‌شوند. پرداختن به این بحث و گسترش آگاهی اجتماعی در این زمینه و با هدف تأمین سلامتی زنان و مبارزه با این بیماری، یک هدف و وظیفه انسانی است؛ به خصوص اینکه در راستای توسعه اجتماعی-اقتصادی جامعه نیز نقش مهمی دارد. آنچه بحث ارزیابی آگاهی اجتماعی و از جمله آگاهی دانشجویان رانست به این بیماری ضرورت دو چندان می‌بخشد، درمان پذیر بودن این سرطان در مراحل اولیه وقوع آن است. بر این اساس آگاهی پیشین از روش تشخیص و نحوه پی‌گیری و برخورد درمانی مناسب با اختلالات شایع خوش خیم پستان، به ویژه آن‌های که از بدخیمی‌ها تقلید می‌کنند یا استعداد تبدیل شدن به بدخیمی را دارند، نقش مهمی در مبارزه با سرطان پستان و تأمین سلامت زنان دارد. به قول متخصصان هر اندازه سرطان پستان زودتر تشخیص داده شود، درمان آن آسان‌تر و موفقیت‌آمیزتر است. به همین دلیل اطلاعات

اواسط دهه ۱۹۴۰ به بعد دارد. گفته می‌شود که این بیماری علت مرگ ۵۴۸۰۰۰ زن در کل جهان می‌باشد. به عبارتی از هر هشت نفر زن یک نفر به این بیماری مبتلا بوده و سرطان پستان بیش از سایر سرطان‌ها باعث مرگ و میر زنان می‌شود. به صورت خاص در مورد افغانستان، تخمین زده می‌شود که امروزه هزاران زن در افغانستان مبتلا به سرطان سینه یا پستان هستند. به گونه‌ای که از آن به عنوان یکی از کشنده‌ترین و خطرناک‌ترین انواع سرطان برای زنان در سراسر جهان به ویژه برای زنان افغانستان نام برده شده است.

• البته به رغم اینکه آمار دقیقی در این مورد وجود ندارد، با این وجود گفته شده است که سالانه سه و نیم هزار نفر در افغانستان به سرطان سینه مبتلا شده و از این میان ۱۷۰۰ نفر جانشان را بر اثر این بیماری از دست می‌دهند.

اکنون که مباحث مقدماتی و ضروری تحقیق حاضر به انجام رسید، زمان آن است که موضوع اصلی به بحث گرفته شود.

بحث؛ ارزیابی سطح آگاهی...

تجزیه و تحلیل صورت گرفته از جامعه آماری نسبت به بخش اول پرسش‌ها نشان می‌دهد که در جامعه نمونه کوچک‌ترین فرد از نگاه سن ۱۹ و بزرگ‌ترین سن آن‌ها ۲۸ سال داشته‌اند، بیشتر آن‌ها ساکن شهر بوده و از لحاظ مدنی اکثر آن‌ها مجرد بوده‌اند. هم‌چنین مادران آن‌ها خانه‌دار و در عین حال بیشتر آن‌ها از لحاظ سطح تحصیلات بی‌سواد بوده‌اند. البته تعداد کمی از مادران هم در سطح عالی / لیسانس آموزش دیده‌اند؛ اما تعداد زیادتری از پدران محصلین مورد مطالعه شاغل بوده و سطح تحصیلات آن‌ها بهتر از سطح تحصیلات مادران بوده‌اند. به این معنی که بیشتر پدران از نظر سطح تحصیلات دارای مدرک لیسانس بوده‌اند. از لحاظ اقتصادی، اکثر دانشجویان مورد

چیستی سرطان پستان

سرطان پستان نوعی از سرطان است که عملکرد تقسیم سلولی در سلول‌های پستان را دچار اختلال می‌کند. سلول‌های سرطانی پستان در شخصی که مبتلا شده، بدون کنترل و بیش از حدی که لازم است، تکثیر می‌شوند. البته سرطان پستان انواع مختلفی دارد؛ نوع آن بستگی به این دارد که کدام نوع از سلول‌های پستان دچار این اختلال شده باشد و اینکه این سرطان ممکن است از جاهای مختلفی در پستان آغاز شود.

عوامل و روش تشخیص سرطان پستان

عوامل ابتلا به سرطان پستان دو نوع می‌باشد؛ عوامل غیرقابل جلوگیری و عوامل قابل جلوگیری. عوامل غیرقابل جلوگیری مثل عوامل ژنتیکی، افزایش عمر، آغاز عادت ماهوار در زنان قبل از سن ۱۲ سالگی و متوقف نشدن عادت ماهوار زنان بعد از سن ۴۵ تا ۵۰ سالگی می‌باشد. عوامل قابل جلوگیری داشتن اضافه‌وزن، شیر ندادن به اطفال، استفاده‌ی بی‌رویه از دواها به ویژه دواي ضد حاملگی، به خصوص بعد از سن ۴۵ سالگی، استفاده از دواي هورمونی، به دنیا آوردن اولین طفل بعد از سن ۳۵ سالگی، غذای غیرصحیح، ورزش نکردن، در معرض شعاع قرار گرفتن و عدم فعالیت فیزیکی گفته شده است. علاوه بر موارد بالا، محیط زیست آلوده نیز بر مبتلا شدن به سرطان پستان نقش دارد.

در مورد روش تشخیص، توده‌های پستانی به خصوص انواع سرطانی آن معمولاً بدون علامت اختصاصی بوده و فقط از طریق معاینه فیزیکی و یا ماموگرافی غربالی تشخیص داده می‌شوند.

سرطان پستان در جهان و افغانستان

این بیماری در سطح جهان شیوع گسترده‌ای دارد و از عوامل مهم مرگ زنان در محدوده سنی ۳۵ تا ۵۵ ساله به حساب می‌آید. آمارها و شواهد نیز نشان از افزایش مداوم شیوع سرطان پستان از

هیپاتیت B

از کشنده ترین بیماری ها در
جهان و افغانستان

جواد صادقی

(دانشجوی رشته طب معالجوی)

• مقدمه: هیپاتیت B یکی از عمده ترین مشکلات صحت در جهان به شمار می رود. تقریباً ۴۵٪ مردم دنیا در مناطق هیپراندمیک (شیوع بیشتری مساوی ۸٪)، ۴۳٪ از آن ها در مناطق مزواندمیک (شیوع بین ۲٪ تا ۷٪) و ۱۲٪ در مناطق هیپواندمیک (شیوع کمتر از ۲٪) زندگی می کنند. گفته می شود که حدود ۲ میلیارد نفر در سراسر جهان به این ویروس آلوده شده و از آن میان ۳۵۰ میلیون نفر آن ها دچار عفونت مزمن می باشند. هم چنین سالانه ۵۰۰۰ نفر از بیماری مزمن کبدی ناشی از آن از بین می روند. البته در مورد میزان مرگ و میر ناشی از این بیماری آمار ۸۰۰۰۰۰ نفر در سال نیز گفته شده است. با توجه به این فراگیری و شدت آسیب زایی است که ۲۸ ژوئیه به عنوان روز جهانی هیپاتیت نام گذاری شده و همه ساله برای جلوگیری، مداوا و افزایش آگاهی در مورد هیپاتیت، از این روز تجلیل می شود. ۲۸ ژوئیه در واقع روز تولد دکتر «باروخ ساموئل بلومبرگ» برنده جایزه نوبل پزشکی است که ویروس هیپاتیت B را شناسایی و واکسن آن را تولید کرد.

در افغانستان آمار دقیقی از شمار مبتلایان به این بیماری وجود ندارد؛ اما پزشکان می گویند شمار مبتلایان به آن در حال افزایش است و اکنون ده ها هزار نفر در کشور از بیماری هیپاتیت B رنج می برند. همان گونه که از تعداد مبتلایان به این بیماری در افغانستان آمار و اطلاعات دقیقی در دست نیست، آگاهی لازم نسبت به این بیماری مهلک در میان مردم وجود ندارد. به همین دلیل ارائه اطلاعات هر چند اجمالی نسبت به این بیماری، طرق ابتلا، راه های پیشگیری... برای مردم لازم و ضروری است. افزایش اطلاعات جامعه نسبت به این

مطالعه دارای وضعیت اقتصادی متوسط و تعداد کمی از وضعیت اقتصادی ضعیف برخوردار بوده اند. در مورد بخش دوم پرسش ها، مطالعه ما نشان می دهد که سطح آگاهی محصلین هر دو مرکز علمی در مورد سن شروع و روش صحیح انجام معاینه پستان بالا است؛ اما سطح آگاهی محصلین رشته قابلگی پوهنتون خاتم النبیین نسبت به میزان آگاهی محصلین انستیتوت های علوم صحتی بالاتر است. این فزونی و برتری را در مورد شروع سن معاینه پستان (۴.۵۶ درصد در مقابل ۲.۸۸ درصد)؛ و نیز در مورد روش صحیح انجام معاینه پستان، می توان مشاهده کرد (۸۰ درصد در مقابل ۵.۹۴ درصد). این مسئله ضرورت برگزاری کلاس های آموزشی در مورد خودآزمایی سرطان پستان، بر علاوه بالا بردن سطح تحصیلات محصلین انستیتوت علوم صحتی عمر را گوشزد می کند.

نتیجه گیری نهایی

نتایج این مطالعه نشان داد که میزان آگاهی محصلین انستیتوت های علوم صحتی نسبت به محصلین رشته قابلگی انستیتوت پوهنتون خاتم النبیین در مورد سن مناسب و روش صحیح انجام معاینه پستان کمتر بوده است. در این صورت توصیه می گردد که محصلین انستیتوت های علوم صحتی ولایت غزنی باید میزان تحصیلاتشان را بالا ببرند و همچنان برای بلند بردن سطح آگاهی محصلین هر دو گروه در مورد سرطان پستان، کلاس های آموزشی ماهوار، و همکاری کارمندان صحتی و استادان متخصص در هر دو گروه توصیه می شود.

پیشنهادها

۱. توجه بیشتر به مشکلات و مسائل محصلین در هر دو گروه ضرورت دارد.
۲. ایجاد مراکز صحتی در مرکز و ولسوالی ها جهت مشوره دهی به زنان در مورد سن انجام معاینه پستان و روش صحیح انجام معاینه آن.
۳. برگزاری سیمینارهای علمی جهت بلند بردن سطح آگاهی دانشجویان.
۴. بلند بردن سطح تحصیلات محصلین.

می‌شود. اما در بعضی موارد، به خصوص در نوع حاد این بیماری، نشانه‌هایی به صورت علائم سرماخوردگی، بدن‌دردی، خستگی و بی‌حالی شدید، کم‌اشتهایی، تهوع، تب، سوزش عضلات، زرد شدن رنگ پوست و سفیدی چشم‌ها، تیره شدن رنگ ادرار و غیره ... از خود نشان می‌دهد.

راه‌های ابتلا به هپاتیت B

راه‌های ابتلا به این بیماری و انتقال آن به افراد دیگر، متعدد و متنوع است که در اینجا به صورت فهرست‌وار به بعضی از این راه‌ها اشاره می‌شود: ۱. انتقال عمودی از مادر به جنین، اگر مادر به این بیماری مبتلا باشد، می‌تواند باعث بیماری نوزاد شود ۲. راه پوستی که شامل خال‌کوبی و حجامت می‌باشد، ۳. تماس جنسی، ۴. استفاده از تیغ، سوزن و دیگر وسایل از این دست، ولی آلوده به این ویروس، ۵. استفاده از مسواک آلوده ...

درمان و پیشگیری

حدود ۹۵ درصد افراد مبتلا به هپاتیت B درمان می‌شوند؛ ولی ۵ درصد از مبتلایان تبدیل به ناقل شده و درصدی از ناقلین گرفتار نوعی بیماری به نام هپاتیت B مزمن یا سرطان کبد خواهد شد. اما پیشگیری بهتر از درمان است. راه مطمئن و مؤثر پیشگیری این بیماری، واکسیناسیون است. واکسن این بیماری طی ۳ مرحله تزریق زیرپوستی در دوره‌های ۶ ماهه زده می‌شود و ۹۰ تا ۹۵ درصد ایمنی ایجاد می‌کند. علاوه بر این برای جلوگیری از توسعه این بیماری، ضروری است که زنان باردار آزمایش هپاتیت B را انجام دهند تا در صورت مبتلا بودن مادر به این بیماری، اقدام لازم برای جلوگیری از ابتلای نوزاد به این بیماری صورت گیرد. اقدام دیگر در مسیر پیشگیری، از بین بردن سرسوزن‌های یک بار مصرف، استریل کردن صحیح وسایل پزشکی و دندان‌پزشکی، غربالگری خون و فرآورده‌های خونی و آموزش لازم

بیماری، شدت و میزان شیوع و گسترش آن تحت تأثیر قرار می‌دهد. این نوشتار بر همین اساس به نگارش درآمده است.

هپاتیت B چیست؟

هپاتیت B (Hepatitis B)، ویروسی است با ژنوم DNA دو رشته‌ای حلقوی که یک از عوامل مهم عفونی در دنیا می‌باشد. در این بیماری کبد مورد تهاجم قرار گرفته و به صورت بیماری حاد و مزمن ظاهر می‌شود. در واقع هپاتیت B یکی از علل شایع هپاتیت ویروسی حاد و علت عمده بیماری مزمن کبدی و کارسینوم هپاتوسلولار (carcinoma Hepatocellular) و واسکولیت نکروزان (Necrotizing vasculitis) (نکروز عروق) در جهان است. این بیماری ناشی از ورود ویروس هپاتیت B به بدن بوده و در طول شش ماه بعد از آنکه بیمار در معرض ویروس قرار گرفت، به وجود می‌آید. نوع حاد این بیماری در اکثر موارد بهبود می‌یابد؛ اما چیزی در حدود کمتر از ۵ درصد آن می‌تواند مزمن باشد. این نوع هپاتیت B (مزمن) خطرناک بوده و باید تحت درمان دارو قرار گیرد تا به شرایط خطرناکی مانند نارسایی کبدی، سیروز، و سرطان کبد تبدیل نشود.

این بیماری که مردم افغانستان بیشتر آن را به نام زردی یا یرقان می‌شناسند، یکی از مرگبارترین بیماری‌ها است که سالانه هزاران و یا صدها هزار قربانی از مردم جهان می‌گیرد و از آن به عنوان «کشنده خاموش» هم یاد می‌شود. زیرا در بعضی موارد تا زمانی که کاملاً بیمار آسیب ندیده، هیچ نشانه‌ای از آن ظاهر نمی‌شود. این بیماری نسبت به HIV بسیار عفونی‌تر توصیف شده است.

علائم و نشانه‌ها

این بیماری در بعضی موارد هیچ علامت و نشانه‌ای از خود بروز نمی‌دهد؛ به همین دلیل مزمن می‌شود. مثل آنجایی که فرد مادرزادی به این بیماری مبتلا شود. این نوع ابتلا اکثراً مزمن

به گروه‌های در معرض خطر از مهم‌ترین راه‌های پیشگیری از این بیماری در جامعه می‌باشد.

نتیجه‌گیری

هپاتیت B یک عفونت ویروسی خطرناک است که در طول شش ماه اول بعد از آنکه بیمار در معرض ویروس هپاتیت B قرار گرفت، ایجاد می‌شود. این بیماری اگر درمان نشود، می‌تواند به شرایط خطرناکی همچون نارسایی کبدی، سیروز و سرطان کبد تبدیل شود.

این بیماری از طریق خون، تماس جنسی با شخص بیمار، استفاده از سوزن آلوده، مادران بیمار... به افراد دیگر سرایت کند. این بیماری بعضاً هیچ علامتی نداشته و به راحتی تبدیل به مزمن می‌شود؛ اما در حالت حاد، به صورت علائم سرماخوردگی، بدن‌دردی، خستگی و بی‌حالی شدید، سوزش عضلات، زرد شدن رنگ پوست و سفیدی چشم‌ها... خود را نشان می‌دهد. واکسن از جمله مطمئن‌ترین و به صرفه‌ترین راه پیشگیری این بیماری گفته شده است.

گزارش‌ها

- ❁ دانشگاه خاتم النبیین ع بر فراز قله سبز افتخارات علمی
- ❁ تازه‌های نشر
- ❁ سونامی اعتیاد در پایتخت فرهنگی جهان اسلام
- ❁ گزارش سفر نه ساله مدیریت فارغ‌التحصیلان
- ❁ تقدیر از دانشجویان برتر
- ❁ و ...

جامعه و استانداردهای روز دنیا می باشد. دریافت سند اعتبار علمی، بستر توسعه و گسترش هر نوع فعالیت علمی (افزایش رشته های جدید، ایجاد شعبات، راه اندازی مراحل بالاتر تحصیلی دکتری و ماستری) را برای دانشگاه خاتم فراهم نموده است.

این دستاورد عظیم را به مسئولین و هیئت رهبری دانشگاه خاتم، اساتید فرهیخته، همکاران زحمت کش، مردم افغانستان، جامعه علمی کشور، دانشجویان و فارغ التحصیلان عزیز تبریک عرض می کنیم و از خداوند بزرگ برای دست اندرکاران و پدیدآورندگان این سند افتخار، توفیقات مزید و همه جانبه را خواهانیم.

تازه های نشر

مدتی است که پاندمی کروناروند عادی زندگی را به هم ریخته و جوامع بشری و جهانی را در مضیقه و تنگنای بی سابقه ای قرار داده است؛ مراکز و نهادهای مختلف علمی، فرهنگی،

اداری، اقتصادی... زیادی را به تعطیلی کشانده و از این لحاظ ضربات و خسارات جبران ناپذیری را باعث شده است. بخش آموزشی دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شعبه غزنی نیز بر اثر شیوع این پدیده مرگبار آسیب دیده و با تعطیلی فعالیت های خود مواجه شده است؛ اما بخش پژوهشی و فرهنگی آن توانسته است که به فعالیت هایش ادامه داده و مسئولیت خطیر خود را در این شرایط پرخطر نیز به صورت موفقانه ای به انجام رساند. این بخش دانشگاه خاتم در این فصل پر اضطراب و التهاب موفق شد که آثار مکتوب زیر را به بازار علمی و فرهنگی کشور ارائه نماید:

دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
بر فراز قله سبز افتخارات علمی

دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ از بدو تأسیس در سال ۱۳۸۶، همواره بر کیفیت و معیاری بودن فعالیت های علمی در این دانشگاه تکیه و تأکید داشته است. این دانشگاه در طول نزدیک به یک و نیم دهه فعالیت علمی و آکادمیک خود، همواره بر این سیاست متعهد بوده و در ارائه خدمات علمی به کشور، با همت، تلاش و پشتکار دست اندرکاران و اعضای فرهیخته دانشگاه، معیارهای کیفی را منظور داشته و سیاست فوق را تطبیق نموده است. با توجه به این تلاش ها و مراقبت ها، دانشگاه خاتم النبیین، پس از پایان پروسه ارزیابی مرحله ی سوم تضمین کیفیت و اعتبار دهی وزارت تحصیلات عالی کشور، در تاریخ ۲۸/۱۰/۱۳۹۹ موفق به کسب سند اعتبار دهی علمی، از سوی این وزارت گردید. تضمین کیفیت و اعتبار دهی علمی یک فرایند مهم و ارزشمند در مسیر نهادسازی و ارتقاء کیفی سطح تحصیلات عالی کشور، هماهنگ با نیازهای

۱. دو فصلنامه علمی- پژوهشی «اندیشه خاتم». شماره ۵ این نشریه برای بهار و تابستان ۱۳۹۹ ش، پس از یک وقفه نسبتاً طولانی به بازار نشریات علمی کشور عرضه شد. در این شماره فرهیختگان و نویسندگان نکته‌سنج و دقیق‌النظر، مهم‌ترین مسائل فکری و دینی و ضروری‌ترین موضوعات مورد نیاز جامعه... را به بحث گرفته‌اند؛ مباحثی همچون «عقلانیت اسلامی؛ مبنای تمدن نوین اسلامی»، «بررسی انتقادی دوگانه انگاری عقل»، «صلح و امنیت در اندیشه بیدل و ابن عربی»، «توسل و شفاعت جویی در اسلام؛ نقد و بررسی شبهات»، «همگرایی تاریخی در جهان اسلام: بر اساس روش جستاری بحران اسپریگنز»، «ازدواج اجباری دختران از منظر فقه مذاهب اسلامی و حقوق افغانستان» و «معیارهای انتخاب همراه زندگی از منظر حضرت خدیجه علیها السلام».

۲. نشریه دانشجویی «پیام خاتم». شماره ۱۵ این نشریه نیز برای فصل بهار و تابستان ۱۳۹۹ ش، از دیگر اقدامات و فعالیت‌های این بخش دانشگاه خاتم بود که در خدمت مخاطبان و خوانندگان عزیز قرار گرفت. در این شماره از نشریه علاوه بر پیام‌های دکتر سجادی و دکتر وحیدبینش به مناسبت آغاز سال تحصیلی ۱۳۹۹، مصاحبه با دکتر حبیبی...، گزارش کوتاه از فعالیت‌های دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شعبه غزنی، فعالیت‌های تحقیقاتی دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شعبه کابل...، سمینارهای علمی، خاطرات دانشجویی، معرفی منوگراف‌های برتر دانشجویان دانشگاه خاتم شعبه غزنی و معرفی دانشجویان برتر... تعدادی از مقالاتی تحت عنوان: «نابسامانی فرهنگی و

۳. گاهنامه خاتم شماره ۴ این گاهنامه در تابستان سال ۱۳۹۹ ش، به نشر رسیده و گفتارها و بیانات بزرگان و شخصیت‌های کشوری در مورد معلم بزرگ افغانستان، حضرت آیت‌الله محسنی حَاجِّهِ تَعَالَى، را بازتاب داده است. در این گفتارها، با برداشت‌ها و ذهنیت‌های افرادی همچون آیت‌الله محمد اسحاق فیاض، حامد کرزی، دکتر عبدالقیوم سجادی، دکتر محمد اشرف غنی، دکتر عبدالله عبدالله، عبدالرب رسول سیاف، استاد سرور دانش... از شخصیت، اندیشه و رفتار آیت‌الله محسنی آشنا خواهیم شد.

۴. مجموعه مقالات «اندیشه معلم افغانستان». فقیه متبحر، عالم مبارز و رجالی کم‌نظیر حضرت آیت‌الله محسنی از سرمایه‌های علمی، معنوی، اخلاقی و سیاسی جهان اسلام بود. فقدان این عالم بصیر و روشن‌ضمیر ضربه جبران‌ناپذیری برای امت اسلامی و به خصوص برای مردم بی‌پناه و زجرکشیده افغانستان به حساب می‌آید. گرامی داشت یاد و خاطره عالمان خدومی همچون معظم له که برای تنویر افکار و توسعه فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جامعه تلاش‌ها نموده، مرارت‌ها چشیده

علاقه‌مندان مباحث حقوقی و قضایی قرار گرفته است. گفته می‌شود، «معاونت در جرم از منظر حقوق کیفری افغانستان و ایران» نخستین اثر مستقل و علمی در این موضوع بوده که با چنین روشی نوشته شده است. تنظیم و ساماندهی کتاب مورد بحث هم در یک پیشگفتار به قلم دکتر سجاد، یادداشت دکتر سلیمی...، یک مقدمه و چهار فصل صورت گرفته است. در فصل اول کلیات و مفاهیم تحقیق مورد توجه واقع شده، در فصل دوم به شرایط و ارکان معاونت در جرم، در فصل سوم به جلوه‌های معاونت در جرم در حقوق جزای عمومی ایران و افغانستان و در فصل چهارم به مصادیق استقلالی جرم معاونت و سازوکار رسیدگی آن، در حقوق جزای اختصاصی افغانستان و ایران پرداخته شده است؛ در آخر هم منابع مورد استفاده تحقیق معرفی شده است.

گزارش سفر نه ساله

مدیریت فارغ التحصیلان

(معرفی اداره، مطالعه شرایط فراغت و بررسی روند

فارغ التحصیلی)

موسی خان صدرافضلی (مدیر امور فارغ التحصیلان

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی)

• مقدمه: سهم گیری فعال در پرورش فارغ التحصیلان توانمند و مؤثر در رشد علمی جامعه و تبدیل دانشگاه به یک مرکز علمی و آموزشی معتبر ملی و منطقه‌ای در عرصه‌های علم آفرینی، عرضه خدمات آکادمیک، تربیت نسل متعهد و متخصص، از مهم‌ترین شاخصه

و طعن‌ها شنیده و میراث ارزشمند و بی‌بدیلی را بر جا گذاشته است، از وظایف هر انسان با درک و درد جامعه و هواداران ترقی‌خواه و پاسداران ارزش‌های اصیل انسانی و اسلامی است.

بر اساس این درک، دانشگاه خاتم النبیین صلى الله عليه وآله وسلم شعبه غزنی با همکاری شعبه کابل این دانشگاه، به مناسبت اولین سالگرد عروج ملکوتی این عالم فرزانه و خدوم، مجموعه مقالاتی را در دست چاپ گرفت که در آن تعدادی از نویسندگان شناخته شده و بعضاً از مفاخر علمی کشور، در مورد اندیشه و عملکرد معظم له به بحث نشسته‌اند و مباحث و مطالبی مثل «نقش آیت‌الله محسنی در گسترش علوم اسلامی»، «رویکرد سند محور در آوردگاه ارزیابی میراث حدیثی (بازشناخت کتاب معجم الاحادیث المعتمره)»، «تفاوت‌های حقوقی زن و مرد در اندیشه آیت‌الله محسنی»، «راه حقیقت: بررسی کتاب صراط الحق آیت‌الله محسنی»، «اندیشه‌های فقهی / حقوقی آیت‌الله محسنی»، «حق حاکمیت مردم از دیدگاه آیت‌الله محسنی»، «رفتارشناسی اندیشه تقریبی آیت‌الله محسنی»، «نقش علایم ژنتیکی در اثبات نسب از منظر آیت‌الله محسنی»، «کارویژه‌های حکومت اسلامی از منظر آیت‌الله محسنی»، «آیت‌الله محسنی و هویت بخشی به جامعه اسلامی افغانستان» و «الگوی حیات طیبه با تأکید بر اندیشه اقتصادی آیت‌الله محسنی» را به تحلیل و تفسیر نشسته در خدمت علاقمندان و جامعه علمی کشور قرار داده‌اند.

۵. «معاونت در جرم از منظر حقوق کیفری افغانستان و ایران». این کتاب توسط دکتر خادم حسین حبیبی، رئیس دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی، به صورت علمی، آکادمیک و مقایسه‌ای به نگارش درآمده و در اول سال ۱۳۹۹ش، توسط انتشارات صبح امید و دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی چاپ شده و در اختیار دانش پژوهان و

اعتبار علمی دانشجو پس از پایان تحصیلات به مدرک آن بستگی دارد، فعالیت این حوزه به صورت یک کار اساسی و پایدار برای دانشگاه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مدیریت فارغ‌التحصیلان با تأیید و تثبیت فراغت، ایجاد سیستم و رویه یکسان و یکنواخت در سطح کلیه فارغ‌التحصیلان و نظارت بر اجرای مراحل فارغ‌التحصیلی و صیانت از حقوق دانش‌آموختگان دانشگاه و تأیید مدارک آنان با لحاظ کردن کیفیت و امنیت بالا، فعالیت می‌نماید.

اهداف و پلان:

اهداف و پلان‌های این اداره را به صورت تیتروار چنین می‌توان خلاصه کرد:

۱. تسریع در صدور مدارک فارغ‌التحصیلان در حداقل زمان ممکن؛
۲. مکانیزه کردن سیستم؛
۳. به حداقل رساندن هزینه در صدور مدارک فارغ‌التحصیلان و به حداکثر رساندن تسهیلات برای فارغ‌التحصیلان؛
۴. سازمان‌دهی انجمن فارغ‌التحصیلان؛
۵. ایجاد ارتباط با فارغ‌التحصیلان از طریق انجمن فارغ‌التحصیلان، نمایندگان واحدها، جلسات و نشست‌ها و کانال‌های الکترونیکی ویژه فارغ‌التحصیلان؛
۶. اخذ، تأیید و توزیع دیپلم دولتی برای تمامی فارغ‌التحصیلان؛
۷. تلاش در جهت معرفی، ثبت و راجستر نمودن فارغ‌التحصیلان در سازمان‌های آموزشی و مؤسسات معتبر ملی و بین‌المللی؛ به عنوان نمونه:
 - تلاش در جهت ثبت و راجستر و معرفی نمودن فارغ‌التحصیلان رشته طب معالجوی در موسسه بین‌المللی (World Directory of Medical Schools) یا (WDMS).
 - ثبت و معرفی فارغ‌التحصیلان رشته اقتصاد برای کارآموزی در (اطاق صنایع و معادن کشور).
 - معرفی فارغ‌التحصیلان رشته حقوق در

و مأموریت یک مرکز آکادمیک می‌باشد. دانشگاه خاتم النبیین صلى الله عليه وآله وسلم غزنی با در نظر داشت همین مهم از سال ۱۳۹۱ خدمات آموزشی و پژوهشی موفق و مؤثری را در ولایت غزنی آغاز نمود. از آن تاریخ تا کنون صدها تن از علاقه‌مندان علم و دانش، با فراگرفتن علم و آموختن مهارت از این دانشگاه فارغ و از طریق ادارات مختلف کشور مشغول خدمت‌گذاری به جامعه و مردم شده‌اند. دانشگاه خاتم النبیین صلى الله عليه وآله وسلم غزنی مفتخر است که توانسته است یک همچون مجموعه‌ی فعال و مؤثر انسانی را که با بروزترین علوم کاربردی مجهز است، به جامعه تحویل دهد و از این طریق به کشور و مردم خود خدمت کند.

مدیریت فارغ‌التحصیلان

معرفی و ساختار:

در مجموعه دانشگاه خاتم، بخشی است به نام مدیریت فارغ‌التحصیلان که از نظر ساختاری در زیرمجموعه‌ی معاونت علمی - تدریسی دانشگاه تعریف می‌شود. این اداره در راستای انجام کلیه‌ی امور مربوط به فارغ‌التحصیلان فعالیت می‌نماید و متشکل است از یک مدیر و در صورت لزوم چند همکار اداری؛ ضمن اینکه مدیریت آرشیف، نمایندگی دانشگاه در وزارت تحصیلات عالی و انجمن فارغ‌التحصیلان نیز در ساختار این اداره شامل می‌باشد. مدیریت امور فارغ‌التحصیلان امانت‌دار تمام زحمات دانش‌آموختگان و ارزش‌یابی‌هایی است که اساتید محترم در طول سال‌ها تدریس انجام داده‌اند. علاوه بر این مدیریت فارغ‌التحصیلان پل ارتباطی دانش‌آموختگان با سایر دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور و مراکز دولتی و خصوصی در ارتباط با تأییدیه تحصیلی، تأییدیه مدارک و تأییدیه موارد لازم در جهت تثبیت فراغت و اشتغال و ادامه تحصیل دانشجویان نیز می‌باشد.

اهمیت و ضرورت:

یکی از مهم‌ترین امور معاونت علمی - تدریسی بحث فراغت از تحصیل است و با توجه به اینکه

عنوان یکی از معتبرترین مراکز اکادمیک با نه (۹) سال فعالیت خویش در این ولایت با دستاوردهای چشمگیری همراه بوده و توانسته است یک مجموعه نیروی انسانی فعال و خلاق را به جامعه تحویل دهد که می‌توان به برخی از دستاوردهای مربوط به فارغ‌التحصیلان این دانشگاه به طور ذیل اشاره کرد:

۱. شش دور فراغت از چهار رشته تحصیلی در مقطع لیسانس؛
۲. ایجاد آرشیف منظم و تشکیل پرونده فارغ‌التحصیلی.
۳. ایجاد کانال‌های ارتباطی الکترونیکی جهت استحکام ارتباط بیشتر، بهتر، سریع‌تر، کم هزینه‌تر و مؤثرتر برای فارغ‌التحصیلان (کانال‌های تلگرامی مخصوص فارغ‌التحصیلان برای ذکور و اناث به صورت مجزا ایجاد شده و توانسته است موفق عمل نماید).
۴. قبولی بیش‌ترین فارغ‌التحصیلان رشته طب معالجوی در امتحان اکمال تخصص در سال‌های ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۵. قبولی تمامی فارغ‌التحصیلان رشته طب معالجوی در امتحان Exit exam و تأیید درجه تحصیلی‌شان به حیث MD از طرف وزارت تحصیلات عالی و وزارت صحت عامه کشور.
۶. جذب بیش از ۷۳٪ فارغ‌التحصیلان در ادارات دولتی و خصوصی مطابق رشته تحصیلی.
۷. معرفی فارغ‌التحصیلان به دانشگاه‌های

(کلینیک‌های حقوقی) معتبر کشور. چشم‌انداز: ایجاد سیستم جامع و یکپارچه فارغ‌التحصیلان در سطح کل دانشگاه.

رسالت / مأموریت:

هر واحد اداری بر اساس نیاز و ضرورت در یک سازمان ایجاد می‌شود، مدیریت فارغ‌التحصیلان نیز بر اساس نیازی که در بخش معاونت علمی - تدریسی به منظور انجام امور مربوطه برای فارغ‌التحصیلان وجود دارد، ایجاد و برای رفع نیازمندی‌های موجود در روند فارغ‌التحصیلی با توجه به مأموریت‌های ذیل فعالیت می‌نماید:

- تشکیل پرونده فارغ‌التحصیلی برای دانشجویانی که واحدهای درسی‌شان را با موفقیت به پایان رسانیده‌اند، با معرفی اداره امور محصلان؛

- بررسی مدارک فارغ‌التحصیلی؛ شامل کنترل ریزنمرات، کنترل مدارک ثبت نام، بررسی مدارک ارسالی و مراتب فراغت از تحصیل از طرف امور محصلان؛

- اقدامات لازم جهت تسویه حساب کامل دانشجویان با دانشگاه از ادارات مربوطه، قبل از صدور مدارک فارغ‌التحصیلی؛

- صدور گواهینامه موقت پایان تحصیلات و طی مراحل تأیید آن توسط وزارت تحصیلات، در هماهنگی با معاونت علمی - تدریسی؛

- انجام امور مربوط به صدور مدرک تحصیلی، ارسال به وزارت تحصیلات عالی جهت اخذ تأیید و امور مربوط به اعطای دانشنامه و ریزنمرات به فارغ‌التحصیلان دانشگاه؛

- برنامه‌ریزی و تدارک جشن فارغ‌التحصیلی؛ - ارتباط با فارغ‌التحصیلان و ایجاد انجمن‌های فارغ‌التحصیلی؛

- تهیه آمار تحلیلی فارغ‌التحصیلان.

دستاوردها:

دانشگاه خاتم‌النبیین عَلَيْهِمُ السَّلَامُ شعبه غزنی به

- خارج از کشور برای کارآموزی و ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر تحصیلی. به عنوان نمونه:
- دانشگاه بین‌المللی اهل بیت (علیهم‌السلام) در کشور ایران (ماستری)؛
 - دانشگاه تربیت مدرس در کشور ایران (ماستری)؛
 - دانشگاه بیرجند در کشور ایران (کارآموزی)؛
۸. برگزاری موفقانه چهار دور جشن فارغ‌التحصیلی.

شرایط فراغت از تحصیل:

- شرایط فراغت از تحصیل بر اساس نظامنامه آموزشی دانشگاه قرار ذیل است:
۱. تمام دروس دوره تحصیلی را موفقانه گذرانده و در تمام واحدهای الزامی دوره مطابق به نصاب درسی، نمره قبولی داشته باشد.
 ۲. در موعد معین مونوگراف یا پایان‌نامه خود را تدوین و با نمره قابل قبول از آن دفاع نموده باشد.
 ۳. اوسط کل نمرات وی در هیچ حال کمتر از ۶۰ نباشد.
 ۴. حد اکثر مدت مجاز تحصیل مندرج در ماده هجدهم این نظامنامه، سپری نشده باشد.
 ۵. با امور مالی دانشگاه تصفیه حساب نموده باشد.
 ۶. سایر ادارات دانشگاه عدم مسئولیتشان را تأیید نموده باشد.

مجموع واحدهای مورد نیاز برای فارغ‌التحصیلی بر اساس رشته

واحد مورد نیاز		رشته	شماره
اناث	ذکور		
۲۵۱	۲۴۷	طب معالجوی	۱
۱۳۶	۱۳۶	اقتصاد و مدیریت	۲
۱۳۶	۱۳۶	فقه و حقوق	۳
۱۳۶	۱۳۶	علوم سیاسی	۴

گزارش آماری فارغ التحصیلان:

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی که در رشته‌های علوم طبی، اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی با اخذ جواز رسمی از طرف وزارت تحصیلات عالی در رشته‌های تحصیلی مذکور در مقطع لیسانس محصل جذب نموده و با سپری نمودن سمسترهای تحصیلی از سال ۱۳۹۴ خورشیدی به این طرف از رشته‌های اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی شش دور و از سال ۱۳۹۶ خورشیدی به این طرف از رشته طب معالجوی چهار دور فارغ التحصیل داشته و سالانه تعداد زیادی از فارغ التحصیلان رشته‌های مذکور با اخذ اسناد تحصیلی‌شان از اداره فارغ التحصیلان این دانشگاه مطابق تخصص فراگرفته‌شان وارد بازار کار شده و در موقعیت‌های مهم و موفقیت‌های بسیاری دست یافته‌اند.

آمار تفصیلی فارغ التحصیلان بر اساس سال فراغت و با تفکیک جنسیت، از هر رشته مطابق سال ورود و سال فراغت در جدول ذیل بیان شده است:

شماره	رشته	سال ورود	فارغ										جمع کل
			۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۶		۱۳۹۵		۱۳۹۴		
			اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	
۱	علوم طبی	۱۳۹۱											۶۳
		۱۳۹۲											۶۸
		۱۳۹۳											۱۰۷
		۱۳۹۴											۵۴
		۱۳۹۵											۴۳
		مجموع											
۲	اقتصاد	۱۳۹۱											۱۰۲
		۱۳۹۲											۹۳
		۱۳۹۳											۷۹
		۱۳۹۴											۶۱
		۱۳۹۵											۳۲
		۱۳۹۶											۲
مجموع												۳۶۹	
۳	حقوق	۱۳۹۱											۹۸
		۱۳۹۲											۷۱
		۱۳۹۳											۸۸
		۱۳۹۴											۶۰
		۱۳۹۵											۶۳
		مجموع											
۴	علوم سیاسی	۱۳۹۱											۵۸
		۱۳۹۲											۳۸
		۱۳۹۳											۵۱
		۱۳۹۴											۲۱
		۱۳۹۵											۸
		مجموع											
		مجموع فارغین علوم طبی		ذکور	اناث							مجموع	
		مجموع فارغین علوم انسانی		ذکور	اناث							مجموع	
		مجموع فارغان تمامی رشته‌های دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی از سال ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۸		ذکور	اناث							آمار نهایی	
				اناث	ذکور							۱۲۶۰	

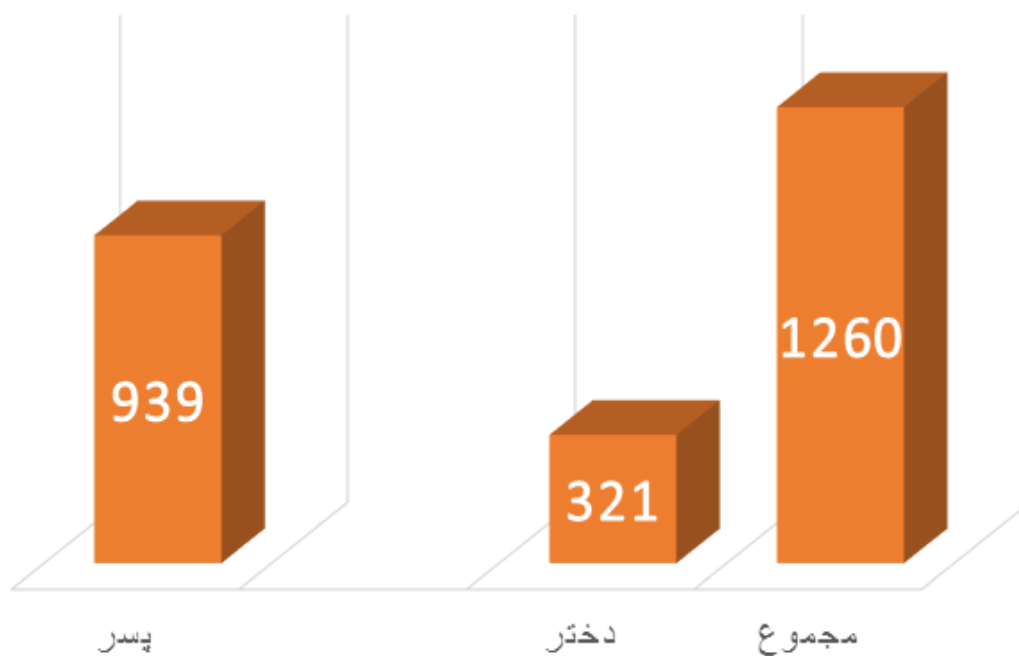
مسئول اجرا: مولی‌خان صدر الغنی "مدير قیام التحصیلان"

دانشگاه خاتم النبیین از سال ۱۳۹۴ تا سال ۱۳۹۸ به تعداد ۱۲۶۰ نفر فارغ التحصیل داشته که از نظر جنسیتی ۹۳۹ آن ذکور و ۳۲۱ آن اناث بوده‌اند.

مجموع کلی به تفکیک جنسیتی	ذکور	اناث	مجموع
	۹۳۹	۳۲۱	۱۲۶۰

نمودار آمار کلی فارغین به تفکیک جنسیت

نگاهی به سیستم دانشگاهی سیب (LMS)

دانشگاه خاتم النبیین -

شعبه غزنی

صفرعلی فصیحی

مدیریت عمومی امور محصلان

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی

زمینه استفاده از این سیستم را برای دانشجویان عزیز و اساتید گرامی فراهم نموده است. امور محصلان این دانشگاه در بدو ورود و پذیرش، تمامی اطلاعات دانشجویان را ثبت این سیستم نموده و برای آن‌ها یوزرنیم تعریف می‌کند که تا زمان فراغت می‌توانند، به صورت تمام وقت، از این سیستم و از یوزرنیم خود استفاده نموده و امورات دانشجویی‌شان را حل کنند؛ آن هم در سریع‌ترین زمان ممکن و با پرداخت کم‌ترین هزینه مالی. هم‌چنین امور اساتید این دانشگاه یوزرنیمی برای اساتید محترم تعریف نموده و زمینه استفاده از این سیستم را برای آن‌ها ایجاد می‌کند. بنابراین سیستم دانشگاهی سیب سهولت‌های قابل ملاحظه‌ای را برای عموم دانشجویان عزیز و اساتید محترم به وجود آورده است. البته گسترش ویروس کرونا باعث شد که استفاده از فناوری اطلاعات جهت حل امور آموزشی و اداری مورد توجه ویژه دانشگاه خاتم النبیین قرار گیرد و بر اثر تلاش‌های جدی آمریت محترم امور محصلان شعبه مرکز جناب آقای نوری و همکاران‌شان سیستم دانشگاهی سیب این مرکز علمی در هر دو شعبه از MIS به

امور محصلان از پرکارترین بخش‌های دانشگاه‌ها به حساب آمده و مرجع حل بسیاری از مشکلات و امورات دانشجویی به شمار می‌رود. به همین دلیل مراجعه حضوری و فیزیکی به این اداره تراکم کاری و صفوف طولانی را رقم می‌زنند و احیاناً ناراحتی‌هایی را نیز به وجود می‌آورد. بدتر اینکه زمان زیادی را از اداره و ارباب رجوع (دانشجویان) تلف می‌کند. راه اندازی سیستم دانشگاهی سیب (LMS) از سوی دانشگاه کمک زیادی است برای حل این مشکل اداری که با کمترین هزینه زمانی، بدون نیاز به مراجعه حضوری و فیزیکی به اداره و به صورت تمام وقت، گره‌گشای بسیاری از امورات دانشجویی است.

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی از سال ۱۳۹۵

LMS ارتقاء یابد. امروزه کارهای زیر اساتید و دانشجویان در دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی از طریق این سیستم قابل انجام است:

۱. انتخاب واحد دانشجویان در شروع هر سمستر مطابق با تقویم آموزشی،
 ۲. مشاهده نمرات در هر زمانی که دانشجویان متمایل باشند،
 ۳. مکاتبه دانشجویان با اساتید و خواهان تجدیدنظر شدن در مورد نمرات (در صورت داشتن اعتراض)،
 ۴. حضور و غیاب دانشجویان توسط اساتید محترم به صورت آنلاین،
 ۵. ثبت نمرات دانشجویان، توسط اساتید، در سیستم.
- علاوه بر موارد فوق، سیستم دانشگاهی سیب کارکرد دیگری هم دارد؛ مثل گرفتن جدول اساس، جدول نتایج، جدول فراغت و وضعیت تحصیلی دانشجویان بر حال و فارغ التحصیل جهت گزارش به مقامات بالا.
- مطلب دیگر اینکه هر دانشکده ادمین دانشکده مربوطه است که با یورزنی می تواند محصلین دانشکده خود را مورد بررسی قرار دهد و اطلاعات کلی دانشجویان را در اختیار داشته باشد. هم چنین معاونت علمی و ریاست دانشگاه هم ادمین کلی است که می توانند وضعیت کلی محصلین را بررسی کند.

راه اندازی اولین کارگاه آموزش مهارت‌های سخنوری و فن بیان

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی به همت آمریت فرهنگی (سید نجیب الله و جاهت)، حمایت‌های بی دریغ ریاست محترم دانشگاه و همکاری اساتید فرهیخته دکتر علیرضا ناصری و دکتر بسم الله مهدوی، اولین دور کارگاه آموزش مهارت‌های سخنوری و فن بیان را برای رشد مهارت‌های سخنوری دانشجویان، در تاریخ ۱۳۹۹/۸/۱۶ برگزار نمود. این دوره که با استقبال کم نظیر دانشجویان مواجه شده بود، در دو بخش تئوری و عملی دنبال گردید. مرحله نهایی این برنامه آموزشی مهارتی روز سه شنبه ۱۳۹۹/۹/۲۵ در قالب راه اندازی مسابقه سخنوری میان شرکت کنندگان برتر و پیشتاز در رقابت‌های اولیه، در سالن اجتماعات دانشگاه برگزار شد. در این مرحله از برنامه، ریاست محترم دانشگاه، معاونین محترم و شماری از اساتید نیز به منظور تشویق و ترغیب هرچه بیشتر دانشجویان شرکت ورزیده بودند. برنامه با تلاوت آیات چند از کلام الله مجید توسط عزیز الرحمن روحانی محصل سال اول طب معالجوی، پخش سرود ملی و گرداندگی مجری موفق محمد هادی حقجو، محصل سال دوم رشته علوم سیاسی، آغاز و در ادامه ۸ تن از دانشجویان پیرامون «جایگاه، نقش و

مسئولیت دانشجویان در جامعه» سخنرانی نموده و در یک فضای رقابتی مهارت‌هایشان را به نمایش گذاشتند. البته این برنامه سخنران ویژه نیز داشت که آن هم ریاست محترم دانشگاه خاتم النبیین غزنی جناب دکتر حبیبی بود. ایشان در ابتدا از برگزارکنندگان این کارگاه مهارت افزایی تقدیر به عمل آورده و این برنامه آمریت فرهنگی را کار بنیادین عنوان نمودند که قطعاً نتایج مطلوبی را برای دانشجویان به دنبال خواهد داشت. به باور ایشان تعداد زیادی از دانشجویان، به رغم توانمندی‌های فراوان و داشتن ایده‌های مفید، قادر به برقراری ارتباط مناسب با جامعه و انتقال مؤثر دیدگاه‌های خود نیستند. این امر بیانگر ضعف مهارت‌ها و فن بیان در آن‌ها است. دکتر حبیبی در ضمن صحبت‌های خود ارتباطی را به ابزار سرد و گرم تقسیم نموده و سخن و بیان را جزء ابزار گرم به حساب آورد که در آن مخاطب وادار به تجزیه و تحلیل می‌شود. وی تأثیر و نفوذ سخن را بیشتر از هر نوع سلاح دیگر عنوان نمودند. دکتر حبیبی در ادامه سخنان خود به تبیین اهمیت سخن و بیان، از نظر قرآن پرداخته و به دعای حضرت موسی برای رفع عقده و گره از زبان، به منظور تسهیل در انتقال پیام به مردم، اشاره نمودند. ریاست محترم دانشگاه در پایان سخنان خود بر تداوم و ارتقای کمی و کیفی این

دست برنامه‌های کاربردی و مهارتی تأکید نمودند. در اخیر، نتایج مسابقه توسط هیئت داوران اعلان و جوایز سخنرانان برتر و هم‌چنین تصدیق‌نامه (سرتفکیت) های شرکت‌کنندگان این دور آموزش فن بیان توسط ریاست محترم، معاونین محترم و اساتید گران قدر به آن‌ها تقدیم شد.

آن‌ها را و مهم‌تر اینکه گوشه‌هایی از چالش‌های اجتماعی این ولایت را گزارش و بازتاب داده باشد. آنچه در اینجا می‌خوانید، تلفیق و گزینشی است از مطالب مصاحبه با داکتر صاحب گلستانی و گفتگوهای جدید آقای اصغری.

بر اساس اطلاعات ارائه شده، حداقل تا یک سال قبل، حدود ۸۰ هزار نفر معتاد در ولایت غزنی وجود داشته که حدود ۹۰٪ این تعداد افراد را مردان، ۵٪ را زنان و ۵٪ دیگر را کودکان تشکیل می‌داده‌اند. از این میان ۱۰٪ آن‌ها خطرناک توصیف شده‌اند. با توجه به روند رو به رشد و قوت‌گیری این سونامی، انتظار نیست که طی یک سال اخیر آمار آن‌ها پایین آمده باشد.

البته گفته می‌شود که تا یک سال قبل، حدود هفت تا هشت هزار نفر معتاد در شفاخانه معتادین این شهر درمان شده‌اند و ۵۰ تا ۷۵ نفر دیگر تحت درمان بوده‌اند؛ اما اطمینان از اینکه درمان‌شدگان دوباره به حالت اعتیاد پیشین برنگردند، وجود ندارد. گفتگوی آقای اصغری هم نشان می‌دهد که بعضی از معتادینی که بارها از سوی خانواده‌هایشان به مراکز ترک اعتیاد شهرهای مختلف کشور هدایت داده شده و پس از ماه‌ها و حتی پس از یک سال تحمل و تلاش درمان شده و صحت یافته‌اند، با یک برخورد مجدد با دوستان معتاد، مقاومتشان را از دست داده و به وضعیت سابق و پیش از درمان برگشته‌اند. همین مشکل باعث شده است

سونامی اعتیاد در پایتخت فرهنگی جهان اسلام

گزارش از حبیب‌الله اصغری
(دانشجوی سال دوم رشته حقوق)

تا چند دهه اخیر اعتیاد به مواد مخدر به عنوان یک مسئله و معضل اجتماعی در افغانستان موضوعیت نداشت. به خصوص بخش‌هایی از جامعه‌ی افغانستان اصلاً با مواد مخدری مثل تریاک... و خواص آن آشنایی نداشتند. از دهه ۱۳۷۰ ش، به بعد این امر به عنوان یک مسئله اجتماعی ظاهر شده و با شدت و سرعتی بیش از انتظار، رشد کرد. به گونه‌ای که امروزه مصرف مواد مخدر (صنعتی و غیرصنعتی) و مشروبات الکلی یک پدیده کاملاً شایع، طبیعی و قابل انتظار محسوب می‌شود و مناظر ناخوشایندی را در گوشه کنار شهرهای بزرگ کشور و از جمله در مرکز شهر غزنی ایجاد نموده است. افزایش تعداد مبتلایان به موادهای ویرانگر و مرگ‌آور و رفت‌وآمدهای آن‌ها در مکان‌های خاصی از شهر غزنی، گذشته از اینکه نمای نامناسب را به نمایش می‌گذارد، چالش‌های اجتماعی را نیز باعث شده و ضریب ناامنی آن را افزایش داده است.

بر این اساس، سال گذشته تعدادی از دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ با داکتر اسماعیل گلستانی، داکتر معالج شفاخانه معتادین ولایت غزنی، در این زمینه مصاحبه‌ای ترتیب داده بودند که در شماره قبلی نشریه پیام خاتم به چاپ رسید. امسال آقای حبیب‌الله اصغری دانشجوی رشته حقوق و علوم سیاسی این دانشگاه نیز این چالش را مورد توجه قرار داده و در تاریخ ۱۰/۱۰/۱۳۹۹ ش، با بعضی از افراد مبتلا به اعتیاد صحبت‌هایی داشته و مشکلات و سختی‌های آن‌ها را از زبان خودشان گزارش نموده است؛ تا از این طریق هم مشکلات

فقدان نظارت خانوادگی، رفتار نامناسب والدین و دوستی و ارتباط با افراد ناباب به عنوان مهم‌ترین عوامل مؤثر در این زمینه ذکر شده است. چیزی که بر سرعت و قدرت این سونامی افزوده و شیوع گسترده آن را در افغانستان به دنبال آورده است، دستیابی سریع‌تر، آسان‌تر و ارزان‌تر به مواد مخدر است که با هیچ ممنوعیت و محدودیت‌های انتظامی و قانونی مواجه نیست.

گرامیداشت عاشرای حسینی در

دانشگاه خاتم النبیین غزنی

روز چهارشنبه مورخ ۵ سنبله سال ۱۳۹۹، مراسم گرامیداشت از عاشرای حسینی در دانشگاه خاتم النبیین عَلَيْهِ السَّلَامُ غزنی برگزار گردید. این مراسم که با حضور رئیس محترم ریاست حج و اوقاف ولایت غزنی جناب قاری حفیظ‌الله سلام، مسئول مدرسه علمیه فاطمه الزهرا حاج آقای الیاسی، ریاست محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی، معاونت اداری - مالی جناب استاد فهیمی، اساتید فرهیخته دانشگاه و حضور پرشور دانشجویان همراه بود، از ساعت ۹:۳۰ تا ۱۰:۳۰ قبل از ظهر

مهم‌ترین مراکز تجمعاتی آن‌ها در شهر غزنی مناطق زیر پل کلان، زیر پل میده، در جنگل و پشت سرای خلوت گفته شده است. آن‌ها از زندگی سخت و بی‌پناهی در زمستان و تابستان که باعث مرگ و میر عده‌ای از معتادین می‌شود، شکایت دارند و برخورد دولت با خود را به عنوان بدترین ظلم توصیف می‌کنند:

«از طرف دولت همکاری که هیچ صورت نمی‌گیرد، بلکه ... در هر ماه یک بار دو بار می‌یابند معتادین را لد و کوب نموده مجروحش می‌سازند و ... حتی بعضی از روزها یگان تایی ما را بسته نموده به آب دریا رها می‌کنند که این بدترین ظلم بالای ما معتادین از طرف دولت است که از طرف پلیس‌های دولت صورت می‌گیرد و هیچ‌کسی هم نیست که از این رفتار ناعادلانه‌شان بازخواست نمایند».

این در حالی است که داکتر گلستانی از هماهنگی‌ها میان شفاخانه‌ی اعتیاد درمانی، ریاست مبارزه با مواد مخدر و ریاست کار و امور اجتماعی سخن گفته است که بر اساس آن ریاست مبارزه با مواد مخدر مسئولیت جمع‌آوری معتادین را به عهده داشته و آن‌ها را در این مرکز درمانی معرفی نموده و یا به کابل می‌فرستد، تا تحت تداوی و درمان واقع شوند. علاوه بر این، امکانات و برنامه‌های تفریحی - ورزشی، سوادآموزی، حرفه‌آموزی، شغل‌یابی و ارائه مشاوره برای خانواده‌های معتادین تحت درمان و درمان شده، از دیگر برنامه‌ها، تسهیلات و خدماتی است که برای آن‌ها تدارک دیده شده است.

اما مسئله مهم اینکه عوامل گرفتار شدن این بخش از افراد جامعه به دام اعتیاد چیست؟ در این مورد مسائل زیادی مطرح است که فقر آگاهی و فرهنگی، محرومیت‌های بهداشتی، حاشیه‌نشینی، شیوع فسادهای اخلاقی، بیکاری و ناکامی‌های شغلی، تحصیلی، مهاجرت و تحقیرهای اجتماعی،

به مدت یک ساعت در سالن اجتماعات دانشگاه خاتم النبیین ﷺ برگزار گردید.

این برنامه با مقدمه و مدیریت سید نجیب الله و جاهت و تلاوت آیات کلام الله مجید توسط علیرضا حسینی یکی از محصلان رشته طب معالجوی آغاز گردیده و با دکلمه شعر توسط بانو فرزانه حسنی ادامه یافت. بعد سخنرانان به ایراد مطلب پرداخته و دیدگاه هایشان را در مورد شخصیت امام حسین، فلسفه قیام عاشورا، اهمیت آن برای امت اسلامی، پیام های این قیام تاریخی برای نسل های بعدی و درس ها و عبرت هایی که از آن می توان گرفت... ارائه دادند. سخنران اول برنامه آقای استاد نظری بود. وی ضمن خوش آمد گویی به مهمانان، در مورد مقام امام حسین ﷺ و نقشی که آن امام برای بقا و زنده نگه داشتن دین اسلام ایفا نمودند، صحبت نموده و امام حسین ﷺ را محور وحدت جهان اسلام عنوان کرده و توجه به وحدت اسلامی را، رسالت علما، اساتید و دانشجویان بیان داشتند.

سخنران دوم جناب قاری حفیظ الله سلام رئیس حج و اوقاف ولایت غزنی بود. آقای سلام ضمن تشکر و قدردانی از ریاست، اساتید و دانشجویان

دانشگاه خاتم النبیین ﷺ به خاطر برگزاری این برنامه معنوی و مهم، در مورد مقام امام حسین، فلسفه قیام عاشورا و چگونگی نگاه کردن به عاشورای حسینی صحبت نموده تأکید کردند که امام حسین ﷺ و عاشورای حسینی مظهر وحدت اسلامی و متعلق به تمام مسلمانان جهان است. ایشان بیان داشتند که علما و بزرگان رسالت دارند تا فلسفه عاشورا را تبیین و به نسل های بعدی منتقل کنند. حاج آقا الیاسی سخنران سوم برنامه بود. آقای الیاسی دلایل ماندگاری قیام عاشورا، تفاوت قیام عاشورا با انقلاب های دیگر را به بحث و بررسی گرفته و بر درس هایی که می توان از نهضت عاشورا گرفت، تأکید نمودند. برنامه با دعای اختتامیه توسط آقای الیاسی به پایان رسید.

گرامی داشت از اولین سال روز ارتحال ملکوتی

حضرت آیت الله العظمی محسنی

روز سه شنبه ۱۳۹۹/۵/۱۴ طی نشست در دانشگاه خاتم النبیین غزنی که با حضور رئیس محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی، معاونت محترم علمی-تدریسی جناب استاد محمد یوسف رضایی، اساتید محترم دانشگاه، مقامات عالی رتبه حکومتی ولایت غزنی، علمای معزز اهل تسنن و تشیع، نمایندگان احزاب سیاسی، متنفذین و تعدادی از مردم شهر غزنی دایر گردید، از اولین سال روز رحلت حضرت آیت الله العظمی محسنی ﷺ تجلیل به عمل آمد. این مراسم با مقدمه و گرداندگی سید نجیب الله و جاهت و تلاوت

آیت‌الله العظمی محسنی در این راستا را یک سنت حسنه قلمداد نمود و بر تداوم و پیروی از این سنت حسنه توصیه و تأکید داشت.

دکتر حبیبی به عنوان سخنران دوم برنامه، شخصیت، خدمات، اخلاق و تواضع حضرت آیت‌الله محسنی را مورد توجه قرار داده و به نقش مهم آیت‌الله محسنی در تدوین و تصویب قانون اساسی و نظام سیاسی کشور، رسمیت دادن مذهب جعفری و قانون احوال شخصیه شیعه، خدمات دینی و مذهبی آیت‌الله، بی‌میلی او نسبت به قدرت سیاسی، نقش حضرت آیت‌الله محسنی در تقریب مذاهب و اخوت اسلامی و کسب مدال سازمان یونسکو و آیسیسکو، اشاره نمود. ایشان در ادامه سخنان خود آیت‌الله محسنی را یک شخصیت جهان وطنی و متعلق به امت اسلامی دانسته و دغدغه معظم له را فراتر از افغانستان و چالش‌های آن و در واقع نسبت به سرنوشت تمام جهان اسلام و واگرایی‌های آن بیان داشته و اتحاد و همدلی امت اسلامی را از اهداف و تمنیات مهم آیت‌الله محسنی قلمداد نمود. دکتر حبیبی علاوه کرد که در اندیشه آیت‌الله محسنی تقریب مذاهب و اخوت اسلامی از اوجب واجبات و بزرگ‌ترین وظیفه مسلمانان بود. پس از ریاست محترم دانشگاه، خانم خاطره سلطانی به نمایندگی از جامعه مدنی به ایراد سخن پرداخت. خانم سلطانی ضمن اشاره به خدمات ماندگار فرهنگی معلم افغانستان و الگوگیری از ایشان، جایگاه و حقوق زن در اندیشه آیت‌الله محسنی را محور صحبت‌های خود قرار داده و آراء اکادمسین کشور در مورد زن و حقوق زنان را مبتنی بر کرامت انسانی عنوان کرد.

سخنران بعدی مولوی محب‌الله صابر بود که حضرت آیت‌الله العظمی محسنی را نه تنها شخصیت کم نظیر در افغانستان و کشورهای اسلامی، بلکه شخصیت کم بدیل در سطح جهان عنوان نمود. آقای صابر علاوه بر نقش برآزنده

آیات کلام‌الله مجید توسط سید نورآقا حسینی آغاز شده و با سخنرانی دکتر محمدامین مبلغ معاون محترم ولایت غزنی، دکتر حسین حبیبی ریاست محترم دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شعبه غزنی، خانم خاطره سلطانی از فعالین حقوق زنان، جناب مولوی محب‌الله رئیس محترم حج و اوقاف ولایت غزنی، جناب استاد عزیزالله بصیر ریاست محترم عدلیه ولایت غزنی، حجت‌الاسلام استاد اصغری ریاست محترم شورای علمای ولایت غزنی و مولوی عبدالصبور قریشی از علمای مطرح ولایت غزنی ادامه یافت.

جناب دکتر مبلغ به عنوان اولین سخنران برنامه، در صحبت‌های خود به کارنامه فرهنگی و تقریبی حضرت آیت‌الله محسنی حَجَّجَ اللهُ عَلَيْهِ اشاره نموده و حضرت آیت‌الله را در حوزه فرهنگی شخصیت پیشتاز و کم نظیر در کشور عنوان نمود.

وی خاطر نشان کرد که تأسیس حوزات علمیه، دانشگاه خاتم النبیین و تلویزیون تأثیرگذار تمدن از دستاوردهای بزرگ آیت‌الله محسنی است که ایشان را ماندگار نموده است. در حوزه تقریب مذاهب و اخوت اسلامی نیز آیت‌الله محسنی را از پرچم‌داران بنام این حوزه دانسته و تلاش‌های

الحاج ویس منیب از دیگر سخنرانان بود که در مورد نقش بی بدیل سیاسی، جهادی، فرهنگی و علمی حضرت آیت الله العظمی محسنی در کشور ایراد سخن کرد.

در آخر حجت الاسلام الحاج اصغری دیدگاه هایشان را مطرح نمود. وی ضمن تاکید بر جایگاه بی بدیل علمی و فرهنگی حضرت آیت الله العظمی محسنی، خدمات سیاسی ایشان به جامعه و کشور را مورد دقت قرارداد و در آن مورد صحبت نمودند.

در ادامه این مراسم کتابخانه دانشگاه خاتم النبیین رسماً به نام اکادمسین کشور حضرت آیت الله العظمی محسنی مسمی گردیده و نمایشگاه تندیس معلم افغانستان و آثار علمی ایشان توسط مهمانان و اساتید دانشگاه افتتاح شد.

آیت الله محسنی در عرصه جهاد و سیاست در افغانستان، خدمات فرهنگی و میراث علمی ایشان را ماندگار خواند.

آقای بصیر رئیس محترم عدلیه ولایت غزنی به عنوان سخنران بعدی محفل، کارنامه و جایگاه علمی حضرت آیت الله العظمی محسنی رحمته الله علیه را مورد اشاره قرار داده و بر بعد روشنفکری ایشان انگشت گذاشت. آقای بصیر بیان داشت که روشنفکر کسی است که مشکلات و مسائل جامعه و زمانش را درک کند، در برابرش احساس مسئولیت نماید و برای بیرون رفتن از مشکلات راه حل ارائه کند؛ و آیت الله محسنی دقیقاً همین کار را انجام داد. او دانشمند و فقیهی بود که مشکلات جامعه و زمان خود را درک می کرد، در برابر آن ها احساس مسئولیت نموده و برای بیرون رفتن و حل مشکلات راهکار ارائه می نمود.

ششمین سخنران محفل مولوی قریشی بود. ایشان در مورد جایگاه حضرت آیت الله العظمی محسنی به عنوان یک عالم ربانی در جامعه و خلأی که با پرواز روح ملکوتی ایشان به وجود آمده است، صحبت نمود.

دانشگاه نیز صحبت نموده و برپایبندی مسئولین و مدیران به تعهد دینی و تخصص علمی تأکید کردند. قابل یادآوری است که دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی جهت تشویق بیشتر محصلین به مطالعه و جدیت بیشتر در امر تحصیل تخفیفات ویژه‌ای را برای دانشجویان پرتلاش و برتر در نظر گرفته و اعمال می‌نماید که از آن جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ◀ اول نمره عمومی ۱۰۰٪ تخفیفی برای یک سمستر،
- ◀ دوم نمره عمومی ۵۰٪ تخفیف برای یک سمستر،
- ◀ سوم نمره عمومی ۳۰٪ تخفیف برای یک سمستر،
- ◀ اول نمره کانکور ۱۰٪ تخفیف برای یک سمستر،
- ◀ دوم نمره کانکور ۵۰٪ تخفیف برای یک سمستر،
- ◀ سومین نمره کانکور ۳۰٪ تخفیف برای یک سمستر
- ◀ و هم‌چنین تخفیفاتی برای دانشجویان ممتاز هر دانشکده مد نظر گرفته است.

تقدیر از دانشجویان برتر

تقدیر از دانشجویان شایسته و برتر، از سیاست‌های اصلی و همه‌ساله دانشگاه خاتم النبیین در راستای افزایش ظرفیت و توسعه علمی دانشجویان و بالتبع گسترش آگاهی و بیداری در سطح جامعه است. بر این اساس و به رغم وجود تهدیدات ناشی از شیوع ویروس کووید-۱۹ (کرونا)، دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی طی محفلی که در تاریخ ۱۸ قوس ۱۳۹۹ و با حضور ریاست محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی، معاونت محترم علمی-تدریسی، معاونت محترم اداری-مالی، رؤسای دانشکده‌ها، آمریت فرهنگی و دانشجویان برتر برگزار شد، از دانشجویان برتر سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی و همچنین از برترین‌های کانکور سال تحصیلی ۱۳۹۹ این دانشگاه، تقدیر به عمل آمد. در این برنامه ضم ضمن اینکه به دانشجویان برتر لوح تقدیر اعطا شد، آنان نامه‌های تخفیف هزینه تحصیلی‌شان را نیز دریافت نمودند. در ابتدای این محفل علمی و صمیمی ریاست محترم دانشگاه ضمن تقدیر از تلاش‌ها، زحمات و دستاورد دانشجویان برتر و تشویق آنان به تلاش بیشتر، در مورد رویکرد دانشگاه خاتم النبیین و برنامه‌های آتی

خاتم النبیین ﷺ میزبان مرحله نهایی اولین دور رقابت ملی محکمه تمثیلی حقوق اساسی افغانستان محمدانور فروتن

همزمان با هفدهمین سالگرد تصویب قانون اساسی افغانستان، مرحله نهایی رقابت‌های محکمه تمثیلی حقوق اساسی افغانستان روز پنجشنبه ۱۸ جدی ۱۳۹۹ در سالن اجتماعات دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه مرکز، برگزار شد. این دور از رقابت‌ها که در آن اعضای کدري دانشگاه خاتم النبیین، رئیس انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، رئیس مرکز آموزش‌های حقوقی دانشگاه کابل، نماینده کمیسیون نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، نماینده دانشگاه رنا، اساتید دانشگاه‌های دولتی و خصوصی، دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و خصوصی و اشتراک کنندگان در رقابت حضور داشتند، با تلاوت آیات روح‌بخش قرآن کریم با صدای دل‌نشین قاری عبدالجمیل قادری و پخش سرود ملی افغانستان آغاز شد. به دنبال آن، سخنرانان محترم هر یک لطف‌الله رحیمی متخصص حقوقی کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی، دکتر عبدالقیوم سجادی عضو شورای ملی و صاحب امتیاز دانشگاه خاتم النبیین، بانو مژگان معصومی رییس مرکز آموزش‌های ملی حقوق دانشگاه کابل، عبدالبصیر نبی زاده استاد و رئیس دانشکده حقوق

دانشگاه خاتم النبیین و پوهندوی محمدکریم امیرزوی به ایراد سخن پرداختند. سخنرانان در این برنامه بر اهمیت برگزاری محاکم تمثیلی، خصوصاً محکمه تمثیلی قانون اساسی افغانستان جهت ارتقای ظرفیت دانشجویان رشته حقوق و شرعیات تاکید کردند. در پایان سخنرانی‌ها شرکت‌کنندگان در مسابقه به رقابت پرداخته و توانایی‌هایشان را در این زمینه به نمایش گذاشتند. در اخیر هیئت داوران، برندگان مرحله نهایی را که در دو گروه مدعی و مدعی علیه به رقابت پرداخته بودند، اعلام نمودند. در مقام مدعی احمد قاسمی مقام اول، ریحانه اسحقزی مقام دوم و خانم مرسل خیرزاده مقام سوم را کسب نمودند؛ در جایگاه مدعی علیه خانم دیبا احمدی مقام اول، علی‌سینا ساحل مقام دوم و محمدحارث شریف مقام سوم را از آن خود کردند. گفتنی است که این مسابقات با همکاری نهادهای تحصیلی و مؤسسات حقوقی ملی و بین‌المللی و با همت اساتید کوشا و پرتلاش برگزار شده و سه مرحله ابتدایی، نیمه‌نهایی و نهایی داشت.

در این دور از مسابقات که به عنوان اولین دور مسابقه ملی محکمه تمثیلی حقوق اساسی افغانستان نیز می‌باشد، ۳۴۰ دانشجویان از ۳۴ ولایت کشور شرکت جست و تقریباً ۳۰ دانشگاه برجسته دولتی و خصوصی در آن سهم گرفته بودند. مراحل ابتدایی آن با میزبانی دانشگاه رنا و دانشگاه دولتی

محمدانور فروتن بودند. پس از پایان مسابقات و رقابت‌ها دانشجویان اعزامی از غزنی با استفاده از فرصت پیش‌آمده با دکتر عبدالقیوم سجادی صاحب امتیاز دانشگاه خاتم النبیین و نماینده مردم غزنی در پارلمان نیز دیدار نمودند. در این دیدار صمیمانه امنیت دانشگاه، ایجاد شعبه ماستری در غزنی، همکاری با دانشجویان شعبه - غزنی که اشتیاق به تحصیل در مقطع ماستری در این دانشگاه داشته باشند، تبدیل مکان دانشگاه، بالا بردن کیفیت درسی، سهم دهی دانشجویان حقوق دانشکده غزنی در برنامه‌های عملی در سطح دانشگاه‌های کشور، هماهنگی میان دانشکده‌های حقوق دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، فرستادن دانشجویان در نهادهای عدلی و قضایی و ایجاد کلینیک حقوقی از اهم موضوعاتی بود که مورد بحث قرار گرفت.

هرات صورت گرفت، مرحله نیمه‌نهایی آن که ۲۰ دانشجو در آن راه‌یافته بودند، در دفتر شرکت خدمات حقوقی دادبان در کابل برگزار شد و در مرحله نهایی، دانشگاه خاتم النبیین ﷺ میزبان برگزاری این رقابت‌ها بود که در آن ۶ دانشجو به رقابت پرداختند.

بایسته ذکر است که به منظور افزایش ظرفیت و توانمندی‌های عملی دانشجویان رشته حقوق دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی ریاست محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی و معاونت محترم علمی - تدریسی آن جناب استاد رضایی با ریاست محترم دانشگاه و دانشکده حقوق شعبه - مرکز هماهنگی نموده و در مرحله نهایی این مسابقات یک تیم هفت نفره از دانشجویان رشته حقوق این دانشگاه نیز به کابل اعزام شده بود. اعضای تشکیل‌دهنده این تیم آقایان اسدالله شمس، فضل‌الباری جهانی، احمدفرشاد حیدری، ادریس بها، علی سجاد حیدری، سید فضل‌الله ابدال و

خاطرات دانشجویر

- ✿ حدیث بدشانسی
- ✿ خاطره شدن پاسخ علمی استاد
- ✿ ادب و آداب کلاس داری
- ✿ قله های موفقیت و آشتی با کتاب
- ✿ هنوز یادم هست
- ✿ و ...

برگشتیم ولایت خودمان (غزنی). در غزنی آنچه از آن نگران بودیم، اتفاق می افتاد؛ بقیه دانشجویان از ما می پرسیدند در پارلمان چه خبر؟ چه چیزی دیدید آنجا؟ پارلمان را چگونه یافتید؟ ما...

خاطره شدن پاسخ علمی استاد

عبدالوکیل نظری (دانش آموخته رشته علوم سیاسی)

• بحث کشیده شد به اوضاع جاری کشور، خصوصاً ریشه های تعصبات قومی، نژادی، مذهبی و... یکی از محصلان که از برادران اهل سنت بود، سؤال نمود که راه بیرون رفت از این چالش چگونه است؟

استاد حیدری گرامی با یک استدلال جامع و علمی راه ها و رویکردهای آن را مشروحاً بیان داشتند. وقتی که بیرون شدیم من از این برادر پرسیدم، به نظرت تحلیل استاد چگونه بود؟ گفت: ای کاش تمامی دانشگاه ها و مراکز علمی اساتیدی را که دارای همچون اندیشه و تفکری هستند، می داشتند. اگر این گونه می بود، دیگر ریشه های انحراف و بدبختی از کشور ما برچیده می شد، ما به سمت برادری و هم پذیری پیش می رفتیم و راه های رسیدن به رشد، ترقی و تعالی در کشور هموار گردیده و زمینه های سعادت و رستگاری فراهم می شد. به راستی چنین بود؛ پاسخ عالمانه استاد حیدری سخت گیرا و قناعت بخش بود؛ به گونه ای که آن را به عنوان یک خاطره شیرین علمی در ذهن و ضمیرم جاودانه ساخت.

حدیث بدشأنسی

بنفشه لنگری (دانش آموخته رشته علوم سیاسی)

• سال دوم تحصیلی بود؛ پیشنهاد هیجان انگیزی از سوی دانشگاه مطرح شد، با توجه به اینکه محصل رشته علوم سیاسی بودیم، قرار بر این شد که بازدید داشته باشیم از پارلمان کشور و با طرز کار این نهاد ملی از نزدیک آشنا شویم. خیلی خوشحال و ذوق زده بودیم؛ چیزهایی در مورد این مرکز تصمیم گیری ملی شنیده و خوانده بودیم؛ ولی هیچ گاه توفیق رفیق نشده بود که از نزدیک بی بینیم و طرز کارش را مشاهده کنیم.

حالا شناس با ما رو کرده بود. از وقتی که قرار سفر مشخص شد، با خوشحالی و ذوق زدگی تمام با خانواده، دوستان و دیگر دانشجویان در میان می گذاشتیم و با هیجان و غرور تمام در مورد آن صحبت می کردیم. تا اینکه روز موعود فرارسید و همراه چند تن از دانشجویان علوم سیاسی راهی کابل شده و به شعبه مرکزی دانشگاه خاتم رفتیم. در آنجا بی صبرانه منتظر بودیم که به ما هدایت دهند تا آماده رفتن به پارلمان شویم؛ اما با کمال ناباوری دریافتیم که به دلیل بعضی مشکلات پیش آمده، موضوع بازدید دانشجویان ولایت غزنی از پارلمان لغو گردیده است. حسی بدی داشتیم، نومید و ناراحت، توأم با کمی نگرانی و نوعی از شرمندگی؛ بالأخره کلی کلاس گذاشته و با غرور و افتخار با این و آن در موردش حرف زده بودیم؛ حالا سخت بود که بگوییم تا دم دروازه رفتیم، ولی به ما راه ندادند. هرچه بود، بدون بازدید از پارلمان

قصه دل خوشی در یک روز خزانی

حسین داد کامران (دانش‌آموخته رشته حقوق)

• اول نمرگی کلاس در سال سوم تحصیلی هوای تحصیل در مقاطع بالاتر و به خصوص در مراکز علمی خارج از کشور را در سرم جا انداخته بود؛ به خصوص اینکه اساتید و نیز خانواده‌ام به من انگیزه می‌دادند و برای ادامه مسیر تشویق می‌کردند؛ اما رسیدن به این آرزو برای من بدون استفاده از بورسیه تحصیلی مقدور نبود.

با توجه به آن که در جامعه ما، دست یافتن به بورسیه تحصیلی آن‌چنان مقدور نبوده و معمولاً قبل از قبل برای برخی از افراد مشخص در نظر گرفته می‌شود، این وضعیت برای دانشجویان مثل من که دستش از همه‌جا کوتاه است، آزاردهنده و نومیدکننده بود.

در آن زمان مدتی را با این سؤال درگیر بودم که سیاست واقعی دانشگاه خاتم النبیین عليه السلام چگونه خواهد بود؟ آیا واقعاً به لیاقت‌ها بها خواهد داد؟ اصلاً درخواست من که از یک ولایت دوردست هستم، بررسی خواهد شد؟... بالأخره تصمیم گرفتم که تیری در تاریکی بی‌اندازم و شانس خود را امتحان کنم و البته برای خودم یک راستی آزمایی نسبت به سیاست‌های اعلامی مسئولین دانشگاه نیز بود.

هر طور بود، در اوایل سمستر هشتم فرم درخواست ادامه تحصیل در رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی در خارج از کشور را کامل کردم. قرار شد، نتیجه آن شش ماه بعد معلوم شود؛ اما این

ارزش کتاب

حمیدالله عرفان (دانش‌آموخته رشته علوم سیاسی)

• در دوره تحصیل همواره بر آن بودم که پیش از فراغت، چند مقاله علمی در نشریات دانشگاه خاتم النبیین عليه السلام به چاپ برسانم.

لذا با کتاب‌های زیادی درگیر بودم که از بخش امانی کتابخانه دانشگاه با خود می‌بردم. روزی برای تمدید دو جلد کتاب به مسئول کتابخانه مراجعه کردم. با درج و بررسی مشخصاتم در سیستم، با جریمه نقدی از سوی مسئول کتابخانه مواجه شدم. این برای اولین بار بود که برای دیرکرد و بازنگرداندن به موقع کتاب جریمه می‌شدم. لذا برایم بسیار عجیب، شگفت‌انگیز و تأمل‌برانگیز بود. نه اینکه از این جریمه ناراحت و پریشان‌خاطر شوم، بلکه یک تکان ذهنی و عاطفی نسبت به کتاب در من ایجاد شد و ارزش این دوست بیدارگر و آگاهی‌بخش در ذهنم افزایش یافت. بعد از این، نه فقط نسبت به خواندن کتاب، بلکه نسبت به نگهداری آن نیز حریص‌تر شده و انس و علاقه من به کتاب بیشتر شد.

ادب و آداب کلاس داری

محمدآغا محمدی (دانش آموخته رشته حقوق)

• همه چیز می‌گذرد آنچه که از انسان باقی می‌ماند همان خاطره‌هایی است که نشانی از رفتارها دارد؛ چه خوب باشد و چه بد. بهترین انسان کسی است که در زندگی اعمال صالح انجام دهد و خیراندیشی، خدمت به خلق و احترام به انسان‌ها سرلوحه زندگی‌اش باشد و از این طریق یاد و خاطره نیک در جامعه و در ذهن دیگران برجای گذارد. به ویژه اینکه در ادبیات دینی خدمت به خلق مقدمه و زمینه برای ایمان نیز است.

در دوره تحصیلی و در محیط دانشگاه هر رفتار استاد خود خاطره و درس است، برای دانشجویان و محصلین؛ حتی اگر این رفتار ممکن است، بایسته و شایسته نباشد. به هر حال این تیپ رفتارها هم یک عبرت است و آموزنده. اما من در مدت چهار سال تحصیل در دانشگاه خاتم النبیین عليه السلام خاطرات خوبی از اساتید دارم که هیچ وقت فراموشم نمی‌شود. یکی از آن خاطرات، این است که: روزی در کلاس مشغول درس بودیم، به استاد زنگ آمد، ولی ایشان گوشی را جواب نداد. وقتی از علت پرسیدیم، در پاسخ گفت: به احترام شما دانشجویان و وقتتان گوشی را جواب نادم. این رفتار مسئولانه، احترام‌آمیز و درس‌آموز استاد هیچ‌گاه فراموشم نمی‌شود؛ این نوع رفتارها ادب، احترام و فرهنگ تدریس را به ما می‌آموزد.

جا دارد که با استفاده از فرصت و از طریق این نوشته تشکری نمایم از مؤسس دانشگاه

شش ماه مثل سایر ماه‌های سال نبود، سخت و به کندی تمام می‌گذشت. در این مدت بیم و امیدی ناشی از این امر، بارها و بارها مرا در خود غرق می‌کرد؛ شادی می‌آفرید، نومیدی خلق می‌کرد... کسان زیادی از میان دانشجویان و غیر دانشجویان هم بودند که انرژی منفی پخش می‌کردند؛ اینکه بی‌خودی امیدوار نباشم... ساز نومیدی و مخالف به شدت و قدرت نواخته می‌شد و دلم را می‌گرفت. به هر حال، زمان موعود فرارسید.

در غروب یک روز سرد زمستانی، یکی از داغ‌ترین خبرهای زندگی‌ام را در سایت خواندم. باورکردنی نبود، دلم گرمی گرم شده بود، آری به همین راحتی من هم به آرزویم می‌رسیدم؛ ادامه تحصیل در یک دانشگاه معتبر خارج از کشور، در مقطع ماستری و در رشته مورد علاقه و آن هم با استفاده از بورسیه تحصیلی الف؛ شانس‌ی که در آن دوره از میان تمامی متقاضیان دانشگاه خاتم (کابل، غزنی و جاغوری)، فقط به من داده شده بود و هیچ‌کس دیگری امتیاز بورسیه الف را کسب نکرده بود.

این خبر برای من که آشنا و واسطه‌ای در میان گزینش کنندگان نداشتم، آن قدر دور از انتظار و خوشحال‌کننده بود که دچار تردید می‌شدم، نکند من نباشم، کسی دیگر باشد، شاید فقط اسمش با اسم من یکی باشد و سایر مختصاتش با من فرق داشته باشد... این‌ها مسائلی بود که روی ذهنم ریژه می‌رفت و مرا وادار به بازخوانی مکرر می‌کرد؛ ولی نه، واقعاً خودی خود من بودم.

هر بار خواندن و مشاهده اسمم در صدر اسامی پذیرفته‌شدگان، لذت خاصی ایجاد می‌کرد. واقعاً یک خاطره ماندگار و یک فرصت کمال بخش بود.

خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ که زمینه و بستر علم‌آموزی را در دیار سنایی فراهم نموده است؛ همچنین از ریاست، اساتید، کارمندان و خدمت‌کاران این دانشگاه که دلسوزانه و مسئولانه شبانه‌روز برای رشد علمی جوانان این دیار زحمت می‌کشند؛ امیدوارم که همیشه موفق و مؤید باشند.

قله‌های موفقیت و آشتی با کتاب

سید محمد مصطفی احمدی (دانش‌آموخته رشته حقوق)

و هیچ مسابقه‌ای از این دست را از دست ندهم؛ خوشبختانه در تمامی مسابقات مقام اول یا دوم را کسب می‌کردم. این فرهنگ فاخر و نیک و این برنامه تکامل‌بخش، مرا با فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی آشتی داد و آن را برایم تبدیل به یک عادت نمود. این باعث شد که روزنه‌آشنایی با منابع و کتاب‌های دیگر در برابرم گشوده شود و با مباحث و مسائل علمی بیشتری آشنا شوم. امروزه عمیقاً باور دارم که اگر انسان بخواهد به رشد و کمال برسد، باید همیشه مطالعه نماید.

در اخیر لازم می‌دانم که از مسئولین دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و دست‌اندرکاران این برنامه تشکر و قدردانی نمایم که از راه‌های مختلف و با شگردهای متفاوتی دانشجویان را وادار به مطالعه و علم‌آموزی نموده و افق‌های ذهنی آن‌ها را توسعه می‌بخشند.

هنوز یادم هست

انیس گل دانشیار (دانش‌آموخته رشته حقوق)

• پس از تمرین و ارزیابی‌های زیاد که از سوی ریاست انجمن صورت می‌گرفت، از میان ده‌ها داوطلب و علاقه‌مند ارائه‌مطلب، من هم جزء معدود افرادی بودم که انتخاب شدم، تا در برنامه روز معلم که در سال ۱۳۹۷ برگزار می‌شد، شعری را دکلمه کنم.

طبق عادت همیشگی به سختی تمرین کردم تا در برنامه به شکل بهتری ظاهر شده و سهم بگیرم. بالأخره روز زیبای معلم که سرشار از هیجان بود، فرارسید. هرچه زمان

• تمام ایام تحصیلی در دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پر از خاطرات شیرین، عبرت‌آموز و تکامل‌بخش است؛ کفایت مورد توجه و استفاده قرار گیرد، نقش مثبت آن در زندگی محصلین قطعی است. یکی از آن خاطرات آموزنده که برای بنده خیلی جالب بوده و به یادماندنی، مسابقات کتاب‌خوانی بود که هر ساله توسط دانشگاه برگزار می‌شد. البته قبل از آن من اشتیاق زیادی به کتاب خواندن نداشتم؛ اصلاً با این فرهنگ آشنا نبودم.

دقیقاً به یاد دارم که در اولین مسابقه کتاب‌خوانی که در سال تحصیلی ۱۳۹۶ برگزار شد، دانشگاه اشتراک در این مسابقه را الزامی کرد. بنده از سر اجبار و با تمام بی‌علاقگی و دلسردی در این مسابقه شرکت جستیم. کتابی مورد نظر «حقوق اساسی» اثر دکتر عبدالعلی محمدی بود. خوشبختانه در این دور از مسابقه کتاب‌خوانی جزء شاگران برتر قرار گرفتم؛ یک تجربه بی‌سابقه، با نتیجه غیرمنتظره و به شدت انرژی‌بخش. به خصوص اینکه از طرف دانشگاه به خوبی تقدیر شدیم و این باعث شد که علاقه‌مندی زیادی به مطالعه پیدا نمایم

به حرمت استاد

جان محمد زاهد (دانش‌آموخته رشته طب معالجوی)

• با حمایت و تشویقات پدر مهربان و شور و اشتیاقی که خود داشتم در سال ۱۳۹۴ وارد دانشکده طب دانشگاه خاتم النبیین شدم. همه چیز عالی بود؛ اساتید، نظم، برنامه‌های درسی... به خصوص اینکه، با هماهنگی دانشگاه خاتم از سال دوم به بعد، به شفاخانه ملکی نیز راه‌یافته و چین سفید را که هر کدام آرزوی پوشیدنش را داشتیم، به تن می‌کردیم. حس دل‌پذیری بوده و یک لذت، عزت و غرور خاصی داشت.

در همین سال بود که نماینده صنف ما از نمایندگی استعفا داد. نظر به مشکلاتی که بود، چند روزی بدون نماینده بودیم؛ بالأخره رییس دانشکده طب معالجوی، داکتر محمد حسین عرفانی، مرا خواست و فرمود: بعد از امروز، نماینده صنف تو هستی. استاد عرفانی برای ما خیلی عزیز و محترم بود؛ لذا نمی‌شد که حرف ایشان را زمین گذاشت. از آن به بعد من نماینده صنف بودم؛ تمام همصنفی‌هایم از نماینده بودنم راضی بودند.

جالب اینجا بود که در شروع هر سال مسئله نماینده شدن را به همصنفی‌هایم پیشنهاد می‌دادم؛ اما کسی آن را قبول نمی‌کرد.

لذا تا کنون که روز اخیر دوره استاژ ما است به صفت نماینده صنف ماندم. در این مدت همصنفی‌ها، اساتید و کارمندان دانشگاه همکاری عالی داشته و یاری‌رسان بودند؛ از همه آن‌ها تشکری می‌کنم.

برنامه نزدیک‌تر می‌شد، هیجان من هم شدت می‌گرفت.

سال‌ها آرزو داشتم که در یک همچون برنامه مهم و رسمی بر سکوی استیج قرار گرفته و برنامه‌ای را اجرا کنم. حالا این آرزو در حال تحقق بود با شروع برنامه دانشجویانی که در برنامه سهم گرفته و مطلبی داشتند، در پیش روی مخاطبین نشسته، هر یک به ترتیب در جایگاه بلند شده و مطالبشان را ارائه می‌کردند. من هم برای رسیدن نوبت لحظه‌شماری می‌کردم که مجری برنامه آمد و گفت: ببخشید خانم دانشیار، چون وقت کم است، من معذرت می‌خواهم به شما نوبت نمی‌رسد. با اینکه این خبر یک ضد حال بود؛ ولی جالب اینجاست که من هنوز امیدوار بودم و فکر می‌کردم که فرصت حضور در جایگاه میسر خواهد شد. تا اینکه بقیه مطالبشان را ارائه داده و برنامه ختم شد.

داشتم ناامید می‌شدم که در پایان برنامه، مجری به یک‌بارگی از من دعوت کرد تا سر استیج آمده، چین استاد حیدری رییس دانشکده حقوق را بر دوش ایشان بی‌اندازم. چیزی که اصلاً تصورش را هم نمی‌کردم؛ واقعاً برایم هیجان‌آور بود. وقتی به سمت استیج گام برمی‌داشتم، مورد تشویق اساتید و دانشجویان قرار گرفتم. نمی‌توانم آن حسی را که در آن زمان به وجود آمده بود، به درستی توصیف کنم، حسی که اعتماد به نفس زیادی را به همراه داشت.

همین حس و اعتمادی ناشی از آن بود که امروزه هوای تحصیل در مقطع ماستری را در ذهنم ایجاد کرد.

✿ با ستاره ورزشی و مدال آور بین المللی کشور

✿ طلوع سبز آفتاب

✿ در سوگ آفتاب

✿ کتابخانه

✿ فارغ التحصیلان به روایت تصویر

تشویق فامیلیم (کاکا، پدر و مادر) رو به ورزش آوردم.
پیام خاتم: تا حال چه دستاوردهایی در عرصه ورزشی داشته‌اید؟

کشتمندزاده: تا به حال در رشته MMA در چهارده مسابقه داخلی (غزنی، کابل و هرات) و یک مسابقه خارجی در کشور هندوستان شرکت کردم که الحمدالله در همه‌ی آن‌ها مقام اول را گرفتم. در رشته‌ی جوجتسو هم یک مسابقه دادم که در آن نیز حائز مقام اول گردیدم. هم‌چنین در رشته نیوفول کانتکت سه مسابقه دادم که مقام‌های اول، دوم و سوم را کسب کردم. دستاوردهایم از ورزش یک کمربند سه کپ، ۱۳ دانه مدال طلا، یک نقره و یک مدال برنز می‌باشد.

پیام خاتم: حالا که هم دانشجو هستید و هم ورزش می‌کنید، چگونه میان این دو حوزه جمع می‌زنید؟ آیا ورزش لطمه به درس‌ها و مطالعاتتان وارد نمی‌کند؟

کشتمندزاده: انسان اگر تقسیم اوقات روزانه داشته باشد و کارهایش را بر اساس زمان‌بندی انجام دهد، می‌تواند کارهای زیاد و مختلفی را به موقع انجام دهد. بدون اینکه دچار تأخیر کاری شود. من هم تقسیم اوقات روزانه‌ای برای خود

با ستاره ورزشی و مدال آور بین‌المللی کشور

احمدخان کشتمندزاده (محصل سال سوم رشته طب
معالجوی دانشگاه خاتم‌النبیین غزنی)

پیام خاتم: ضمن عرض سلام، در گام نخست از شما می‌خواهیم که مختصر خود را برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی کنید.

کشتمندزاده: احمدخان کشتمندزاده هستم، فرزند جمعه خان کشتمندزاده. در سال سوم سمستر ششم، رشته طب معالجوی در دانشگاه خاتم‌النبیین ع.ا.س.ع. شعبه غزنی تحصیل می‌کنم. البته از سن هفت سالگی شروع به تحصیل در مکتب و مدرسه (حوزه) نمودم و تا مباحث منطق پیش‌رفتم. در ضمن مباحث قرآنی تجوید و صوت و لحن را نیز دنبال نمودم. هم‌چنین در سال ۱۳۹۶ از لیسه ذکور حیدرآباد فارغ‌التحصیل شدم.

پیام خاتم: شما چند مدت می‌شود که ورزش می‌کنید و در چه رشته‌ای؟

کشتمندزاده: از دوران نوجوانی، یعنی از ۱۲ سالگی به بعد ورزش را هم مورد توجه قرار دادم. در رشته‌های مختلف مانند نیوفول کانتکت، بوکس، پهلوانی، جوجتسو و MMA تا فعلاً ادامه دادم که تقریباً مدت ۸ سال می‌شود.

پیام خاتم: چه چیزی سبب شد که طرف ورزش بروید؟

کشتمندزاده: با شوق و علاقه خودم همراه با

تنظیم کرده‌ام. لذا هم به دروس و هم به ورزش خود به صورت درست و به موقع رسیدگی می‌نمایم.

پیام خاتم: رویه دیگران با شما چگونه است؟ به خصوص رویه هم صنفی‌هایتان در دانشگاه؟
کشتمندزاده: رویه همه به طور معمولی و دوستانه می‌باشد.

پیام خاتم: شما به عنوان یک دانشجوی جوان فعال و موفق چه پیام و گفتنی‌هایی برای جوانان و دانشجویان دیگر دارید؟

کشتمندزاده: پیام من برای تمام جوانان این است که بیا بیدار شوید و تلاش کنید برای والدین و ورزش توجه کنید تا صحتمند باشیم.

حضرت طاهرا و یاسین سید و سالار دین
معنی الشمس آمد از حجاب اندر زمین
وز طلوعش سر بسر کون و مکان نور آمرین
گویا ظاهر شد اندر تیره شب مهر و قمر
راوی روایت می‌کند از ختم جمع المرسلین
لحظه مولود او نوری هویدا شد چنین
لمعه لمعه چون ستون‌ها زاسمان تا بر زمین
شد منور سر بسر گیتی تو گفت شد سحر
شد شکست طاق کسرا آشکارا و عیان
زیر و رو شد دجله بغداد و کاخش در زمان
باطل و معدوم شد علم تمام ساحران
زار و مضطر ساحران شیطان بزد بر فرق سر
فارس را آتشکده خاموش شد زردشتیان
واله و حیران شدند از آیت حی جهان
بت پرستان را نگون شد جمله بت‌ها زاشیان
سرنگون شد جمله شاهان قصی و بد سیر
مقداد را باشد زبان الکن و قاصر عیان
کی توان وصف و مدح آن کون و مکان
لیک دارد التجا از حضرتش در آن زمان
تا شود شافع او را در نزد حی دادگر

در سوگ آفتاب

سید زکی اکبری (دانش‌آموخته رشته علوم سیاسی)
او که از تبار خورشید بود و پرتوهای بصیرت،
بینایی و بیداری و گرمای محبت، برادری و همدلی
را در میان جمع و جامعه ما پخش و نشر می‌کرد؛ او
رفت و ما را خسته و دلگیر در این شوریده بازار دنیای
دنی تنها گذاشت... حالا ما فرزندان یتیم، بر روح
بلند آن معلم بزرگ و درد آشنا درود می‌فرستیم و در

طلوع سبز آفتاب

محمد انور مقداد (دانش‌آموخته رشته علوم سیاسی)
هفده ماه ربیع چون زاده شد خیرالبشر
کاخ ایوان جهالت جمله شد زیروزبر
شمس الضحی بدرالدجی یعنی نبی العالمین
چشمه نور هدایت پا نهاد اندر زمین

سوگ آن مویه سر می‌دهیم و برای تعالی مقامش
دعا می‌کنیم...

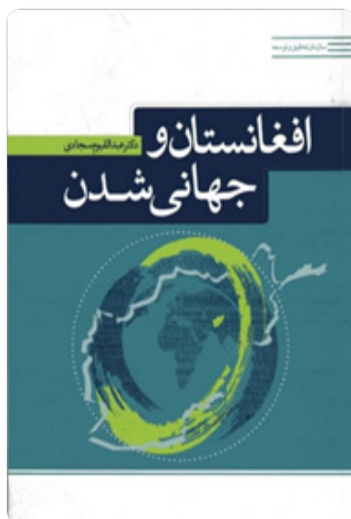
بر آفتاب علم و فقاہت سلام ما
بر مرد سعی و جهد و عمل احترام ما
احسان محسنی نشود وصف بر زبان
قاصر ز وصف اوست خدایا کلام ما
در علم تقریباً شده‌ای مرد بی‌حریف
بر علم توست صاحب و اغیار معترف
ساقی علم! جامی ز علم زلال ده
ما جملگی ز علم تو ای یار، مغترف
آثار تو تمدن و فرهنگ ابتکار
دانشگه تو علم همیسازد آشکار
آقا نگاهی باز سوی بیدلان نما
ای راه و رسم و نام و نشان تو افتخار
در کوچه‌های خاکی ما جای پای تو
در کوه و دشت هست طنین صدای تو
ارتش سرخ ز همت والایتان حزین
لرزید کاخ سرخ از آن نعره‌های تو
برداشتی ز روی حقیقت حجاب را (احوال شخصیه)
گفتی حدیث عشق تو پیر و شباب را
حرفی که جمله خواند ولی دم نزد عشق
بر گو چگونه خواندی تو شیخا! کتاب را؟
ای ابر غم بیار که بی‌بال و پر شدیم
چون یک درخت خشک شکار تبر شدیم
مردی که بود پشت و پناه قبیله‌ام
او زیر خاک رفته و ما بی‌پدر شدیم
من جمع می‌کنم درین جا کلام را
این مقتدی چه تواند امام را
کردی بنا اخوت اسلامی را عزیز
از جمله‌مان به روح بلندت سلام را

تازه های کتاب

معرفی جدیدترین آثار دانشگاه خاتم النبیین که در سال ۱۳۹۹ چاپ و یا تجدید چاپ شده است. از بدو تأسیس در سال ۱۳۸۶ ش، این از سیاست‌های بنیادین دانشگاه خاتم النبیین ﷺ بوده است که در کنار آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، به کاستی‌های پژوهشی نیز توجه نموده و در حد توان، با خلق آثار علمی و اکادمیک، گام‌های عملی و مؤثری را در این مورد بردارد و به نیازها و تقاضاهای موجود در این عرصه و زمینه پاسخ درخور و متناسب ارائه نماید. چاپ صدها کتاب و مقاله معتبر علمی، در داخل و خارج از کشور، در همین راستا بوده و سند گویای تلاش و توجه سیاست‌گذاران و فرهیختگان دانشگاه نسبت به این مسئله است. آنچه در زیر مشاهده می‌شود، چند اثر محدود از فرهیختگان این دانشگاه است که در این راستا و در سال ۱۳۹۹ ش، به صورت کتاب چاپ و یا تجدید چاپ شده و وارد بازار کتاب گردیده است.

عنوان: گفتمان اسلام سیاسی و جهانی شدن در افغانستان
پساطالبان

نویسنده: دکتر عبدالقیوم سجادی
ناشر: سازمان تحقیق و توسعه با همکاری انتشارات صبح امید.
نوبت چاپ دوم: سال ۱۳۹۹ ش.
مسئله اصلی کتاب مورد بحث این است که به لحاظ نظری گفتمان اسلام سیاسی در افغانستان امروزی چگونه با گفتمان مسلط جهانی شدن مواجه می‌شود؟ در مسیر حل این مسئله به بازنمایی گفتمان، جهانی شدن و خرده گفتمان‌های اسلامی پرداخته و با تحلیل گفتمانی، نحوه مواجهه خرده گفتمان‌های اسلامی سیاسی را با گفتمان مسلط جهانی شدن به بحث می‌گذارد.

عنوان: افغانستان و جهانی شدن
نویسنده: دکتر عبدالقیوم سجادی.
ناشر: سازمان تحقیق و توسعه با همکاری انتشارات صبح امید.
نوبت چاپ دوم: سال ۱۳۹۹ ش.
این کتاب ضمن ارائه چارچوب تئوریک متفاوت نسبت به رویکردهای لیبرال‌ها مارکسیست‌ها در مورد جهانی شدن، برای نخستین بار جهانی شدن را با رویکرد گفتمانی مورد مطالعه قرار می‌دهد. در این کتاب نظرات موجود در مورد جهانی شدن، دیدگاه متفکران اسلامی در مورد جهانی شدن و تأثیرات و پیامدهای جهانی شدن بر مسائل سیاسی و سیاست خارجی افغانستان به بحث گذاشته شده است.

عنوان: معاونت در جرم از منظر حقوق کیفری افغانستان و ایران
 نویسنده: دکتر خادم حسین حبیبی
 ناشر: انتشارات صبح امید با همکاری دانشگاه خاتم النبیین -
 شعبه غزنی.
 سال نشر: ۱۳۹۹ ش.
 این کتاب در ذیل «تازه‌های نشر» بیشتر معرفی شده است.

عنوان: برای تغییر؛ طرح‌های برای آینده افغانستان
 نویسنده: یاسر محسنی.
 ناشر: انتشارات دانشگاه.
 چاپ اول: ۱۳۹۹ ش.

این کتاب شامل ۱۷ گفتار در دو حوزه تغییر و آینده پژوهشی
 برای کشور بوده و طرح‌هایی در بسترهای مهم جامعه مانند
 تعلیم و تربیت، مدیریت رسانه، دانشگاه، روحانیت، فرهنگ و
 سیاست را ارائه نموده است.

عنوان: مجموعه مقالات حقوقی (به ضمیمه نقدی بر کد
 جزای افغانستان)
 نویسنده: سید عبداللطیف سجادی
 ناشر: صبح امید
 نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۹ ش
 این مجموعه دو جلدی و ۸۸۰ صفحه‌ای را مقالات
 حقوقی‌ای تشکیل می‌دهد که در مجلات داخل و خارج از
 کشور به چاپ رسیده است. یازده مقاله آن در جلد اول
 (به ضمیمه نقدی بر کد جزای افغانستان) چاپ شده و شش
 مقاله دیگر (به ضمیمه متعه در قرآن و سنت «ازدواج موقت»)
 در جلد دوم این مجموعه گنجانده شده است.

فارغ التحصیلان به روایت تصویر

تعدادی از دانش آموختگان رشته علوم سیاسی

جمعی از دانش آموختگان رشته علوم سیاسی

جمعی از دانش آموختگان رشته علوم سیاسی

جمعی از دانش آموختگان علوم طبي

تعدادی از دانش آموختگان علوم طبی

تعدادی از دانش آموختگان علوم طبی

صحنه‌ای از چهارمین جشن فراغت

صحنه‌ای از چهارمین جشن فراغت